

საქართველო & მსოფლიო

გამოდის თხზულებათობით ფასი | ღარი. ელ.ფოსტა: info@geworld.net

www.geworld.net

ვაშინგტონი საფრთხეს იხილავს და თავის სატელიტ ქვეყნებზე თანაბრად ანაწილავს ²

გუანტანამოს ტყვეების მიღებას ⁴ შესაქლოა, საქართველოში ტერორისტული ორგანიზაციების ქსელის შექმნა მოჰყვას

12

ბაღაფში ⁶ თხილში გეტს იხდის

theguardian ⁵ ამერიკული ბავლენის ზღვარი

...თუ საქართველო და უკრაინა რუსეთთან კონფრონტაციაში იქნებიან, აშშ ბევრს ვერაფერს გააკეთებს. არსებობს გარკვეული გეოგრაფიული რეალობები, რომელთა გადალახვა არსებული სამხედრო რესურსებით, უბრალოდ, შეუძლებელია. ეს ქვეყნები რუსეთს ესაზღვრებიან, ამერიკის შეერთებული შტატები კი ძალიან შორსაა...

ჯიმი ჯალაღვიანი:

ვაშინგტონი სფრთხეს იძიებს და თავის სატელიტ ქვეყნებზე თანაბრად ანანილებს

გუანტანამოს ტყვეები შესაძლოა, საქართველოშიც განთავსდნენ, — ამის შესახებ ინფორმაცია გასულ კვირას გავლენიანმა ამერიკულმა გაზეთმა „ვაშინგტონ პოსტმა“ გავრცელა. სტატიის ავტორი ბარაკ ობამას ადმინისტრაციის წარმომადგენელთა ინფორმაციაზე დაყრდნობით წერს, რომ ამ საკითხის თაობაზე ვაშინგტონმა საქართველოს ხელისუფლებასთან გარკვეული მოლაპარაკებები უკვე გამართა.

წერილში, ასევე, აღნიშნულია, რომ მოლაპარაკებებმა დადებით შედეგი გამოიღო და თბილისში ტყვეების ჩამოსაყვანად მზადყოფნა უკვე გამოთქვეს.

გავრცელებულმა ინფორმაციამ საქართველოში აზრთა სხვადასხვაობა გამოიწვია. ექსპერტების უმეტესობა მიიჩნევს, რომ გუანტანამოს ტყვეთა განთავსება, შესაძლოა, საქართველო ტერორისტების სამიზნე გახადოს. მათი აზრით, ეს ნაბიჯი ვაშინგტონისთვის პოლიტიკურად მომგებიანია, საქართველო კი სერიოზული საფრთხის ქვეშ დადგება და მის უსაფრთხოებას ამერიკა ვეღარ უზრუნველყოფს.

აღნიშნულ საკითხზე კომენტარს არ აკეთებენ ხელისუფლების წარმომადგენლები, თუმცა ისინი არც იმას უარყოფენ, რომ „თეთრ სახლს“ და თბილისის შორის მოლაპარაკებები გაიმართა. ...რეალურად რამდენად მოსალოდნელია გუანტანამოს ტყვეების საქართველოში განთავსება და არის თუ არა ეს ჩვენი ქვეყნის სტაბილურობისთვის საფრთხის შემცველი, ამის თაობაზე „საქართველო და მსოფლიო“ პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორ ჯიმი ჯალაღვიანს ესაუბრა.

**ჩვენი
მაღალჩინოსანი
მოქალაქეებს
სწორად იბაზა
ბეჭევადას,
რომ ისინი
ნაბიჯისთვის
გზად არიან,
ოღონდ, ხოტა
ხნით გაიხს,
პოზიციის
გადაცვლა.**

— ბატონო ჯიმი, გუანტანამოს ტყვეების საქართველოში შესაძლო ჩამოყვანასთან დაკავშირებით ექსპერტთა წრეში ერთი ამბავია ატყობილი. ისინი აცხადებენ, რომ ამით ჩვენი უსაფრთხოება სერიოზულად დგება კითხვის ნიშნის ქვეშ. თქვენ რამდენად ეთანხმებით ამ მოსაზრებას?

— სრულიად ვეთანხმები, იმიტომ, რომ ეს არის აბსოლუტურად სწორი მიდგომა საკითხისადმი.

იმედს ვიტოვებ, რომ ტყვეები საქართველოში არ განთავსდებიან, მაგრამ, თუ მაინც ასე მოხდა, რა თქმა უნდა, ჩვენს სტაბილურობას საფრთხე დაემუქრება.

ვფიქრობ, ამ გადაწყვეტილებით ამერიკა შორს გამიზნულ ნაბიჯს დგამს, მაგრამ არა იმ ქვეყნების ინტერესების გათვალისწინებით (ამ შემთხვევაში საქართველოს ინტერესების), სადაც ტყვეების განთავსებას აპირებს, არამედ მხოლოდ საკუთარი მიზნებიდან გამომდინარე. ანუ ეს იმას ნიშნავს, რომ ვაშინგტონს პოლიტიკური ინტერესები უფრო ამოძრავებს, ვიდრე იმ საფრთხის პრობლემა ანუხებს, რომელიც ჩვენ წინაშე დადგება.

არადა, ეს პრობლემა აუცილებლად იჩენს თავს, მით უმეტეს, რომ ჩვენ არ ვართ მონოეთნიკური სივრცეში და ამ რეგიონის თითოეულ მოქალაქეს თავისი ინტერესები აქვს...

შორს ვარ იმ აზრისგან, რომ ტყვეების ჩამოყვანით ამერიკა კავკასიაში გაბატონებას ცდილობს. მას ძალიან კარგად ესმის, რომ ამ ეტაპზე პოსტსაბჭოთა სივრცეში ვერანაირ გავლენას ვერ მოიპოვებს და, მითუმეტეს, ვერ გაფართოვდება. ერთადერთი მიზანი, რაც შეიძლება ამ ნაბიჯს ჰქონდეს, ის არის, რომ ვაშინგტონი საფრთხეს ოსტატურად იცილებს, ანაწევრებს და ცდილობს, თავის სატელიტ ქვეყნებზე თანაბრად გადაიხანტილოს.

არც ერთი ყოფილი საბჭოთა ქვეყანა დღევანდელ ვითარებაში ამ გარიგებაზე არ წავა, მხოლოდ საქართველო შეიძლება დათანხმდეს იმაზე, რომ თავისი ოკეანისგალმელი მოკავშირის მოთხოვნით საკუთარ ტერიტორიაზე ასეთი საშიში და საბიუჯეტო ხანაკეტი განთავსოს...

— „ვაშინგტონ პოსტმა“ გამოქვეყნებულ სტატიაში ხაზგასმითაა აღნიშნული: „ქართველი მაღალჩინოსნები“

ბი ხუმრობდნენ კიდევ, რომ თბილისი მზადაა, გუანტანამოს ყველა ტყვე მიიღოს, თუ შეერთებული შტატები საქართველოში ბაზას განათავსებენ“. თქვენი აზრით, რეალურად მოსალოდნელია, რომ ტყვეებთან ერთად ამერიკამ ბაზაც ჩამოიყვანოს, თუ ეს ჩვენი ხელისუფლების მორიგი უკბლო ხუმრობაა?

— როცა კბილი ირყევა, სანამ დავრწმუნდებით, რომ ამოსაღებია, ყველანაირ საინფორმაციო ვიდეოებს ვიყენებთ მის შესანარჩუნებლად... დღეს ხელისუფლება ძალიან მერყევედგამოაჩვენა და, ამდენად, გასაკვირი არ არის, რომ ხანდახან იხუმროს კიდევ, ისეთ დროსაც კი, როცა სახუმაროდ ნამდვილად არ აქვს საქმე.

ჩვენი მაღალჩინოსნების ეს განცხადებაც სწორედ იმაზე მეტყველებს, რომ ისინი ნებისმიერი ნაბიჯისთვის, ნებისმიერი, თუნდაც, ყველაზე წინდაუხედავი გადაწყვეტილებისთვის მზად არიან, ოღონდ, ცოტა ხნით მაინც, პოზიცია გაიმჯღონ.

ამაში პატრიოტულსა და ეროვნულს, ბუნებრივია, ვერაფერს ვხედავ, რადგან გაიმჯღონ ხელისუფლება და გაპყვე

ყვე სატანას — ეს არ არის ის პოლიტიკა, რომელსაც ეროვნული შეიძლება ეწოდოს...

— თუ საქართველოში ტყვეების ჩამოყვანა რუსეთმა საფრთხედ აღიქვა, რას უნდა ველოდოთ კრემლისგან?

— ჩვენთვის ყველაზე ცუდია, თუ ის არაფერს გააკეთებს და იტყვის, ჯანდაბამდე გზა გქონიათ, იმიტომ, რომ ასეთ შემთხვევაში ამერიკას უფრო მეტი თავისუფალი მოქმედების საშუალება მიეცემა და, შესაბამისად, უფრო დიდი იქნება იმის საფრთხე, რომ საქართველო მართლა ტერორისტების სამიზნე იქცეს.

ვფიქრობ, ჩვენ უნდა გადავტარებინა დაბალანსებული პოლიტიკა იმ საფრთხეთა წყაროსთან, რომელსაც საქართველოს მიმართ ამერიკაც ატარებს და რუსეთიც, მაგრამ ჩვენ ეს არ გავაკეთებთ და საფრთხის წყაროდ ვაქცივით მხოლოდ და მხოლოდ რუსეთი. ეს კი იმას გამოიწვევს, რომ ამ ორი დასახელმწიფოს შორის ჭიდილი ყოველთვის ჩვენს ტერიტორიაზე იქნება და ამ დაპირისპირებაში ყოველთვის საქართველო დაისჯება.

თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ტყვეების ჩამოყვანით ამერიკა პოზიციებს გაიმჯღონებს და გარკვეული პერიოდის შემდეგ თავის მოკავშირეებთან ერთად რუსეთს შეუტყვეს, ეს ასე ვერ იქნება. ვაშინგტონის ინტერესების გამო თავის სტაბილურობას საფრთხის ქვეშ არავინ დააყენებს, მითუმეტეს, ისეთ სახელმწიფოსთან კონფრონტაციით, როგორც რუსეთია. ამდენად, მოსაზრება, რომ თითქოს ამერიკა სამხრეთ კავკასიაში (საქართველოში) ტყვეთა ბანაკების გახსნით მოსკოვს საფრთხეს უქმნის, ყოველგვარ ლოგიკას მოკლებულია და, ვფიქრობ, ჩვენი ხელისუფლების მიერ გარკვეული პიარისთვის შეთითხნილი აბსურდია.

ვთქვათ, ამერიკისთვის ამ ეტაპზე ხელსაყრელი იყოს ღია დაპირისპირება, მითხარით, ჩვენი რეგიონის რომელი სახელმწიფო დაუჭერს მხარს რუსეთთან ურთიერთობის გამწვავებას? თურქეთი? — არავითარ შემთხვევაში, რადგან თურქეთს საქართველოში ღია დაპირისპირება კავკასიაში მხოლოდ ერთი ინტერესი აქვს — საგაჭრო სივრცის ფლობა. ამას ახერხებს კიდევ და რაში სჭირდება დესტაბილიზაცია?! არაფერს ვამბობ სომხეთსა და აზერბაიჯანზე, რომელთა საგარეო პოლიტიკური კურსიდან ნათლად ჩანს, რომ მათ თავიანთი წინსვლა და მშვიდობიანი თანაცხოვრება მხოლოდ რუსეთთან კეთილმეზობლური ურთიერთობის პირობებში წარმოუდგენიათ.

ასე რომ, კიდევ ერთხელ ხაზს ვუსვამ,

**ვიკს თუკატი,
ვიკს სომხეთი და
ვიკს აზერბაიჯანი
ინტერესებს ვიკს
მოქალაქეები, რას
პრობლემათადაა
გამორიხსავს
პოლიტიკური
პროცესების
იმ ვიკსათულებით
განვითარებას,
როგორც ჩვენი
ხელისუფლება დიდ
იქნებას აწყობს.**

ვიტყვი, რომ სააკაშვილს და მის ხელისუფლებას არ სჭირდება დამატებითი ვალდებულებების აღება. მან ისედაც საკმაოდ მიიმე პასუხისმგებლობა იკისრა, როცა ხელისუფლებაში ამერიკის ინტერესების მსახურად მოვიდა. არაერთხელ მითქვამს და კიდევ ვიმეორებ, ამ ვალდებულებას ის დღემდე პირნათლად ასრულებს, უბადლოდ ახორციელებს ყველა იმ მითითებებსა და ინსტრუქციებს, რომელთაც ვაშინგტონიდან უგზავნიან.

სხვა საკითხია, რამდენად მისაღებია ეს ქართველი საზოგადოებისთვის, ჩვენი ეროვნული უსაფრთხოებისა და ინტერესებისთვის... თუმცა ეს ნაკლებად მნიშვნელოვანია, საზოგადოების ვენება-თაღვლის ჩაცხრომა ხელისუფლებას ადვილად შეუძლია — დაპირებები და დიალოგისკენ მოწოდება თუ არ გაჭრის, ბოლოს და ბოლოს, ძალას გამოიყენებს, ხალხს დააშინებს, დაატერორებს და მშვიდობა დამყარდება. ბუნებრივია, ამას უფრო თავდაჯერებულად გააკეთებს, როცა იცის, რომ ამერიკისგან მწვანე შუქი აქვს ანთებული, ხოლო იმისთვის, რომ ეს შუქი კიდევ დიდხანს ენთოს, რა თქმა უნდა, საქართველოს ინტერესებსა და უსაფრთხოებას უკანა პლანზე გადაწვდის.

თუ საქართველო 2013 წლამდე ამ პოლიტიკით იხელმძღვანელებს, ბუნებრივია, შედეგები ძალიან მიიმე გვექნება. ამიტომ, ვფიქრობ, რომ საზოგადოებამ მეტი აქტიურობა უნდა გამოიჩინოს, რათა ამერიკას გავაგებინოთ, რომ ჩვენ მისი გეოსტრატეგიული მიზნების მსახური კი არა, თავმოყვარე და საკუთარი ინტერესების მქონე ვართ ვართ, რომელიც თავის მომავალს მხოლოდ მშვიდობისა და მეზობელ სახელმწიფოებთან კეთილმეზობლური ურთიერთობის დამყარებაში ხედავს...

ასეც რომ არ იყოს და,

ესაუბრა **ჯაბა ჟვანი**

GEOORGIA — ტერორისტების ახალი საიზნა?

მარიონეტი დიქტატორის — ფულენციო ბატისტას დასამხობი მსუბუქობა კუბის ლიდერმა ფიდელ კასტრომაც ისევე დაიწყო სანტიაგო დე კუბიდან, როგორც სააკაშვილმა „ვარდების რევოლუცია“ — ნალენჯიდან. მსგავსებები კასტროსა და სააკაშვილს შორის ამით ამოიწურება, სხვა დანარჩენში საქართველოს პრეზიდენტი ბატისტას უფრო ჰგავს, ვიდრე — კასტროს.

საკაშვილიც, ბატისტას მსგავსად, უსიტყვოდ ემორჩილება ვაშინგტონის ნებას. რაც შეეხება დიქტატურასა და ტოტალიტარულ მიდრეკილებებს, ამ საქმეში სააკაშვილი სჯობს კიდევ ბატისტას. მიხეილს, როგორც დიქტატორს, ცოტა ხნით თავი დავენებოთ და ბატისტასთან მის კიდევ ერთ მსგავსებაზე — ამერიკელებისადმი უსიტყვოდ, მონურ მორჩილებაზე შევიხედოთ... ბატისტამ საბოლოოდ დაამკვიდრა ამერიკელები ქალაქ გუანტანამოდან 15 კილომეტრში, გუანტანამოს ყურეში არსებულ ტერიტორიაზე, რომელსაც იანკებმა 1898 წლის ესპანოამერიკული ომის შემდეგ სამხედრო გემების ნავსაყუდელად იყენებდნენ. კასტროს მიერ მარიონეტი დიქტატორის — ბატისტას დასამხობის შემდეგ ამერიკელებმა სამხედრო ბაზა კიდევ უფრო გააძლიერეს. ბაზის ინფრასტრუქტურა გათვლილია 50 მსხვილი სამხედრო გემისა

და 10 000-ზე მეტი სამხედრო გარნიზონის მომსახურებაზე. გუანტანამოს ტერიტორია ამერიკელებს უფრო იჯარით აქვთ აღებული. ბაზის ტერიტორია 117 კვადრატული კილომეტრია, იჯარის მოცულობა კი, არც მეტი, არც ნაკლები, 3400 დოლარით არის განსაზღვრული... მას შემდეგ, რაც კასტროს ხელისუფლებამ ვერ მოახერხა კაბალური ხელშეკრულების ბათილად ცნობა და გუანტანამოდან ამერიკელების გაძევება, დემონსტრაციულად თქვა უარი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სარგებლის მიღებაზე. 2002 წლიდან გუანტანამოზე სამხედრო ბაზის პარალელურად ფუნქციონირებს ციხე საერთაშორისო ტერორისტებისათვის, რომელმაც ტუსაღთა შუასაუკუნოვანი მეთოდებით არაადამიანური წამების, გახმაურებული ფაქტების წყალობით შორს გაითქვა სახელი. გუანტანამოს ტერიტორიაზე ვრცელდება ამერიკის შეერთებული შტატების იურისდიქცია, ციხეში ტუსაღების უმრავლესობას ბრალის წაყე-

ნების გარეშე ამყოფებენ. მათ მიმართ იყენებენ წამების ისეთ ფორმებს, როგორცაა: დახრჩობის იმიტაცია, ძილის რეჟიმი აკრძალვა, დენზე შეერთება და სხვა. ბუშის ადმინისტრაციის პირობებში პენიტენციური ტუსაღების დაკითხვის ამგვარ მეთოდებს „არაადამიანურ მოპყრობად“ არ მიიჩნევენ. პენიტენციის მხარს უჭერდა კონგრესიც, მაგრამ აშშ-ს ახალმა პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ პირობა დადო, რომ კონგრესის წინააღმდეგობის მიუხედავად, გუანტანამოს ციხეს დახურავდა. ობამას განცხადებით, ტერორიზმში ეჭვმიტანილთა ციხის არსებობამ მსოფლიოში ამერიკის მორალურ ავტორიტეტს დიდი ზიანი მიყენა. გუანტანამოს საპრობლეის დახურვის შესახებ ბრძანებას ბარაკ ობამამ პრეზიდენტობის მეორე დღევე მოაწერა ხელი. მან ამისთვის საჭიროდ მიიჩნია 80 მილიონი დოლარი, თუმცა სენატში დემოკრატებმა მისი მონოღება უარყვეს. მათი აზრით, პრეზიდენტის ადმინისტრაციამ დეტალური გეგმა უნდა შეიმუშაოს პატიმრების მომავალთან დაკავშირებით, რადგან გუანტანამოს საპრობლეში მყოფთაგან ნებისმიერი აშშ-ს თუნდაც სხვა საპატიმროში გადაყვანა ქვეყნის უსაფრთხოებისთვის რისკს წარმოადგენს... მიაქციეთ ყურადღება, ამე-

რიკელ სენატორებს მიაჩნიათ, რომ, „საპრობლეში მყოფი პატიმრებიდან ნებისმიერის თუნდაც სხვა საპატიმროში გადაყვანა აშშ-ს უსაფრთხოებისთვის რისკს წარმოადგენს“... რისკი კი იმაში მდგომარეობს, რომ ნებისმიერი შტატი, რომელშიც განთავსდება ციხე, სადაც გუანტანამოს ტუსაღებს გადაიყვანენ, ავტომატურად გახდება ტერორისტების ნომერ პირველი საიზნა... და ამ დროს ჩნდება საქართველო, რომელიც ხალხისათვის თანხმდება გუანტანამოს ტუსაღებისთვის ციხის გამოყოფას საკუთარ ტერიტორიაზე... (საუბარია მსოფლიოში საუკეთესოდ განვითარებულ რამდენიმე ასულ უკიდურესად სამხედრო ტერიტორიაზე, რომლებიც აშშ-ს სენატსაც კი იმდენად საშიშვლად მიაჩნია, რომ ქვეყნის შიდა ციხეებში მათ გადაყვანას გაუმართლებელ რისკად მიიჩნევს). ის, რომ ამერიკელებმა საერთაშორისო ტერორიზმში ეჭვმიტანილი პირები არა საკუთარ შტატებში, არამედ ყოფილ კოლონიაში, კუნძულ კუბაზე არსებულ სამხედრო ბაზაზე, გაამწყვდეს, სულაც არ არის გასაკვირი. ეს გამართლებულიც არის ქვეყნის უსაფრთხოების მოთხოვნებით, თანაც ნათლად ასახავს მეტროპოლიის ქვეყის შუქ-ჩრდილებს კოლონიაში.

კუბის გუბერნატორი ბატისტა

ჯორჯიის გუბერნატორი სააკაშვილი

გასაკვირი არც ისაა, რომ ამერიკელებმა, საზოგადოებრივი აზრის ზეწოლით, გუანტანამოში სანამებელი ციხის ლიკვიდაცია და განსაკუთრებით სამიში დამნაშავეების სხვაგან, სადმე ახალ კოლონიაში გამწყვდეს გადაწყვიტეს. გასაკვირი ის არის, რომ ახალი კოლონია — საქართველო ხალხისთვის შეხვდა „პატიმრის“ ამ შემთავაზებას და გუანტანამოს ტუსაღების მიღებაზე თანხმობა ყოველგვარი ყოყმანის გარეშე განაცხადა. სააკაშვილის ხელისუფლება დათანხმდა ქვეყნის ტერიტორიაზე ისევე, როგორც ტერიტორიაზე, რომელთა ყოფნა ისეთი ზეხელმწიფოს ტერიტორიაზეც კი, როგორც ამერიკაა, ზედმეტად მაღალი რისკის შემცველად მიაჩნიათ ამერიკის სენატში... საინტერესოა, რით ფიქრობდნენ ის ადამიანები, რომლებმაც ამ შემთავაზებაზე დათანხმებით საქართველო ავტომატურად აქციეს ტერორისტების საიზნად?!

განსხვავებით, კუბა ატლანტის ოკეანით არის გარშემორტყმული და არა მუსლიმანური ქვეყნებით. ეს იმ თვალსაზრისით, რომ გუანტანამოს ტუსაღების (ისევე, როგორც ალ-ჟაიდას წევრების) უმრავლესობა მუსლიმანები არიან. ასევე იყო შემთხვევები, როდესაც ამ ციხეში აბსოლუტურად შემთხვევითი უღანაშაღი ადამიანები ხვდებოდნენ. ამასთან, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ბრიტანეთის მიერ აშშ-ს მხარდაჭერის გამო ტერორისტები არ მოერიდნენ მასშტაბურ ტერაქტებს ლონდონში... გუანტანამოზე მათ ხელი არ მიუწვდებოდათ, მაგრამ ამ ციხის ტუსაღების ჩვენთან გადმოყვანის შემთხვევაში, იქნება კიტერაქტების ორგანიზება „კავკასიის ჯორჯიაში“ ისეთივე რთული, როგორც ამერიკის შვედეთში შტატებში ან ბრიტანეთში?! რაც მთავარია, მსუბუქად რომ ვთქვათ, გაუგებარია რატომ სურს ამ ტუსაღების საკუთარი ტერიტორიებიდან გაყვანა აშშ-ს, რომელიც ყველაზე დაცული ციხეები და ლამის ყოველსაშემდეგ სპეცსამსახურები ჰყავს ან ვინ აგებს პასუხს შეესაძლო შედეგებზე, რაც შეიძლება ამ ტუსაღების საქართველოში გადმოყვანას მოჰყვეს?!

ლუა ბიორბიკა

ჩივი ბარეზზე საკაშვილის ბარეზზე

მარტივ მამრავლებად დაშლილ-დაქუცმაცებული ოპოზიციური მოძრაობის საბოლოოდ ჩაცხრომისა და პროტესტანტი ლიდერების სახალხოდ გაჭიტილყების შედეგად განცდილი ბედნიერება „ვარდოსანთა“ ბელადად აღიქვამება სააკაშვილს, რომ იტყვიან, თავში აუვარდა, აუვარდა და თანაც როგორ — აქაოდა, ვინმემ სუსტად არ ჩამთვალოსო, სულ იმაზე უჭირავს თვალის, ვის ამოარტყას მორიგი ჭიტლაყი.

როგორც ჩანს, სამთავროს საპროტესტო გამოსვლები იმდენად აზარტული დაპირისპირება იყო სააკაშვილისთვის, რომ მას კიდევ დიდხანს მოუწევს ფიქრი იმაზე, თუ ვის დაუპირისპირდეს მომავალში, თუმცა, ვიდრე „ვარდოსანთა“ მამამთავარი ღირსეულ მეტოქეს იპოვის, ჯერ მოზღვავებული ენერჯისა და ვნებებისგან უნდა განიტივითოს... საკითხავიც სწორედ ესაა — სად დახარჯოს „ყოვლის შემძლე“ პრეზიდენტმა ძალა და ენერჯია, როცა თვალსაჩინოზე მონინააღმდეგე არ ჩანს?! როცა პოლიტიკურ ასპარეზზე მარტოა და ირგვლივ ყველა ჭიანჭველასავით ციცქნა ეჩვენება?!

როგორც არის ტყე, ისეთივეა ნადირიო, — ნათქვამია. ჰოდა, სააკაშვილიც საგონებელშია — თუ ვინმესთან მუდმივ დაპირისპირებასა და ძიძგილობაში არ იქნა, შესაძლოა, თავდაცვით დამაფრთხილებელი ხელისუფლების უნარი აღარ შესწევს. ამ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, ოპოზიციის გულგრილობა, თუმცა „ნაცმოდრობის“ ბელა-

დის ბელადია, თუ გამოსავალი ადვილად ვერ იპოვა. დიხა, ოპოზიციამ „იმედ“ გაუცრუა სააკაშვილს, მაგრამ სააკაშვილმა თავად შექმნა „ნიანაღმდეგობის ხატი“, ბარიერი, რომლის გადალახვასაც, ალბათ, დამერწმუნებენ, ბევრი ვერ შეძლებდა. ჩემი აზრით, ნანიაღმდეგე, ალბათ, ამ ბარიერისა თუ „ნიანაღმდეგობის ხატი“ შექმნის პროცესში განაპირობებს, რომ საპროტესტო გამოსვლები დროში გაიწვია, თორემ სააკაშვილს რომ მოენდომებინა, დარწმუნებული ვარ, ოპოზიციის გაჭიტილყებას სამი თვე არ დასჭირდებოდა. ამაში საპროტესტო გამოსვლებების დროს და შემდეგაც არაერთხელ დავარწმუნებ ბატონმა პრეზიდენტმა (როცა მომიტინგეთა სისხლიანი დარღვევები ხაზივით შერჩა ხელი-სუფლებას), მაგრამ ის ნაბიჯები, რაც ამ რამდენიმე კვირის მანძილზე გადაიდა, საბოლოოდ ხაზს უსვამს ხელისუფლების შეუვალლობას... დასაწყისში ვთქვი, რომ სააკაშვილს ოპოზიციის გამოაჯვება თავში აუვარდა, სიტყ-

ვებით ღრმად პატივცემულ ლაშა ჟვანიაზე, რომელიც შეიძლება ითქვას, ნიკაურტით „გამომობრძანეს“ საკუთარი უწყებებიდან. თუმცა ესეც არ აკმარეს და ფუმიფულა სავარძლიდან „ჯორზე“ ჩამოქვეითებულ ყოფილ მინისტრს „თანამებრძოლებმა“ ერთბაშე კრიტიკული განცხადებები სეტყვა დააყარეს. მათ შორის განსაკუთრებით მწვავე კი იმ მინისტრების განცხადებები იყო, რომელთაც ბატონი ჟვანიას გაჭიტილყებაზე უკანაღებმა და „უწყო“ „ჟიჟიმი“... ყველაზე მკაცრად თურმე ჟანდაციის მინისტრ ალექსანდრე კვიციანი „მოსთხოვეს“. მთავარი ხმები იმასაც ამბობენ, რომ თურმე თავიდან ისიც ყოფილა „შესანიშნავი“ ნუსხაში შეყვანილი, მაგრამ შემდეგ რატომღაც გადაუფიქრებიათ „ნაცმოს“ თავიკაცებს მისი პოლიტიკურ მოუსაველეთში გაგზავნა. სამაგიეროდ პრემიერ-მინისტრმა გილაურმა მინისტრთა საბჭოს სხდომაზე პირდაპირ თეორიულ დატყუებას ჩიტლყავს გადარჩენილი ვარდოსანნი: უკანასკნელი მანსი გეძლევა, რომ ინვესტიციები მოიზიდო და „ასი ახალი საავადმყოფოს“ პროექტი დროზე დაასრულო, თორემ „ცულს მოვიტან ცუნცულასა, შენც შეგჭამ და შენს სკამაცო“.

ვისმინეთ მამა აბრამის ბატონი „გაპატიოსნებული“ კვიციანის განცხადება: პროექტის ფინანსური უზრუნველყოფა და ინვესტიციის მოზიდვა ეკონომიკის სამინისტროს პრეროგატივა იყო. მოკლედ, რომ იტყვიან, ნაქცეულს ხელი არავინ შეაშვეს, საბრალდებო სკამზე დასმულ ჟვანიას პირველი ქვა იმან ესროლა, ვინც ყველაზე უცოდველი იყო. ასეთი კი, რა თქმა უნდა, ნიკა გილაური აღმოჩნდა, რომელსაც ცხოვრებაში, ალბათ, არასდროს უფიქრია, რომ ერთ მშვენიერ დღეს თვითონაც მოუკრევის სამსჯავროზე გამოსვლა. ზეციურ სამსჯავროს არ ვგულისხმობ, ძვირფასო მკითხველო (იქ ნიკა გილაურს და მისნაირებს რა უნდათ!), მხედველობაში მაქვს „ნაცმოდრობის“ სამსხვერპლო, რაც, ადრე თუ გვიან, ნამდვილად ვერ ასცდება ბატონ გილაურს. აბა, დაფიქრდით, პატივცემული პრემიერ-მინისტრო, რამდენად ილბლიანია თანამებრძობა, რომელიც ამჯერად თქვენც გიჭირავთ?! 2004 წლიდან დღემდე რამდენი მძიმე-წონიანი პოლიტიკოსი გამოიცვალა ამ პოსტმა და მათგან რამდენმა გააგრძელა პოლიტიკური მოღვაწეობა წარმატებულად?!

თუ ამაზე სერიოზულად დაფიქრდებით და, მით უმეტეს, თუ თქვენს შესაძლებლობებსაც გაითვალისწინებთ, დარწმუნებული ვარ, მიხვდებით, რომ მთლად კარგადაც არ უნდა გქონდეთ საქმე. პირიქით, სულ იმის მოლოდინი უნდა იყოს, რომ ერთხელაც სააკაშვილს ტერაქტები შეეხება და თქვენსაირი სერიოზული თანამდებობის პირის გაჭიტილყებაც მოუწევს. იმავეს თქმა შეიძლება იმ მინისტრებზეც, რომელთაც თავი ნიკაურტის კოჭი ჰგონიათ და ფიქრობენ, 2013 წლის მერე თუნდაც ქვა უთოვიათ. თავის დროზე უსუსტად ასე ფიქრობდნენ ბენდუქიძეც და ჟვანიაც, მაგრამ ახლა უკვე 2013 წლამდეც სიამოვნებით იხილავდნენ ქვეყნისა და ლოდების სეტყვას... დიხა, სწორედ ასე გააბოროტა ერთი და მეორეც ფუმიფულა სავარძლის ცალმხრივმა სიყვარულმა, თუმცა „ვარდი უეკლად ვის მოუკრეფია?“. დიდი საქმე დიდ შესანიშნავ მოთხოვნას და რახან ასეა, ალბათ იყოს „ნაცმოდრობისთვის“ შენარული ყოველი მსხვერპლი... ერთი კოც, ზედმეტად ნუ შეიყვარებთ და ტიპასავით ნუ ჩაებლავებთ მაგ თქვენს სავარძლებს, ბატონო მინისტრებო, თორემ მოვა დრო და ჭიტილყაი მონაგონი იქნება იმ უბედურებასთან შედარებით, რასაც მასთან სამუდამოდ განშორება გადაყრით... ჯაბა ჭვანია

ჯაბა ჭვანია

გახდება თუ არა საქართველო ტერიტორიებისთვის ტრანზიტული ჰაზარტი

ირაკლი სესიაშვილი: გუანტანამოს ტყვეების მიღებას უსაძლოა, საქართველოში ტერიტორიული ორბანიზაციების ქსელის შექმნა მოჰყვას

გუანტანამოს ტყვეები შესაძლოა, საქართველოშიც მიიღოს. ამის შესახებ ამერიკული გაზეთი „ვაშინგტონ პოსტი“ წერს. სტატიის ავტორი ბარაკ ობამას ადმინისტრაციის წარმომადგენლებზე დაყრდნობით აცხადებს, რომ ამ საკითხთან დაკავშირებით ვაშინგტონმა თბილისთან პოზიტიური მოლაპარაკებები უკვე გამართა, თუმცა ჩვენი ხელისუფლება საკუთარი მოსახლეობის ინფორმირებას არ ჩქარობს. შესაბამისად, არც მოსალოდნელ საფრთხეებზე საუბრობს.

უსაფრთხოების საკითხების ექსპერტის, ბატონი ირაკლი სესიაშვილის აზრით, გუანტანამოს ტყვეების მიღება შესაძლოა, საქართველოში ტერიტორიული საფრთხე გაზარდოს და ჩვენი სახელმწიფო რუსეთის წინააღმდეგ ტერიტორიებისთვის ტრანზიტული ქვეყანა გახადოს, რაც არავის სურს.

როგორც „საქართველო და მსოფლიოს“ ბატონმა ირაკლიმ განუცხადა, აშშ-თვის გუანტანამოს ტყვეების საქართველოში განთავსების საკითხი პოლიტიკური თემაა.

ბი, ბოდიში და, ისე გულაობენ, რომ ჩვენი სამართლებრივი ორგანოები ვერ ახერხებენ სიტუაციის კონტროლს. როცა ევროკავშირი სავიზო რეჟიმის გამარტივებას განიხილავდა, სერიოზული პრეტენზიები სწორედ ამასთან დაკავშირებით ჰქონდა. ტერიტორიები რამდენადაც თავისუფლად შემოაღწევენ ჩვენს ქვეყანაში,

არ არის გამორიცხული, რომ ბარაკ ობამის ტერიტორიული ორგანიზაციის წარმომადგენლებმა გუანტანამოს ტყვეების მიღებას უსაძლოა, საქართველოში ტერიტორიული ორბანიზაციების ქსელის შექმნა მოჰყვას.

„ევროპის სხვა ქვეყნებთან შედარებით, ტრანსპორტირების კუთხით ჩვენ კარგი გეოგრაფიული მდებარეობა გვაქვს — ახლოსაა ერაყი, ავღანეთი. მომავალში გამორიცხული არ არის ახალი ცხელი წერტილის გამოჩენა (ირანი იქნება ეს, ჩრდილოეთ კორეა, თუ რომელიმე სხვა ქვეყანა), საიდანაც ტყვეებს გადმოიყვანენ. ასე რომ, აშშ-თვის აბსოლუტურად მისაღებია საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა; ამასთან, ჩვენ ის ქვეყანა ვართ, რომელიც ასეთ წინადადებაზე, სავარაუდოდ, დათანხმდება. როგორც ცნობილია, ევროკავშირის ბევრი სახელმწიფო უარს აცხადებს მსგავსი დამნაშავეების მიღებაზე, ისევე, როგორც სხვადასხვა სამშვიდობო ოპერაციაში სამხედროების გაგზავნაზე. ევროპას ძალიან უჭირს სხვა ქვეყნის სამშვიდობო ოპერაციებში საკუთარი კონტინგენტის ჩართვა, რადგან ეს დასავლეთში პოპულარული თემა არაა. ევროპული სახელმწიფოების ხელისუფლებებს კი არ სურთ ისეთი პოლიტიკური ნაბიჯების გადადგმა, რომელიც მოსახლეობაში მოწონებას არ იმსახურებს. გუანტანამოს ტყვეების მიღებასთან დაკავშირებითაც ანალოგიური ვითარებაა. გერმანიამ საკუთარ ტერიტორიაზე გუანტანამოს ტიპის საპრობლეო რომ გახსნას, ამას ისეთი გამოსვლები მოჰყვება, რომ, შესაძლოა, ანგელა მერკელის პოლიტიკური კარიერა შეენიროს. სამწუხაროდ, ჩვენი ქვეყანა იძულებულია, აშშ-ის ყველა შემოთავაზებაზე თანხმობა განაცხადოს“.

ტიუსა და იმიჯს, ამიტომ ყველაფერზე თანხმდება. არადა, ყველაფერს გარკვეული ფასი უნდა დაეღოს, მითუმეტეს, რომ ციხის ინფრასტრუქტურის გადმოტანით გარკვეული რისკები იზრდება. კერძოდ, არსებობს საშიშროება, რომ დაემუქრონ მშვიდობიან მოსახლეობას და ტერიტორიის საფრთხე გაიზარდოს. თუ სხვა ქვეყნებში უსაფრთხოების მაღალი ზომებია, ჩვენ მიგრაციის ისეთი კანონი გვაქვს, რაც აბსოლუტურად არ შეესაბამება დასავლეთის სტანდარტებს. ჩვენს ქვეყანაში ისე შემოდიან და გადიან უცხო ქვეყნების მოქალაქე-

ბი, ბოდიში და, ისე გულაობენ, რომ ჩვენი სამართლებრივი ორგანოები ვერ ახერხებენ სიტუაციის კონტროლს. როცა ევროკავშირი სავიზო რეჟიმის გამარტივებას განიხილავდა, სერიოზული პრეტენზიები სწორედ ამასთან დაკავშირებით ჰქონდა. ტერიტორიები რამდენადაც თავისუფლად შემოაღწევენ ჩვენს ქვეყანაში,

არ არის გამორიცხული, რომ ბარაკ ობამის ტერიტორიული ორგანიზაციის წარმომადგენლებმა გუანტანამოს ტყვეების მიღებას უსაძლოა, საქართველოში ტერიტორიული ორბანიზაციების ქსელის შექმნა მოჰყვას.

ადგილი ჰქონდა გუანტანამოში ან იმ ქვეყნებში, საიდანაც პატიმართა გადაყვანა ხდებოდა. მაგალითისთვის გეტყვი, რომ გერმანიის ერთ-ერთ აეროპორტში ამერიკელებს აქვთ ბაზა, რომელსაც პატიმართა გადაყვანა ხდებოდა. ყოფილია შემთხვევა, როცა გადაწყვედათ პატიმრები, რომელთა მიმართ სასამართლოს გადანაცვლებამ გამოტანა არ იყო და, შესაბამისად, უკანონოდ იყვნენ დაკავებული. გერმანიის, ისევე, როგორც საქართველოს კანონმდებლობით, პირის დაპატიმრება სასამართლოს გადანაცვლების გარეშე არ შეიძლება. ამდენად, არ არის გამორიცხული, ჩვენს ქვეყანაშიც მოხდენდნენ უკანონო პატიმრები. ესეც ჩვენი სახელმწიფოს იმიჯს გარკვეულ პრობლემებს შეუქმნის და მე, როგორც ადამიანის უფლებების დამცველს, არ მსურს, ჩვენს ტერიტორიაზე მოხდეს ადამიანის წამება, არაადამიანური მოპყვება და სხვა დანაშაულობები.

— თუკი საქართველო ტერიტორიების სამიზნე გახდება, ხომ არ აღმოჩნდება იმ ქვეყნების რიგში, სადაც თითქმის ყოველდღე ხდება აფეთქებები?

— გარკვეულმა ექსტრემისტულმა ჯგუფებმა შეიძლება ისარგებლონ საქართველოს არასტაბილური მდგომარეობით და აქ შექმნან, მოამზადონ და სხვადასხვა მიმართულებით გამოიყენონ ტერორისტული დაჯგუფებები. ჩვენი გეოგრაფიული მდებარეობა ტერორისტულ ორგანიზაციებსაც ხელს აძლევს, რათა აქ გარკვეული კერები შექმნან. მათ ფულის პრობლემა არ აწუხებთ და, როდესაც ქვეყანაში ძალიან მძიმე სოციალური მდგომარეობაა, არ არის გამოცხადებული, ქვეყნის შიგნით ბევრი მოკავშირე იპოვონ (და არა მხოლოდ მუსლიმანები). პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ, ხშირ შემთხვევაში, სხვა რელიგიების წარმომადგენლებიც ერთვებიან ამ პროცესში. თუკი განდგება მსგავსი კერები, ამას მოჰყვება ტერორისტული ორგანიზაციების მხრიდან სერიოზული დაფიზარტოება და ტერორისტული ქსელის ჩამოყალიბება. ამ ქსელის წინააღმდეგ ბრძოლა კი სერიოზულ ფინანსურ რესურსებს და უსაფრთხოების ზომებს მოითხოვს. საერთო ჯამში, ანალიზი იმის თქმის საფუძველს გვაძლევს, რომ მსგავსი ქსელი და კონსტრუქციული დიპლომატიკა უნდა აწარმოოს საზოგადოებასთან იმის გამოსარკვევად, რამდენად გვილირს დათანხმება. როდესაც ასეთ საკითხზე ბრიტანეთი აცხადებს თანხმობას, მათ ისეთი უსაფრთხოების ზომე-

ბით და აქ შექმნან, მოამზადონ და სხვადასხვა მიმართულებით გამოიყენონ ტერორისტული დაჯგუფებები. ჩვენი გეოგრაფიული მდებარეობა ტერორისტულ ორგანიზაციებსაც ხელს აძლევს, რათა აქ გარკვეული კერები შექმნან. მათ ფულის პრობლემა არ აწუხებთ და, როდესაც ქვეყანაში ძალიან მძიმე სოციალური მდგომარეობაა, არ არის გამოცხადებული, ქვეყნის შიგნით ბევრი მოკავშირე იპოვონ (და არა მხოლოდ მუსლიმანები). პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ, ხშირ შემთხვევაში, სხვა რელიგიების წარმომადგენლებიც ერთვებიან ამ პროცესში. თუკი განდგება მსგავსი კერები, ამას მოჰყვება ტერორისტული ორგანიზაციების მხრიდან სერიოზული დაფიზარტოება და ტერორისტული ქსელის ჩამოყალიბება. ამ ქსელის წინააღმდეგ ბრძოლა კი სერიოზულ ფინანსურ რესურსებს და უსაფრთხოების ზომებს მოითხოვს. საერთო ჯამში, ანალიზი იმის თქმის საფუძველს გვაძლევს, რომ მსგავსი ქსელი და კონსტრუქციული დიპლომატიკა უნდა აწარმოოს საზოგადოებასთან იმის გამოსარკვევად, რამდენად გვილირს დათანხმება. როდესაც ასეთ საკითხზე ბრიტანეთი აცხადებს თანხმობას, მათ ისეთი უსაფრთხოების ზომე-

ბით და აქ შექმნან, მოამზადონ და სხვადასხვა მიმართულებით გამოიყენონ ტერორისტული დაჯგუფებები. ჩვენი გეოგრაფიული მდებარეობა ტერორისტულ ორგანიზაციებსაც ხელს აძლევს, რათა აქ გარკვეული კერები შექმნან. მათ ფულის პრობლემა არ აწუხებთ და, როდესაც ქვეყანაში ძალიან მძიმე სოციალური მდგომარეობაა, არ არის გამოცხადებული, ქვეყნის შიგნით ბევრი მოკავშირე იპოვონ (და არა მხოლოდ მუსლიმანები). პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ, ხშირ შემთხვევაში, სხვა რელიგიების წარმომადგენლებიც ერთვებიან ამ პროცესში. თუკი განდგება მსგავსი კერები, ამას მოჰყვება ტერორისტული ორგანიზაციების მხრიდან სერიოზული დაფიზარტოება და ტერორისტული ქსელის ჩამოყალიბება. ამ ქსელის წინააღმდეგ ბრძოლა კი სერიოზულ ფინანსურ რესურსებს და უსაფრთხოების ზომებს მოითხოვს. საერთო ჯამში, ანალიზი იმის თქმის საფუძველს გვაძლევს, რომ მსგავსი ქსელი და კონსტრუქციული დიპლომატიკა უნდა აწარმოოს საზოგადოებასთან იმის გამოსარკვევად, რამდენად გვილირს დათანხმება. როდესაც ასეთ საკითხზე ბრიტანეთი აცხადებს თანხმობას, მათ ისეთი უსაფრთხოების ზომე-

ბით და აქ შექმნან, მოამზადონ და სხვადასხვა მიმართულებით გამოიყენონ ტერორისტული დაჯგუფებები. ჩვენი გეოგრაფიული მდებარეობა ტერორისტულ ორგანიზაციებსაც ხელს აძლევს, რათა აქ გარკვეული კერები შექმნან. მათ ფულის პრობლემა არ აწუხებთ და, როდესაც ქვეყანაში ძალიან მძიმე სოციალური მდგომარეობაა, არ არის გამოცხადებული, ქვეყნის შიგნით ბევრი მოკავშირე იპოვონ (და არა მხოლოდ მუსლიმანები). პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ, ხშირ შემთხვევაში, სხვა რელიგიების წარმომადგენლებიც ერთვებიან ამ პროცესში. თუკი განდგება მსგავსი კერები, ამას მოჰყვება ტერორისტული ორგანიზაციების მხრიდან სერიოზული დაფიზარტოება და ტერორისტული ქსელის ჩამოყალიბება. ამ ქსელის წინააღმდეგ ბრძოლა კი სერიოზულ ფინანსურ რესურსებს და უსაფრთხოების ზომებს მოითხოვს. საერთო ჯამში, ანალიზი იმის თქმის საფუძველს გვაძლევს, რომ მსგავსი ქსელი და კონსტრუქციული დიპლომატიკა უნდა აწარმოოს საზოგადოებასთან იმის გამოსარკვევად, რამდენად გვილირს დათანხმება. როდესაც ასეთ საკითხზე ბრიტანეთი აცხადებს თანხმობას, მათ ისეთი უსაფრთხოების ზომე-

ნათია ქადაგიშვილი

P.S. ირაკლი სესიაშვილის აზრით, გამორიცხული არ არის, რომ მომავალი წლიდან უკვე დაიწყოთ გუანტანამოს ტყვეებისთვის ციხის მშენებლობა.

— ბატონო ირაკლი, ჩვენ არ შეგვიძლია, მათ შემოთავაზებაზე უარი ვთქვათ?

— შეგვიძლია, მაგრამ ქვეყანაში შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე და პრეზიდენტ სააკაშვილის საერთაშორისო იმიჯის დაცემის გამო, ხელისუფლება ყველა იმ ხელშეწყობას თემას ეძებს, რაც გააძლიერებს მის პრეს-

ქობულეთის მთავარი ქუჩა, ადრე ვლადიმერ ლენინის, ახლა კი დავით აღმაშენებლის სახელობისა, მაინც, ასე თუ ისე, საკურორტო იერსახეს ინარჩუნებს... ზაფხულის ფერებით შემოსილი დამსვენებელი, აუარება კაფე-ბარ-რესტორანი, ქუჩის გასწვრივ ჩაყენებული ძვირფასი მანქანები, მანქანებიდან გადმოსული „ელიტა-ბენელიტა“, „ტყელარჭია-მატრაკვეცილი“ საუბარი, „ბინას ვინ ეძებს, ვაქირავეთ იაფად!“ „აბა, ცხელი პონჩიკი, ბუღკი!“ „სიმინდი, სიმინდი ვის უნდაა!“ შეძახილი და სხვა უამრავი წერილობითი დატვირთული მთავარი გამზირი, თუ არ წვიმს, ასეთი სანახავია, თუ არადა, ყველა სახლებიდან და სასტუმროებიდან ადევნებს თვალყურს, გარეთ რა ხდება...

შარშანდელი საკურორტო სეზონი აგვისტოს ომით ჩაგვიშალა ქვეყნის უპირველესმა ბოცვერმა სააკაშვილმა და შესაძლოა, გორიდან გამოყოფილი შიმშილისა და პარანოიდული ხილვების გამო, რომ დღეს ბობოყვასის სამთავრობო რეზიდენციის გარშემო რკინის უზარმაზარ ლოპეს შიგნიდან როგორც ჯავშანყილეს, ასევე უზარმაზარი „რკინის ფურცლები“ აქვს აკრული, ტყვიამ შიგნით რომ ვერ შეაღწიოს.

ბობოყვასის აკვატორიაში, ზედ სამთავრობო აგარაკის გასწვრივ, მცირე ზომის სამხედრო გემია გარინდული, აქაოდა, თუკი ვინმე ჩვენი პრეზიდენტის მყუდროებას წყლიდან ამოყვინთვით დაარღვევს, უმალ ადგილზევე

აჭარული

„დავადულებით“. ცაში სააკაშვილის მყუდროებას ორი ვერტმფრენი დარაჯობს, ხოლო აგარაკის გვერდით გამოდის უზარმაზარ ხაკისფერ კარავში მისი ერთგული „სპეცრაზმი“ და საპატრულო პოლიციის უამრავი თანამშრომელი სახლობს (მიმას რომ

პოტახოს კაცმა, ქართველობას მის გარეშე სიცოცხლე არ შეგვიძლია, ისე გვიყვარს და, ნეტავ, რაში სჭირდება ამოღონა და ცეცხლი?)!

ალბათ, ბობოყვასის აგარაკზე ლამამობით ასლან აბაშიძის მოჩვენება თუ დადის ოთახიდან ოთახში, თორემ სხვა მხრივ ჩვენს შიშო-შიშო-შიშო-შიშო იქ რის შიში უნდა ჰქონდეს?

ზაფხული, მართალია, ცივი და ვიდრე მაგრამ ცხელი ამბები არ მოჰყვება ქართველობას... ქობულეთში წვიმიან ამინდში დამსვენებლები, ძირი-

ამერიკული გავლენის ზღვარი

ამერიკა, რომელსაც უზარმაზარი არმია აწევს ტვირთად, თავისი მზარდი საგარეო ვალით უკვე აღარაა შესაძლებელი. საზღვარგარეთელი პარტნიორებისთვის ჩამორიგებული დახმარების პირობა მისგან უკვე არასერიოზულად უდრის.

საქართველოსა და უკრაინაში ახლახან განხორციელებული ვიზიტებისას ვიცე-პრეზიდენტმა ჯო ბაიდენმა აღნიშნული ქვეყნები დაარწმუნა, რომ შეერთებული შტატები გაველენის სფეროებს არ აღიარებენ. ქვეყნებს შეუძლიათ, თავად აირჩიონ საკუთარი პარტნიორები და საკუთარი პოლიტიკა, — განაცხადა მან. მოკლედ რომ ვთქვათ, ნატოს კარი ძველებურად ღიაა. ამგვარ პოზიციებში გარკვეული კეთილშობილება ნამდვილად შეინიშნება, მაგრამ, სინამდვილეში, თავად ეს პოზიცია აბსოლუტურად არარეალურია.

გავლენის სფეროები არსებობს მიუხედავად იმისა, აღიარებს თუ არა მათ ვინმე. სახელმწიფოს ძალა ვიზიტულობის ძალას ჰგავს: ის გაცილებით მეტ ზემოქმედებას ახდენს იმ ქვეყნებზე, რომლებიც ყველაზე ახლოს არიან მასთან. დასავლეთ ნახევარსფეროში პოპულარული ანდაზა ამბობს: „სანაყალი მექსიკა, ის ხომ ასე შორსაა ამერიკის შეერთებულ შტატებთან“.

„ცივი ომის“ ყველაზე სახიფათო კრიზისი, როდესაც საბჭოეთმა კუბაში ბირთვული რაკეტები განალაგა, სწორედ გავლენის სფეროების ურთიერთალიარების გზით დარეგულირდა. მოსკოვი კუბიდან საკუთარი რაკეტების გაზიდვას მხოლოდ მას შემდეგ დათანხმდა, რაც აშშ-მ პირობა მისცა, რომ თურქეთიდან თავის რაკეტებს მოაშორებდა. მართალია, თურქეთი მაშინ უკვე ნატოს წევრი ქვეყანა იყო, ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ამგვარი ქმედებით აღიარა, რომ თურქეთი, სულ თუ არა, იმ კონკრეტულ შემთხვევაში მა-

ინც, საბჭოთა გავლენის სფეროს წარმოადგენდა. თუ საქართველო და უკრაინა რუსეთთან კონფრონტაციაში იქნებიან, აშშ ბევრს ვერაფერს გააკეთებს. არსებობს გარკვეული გეოგრაფიული რეალობები, რომელთა გადალახვა არსებული სამხედრო რესურსებით, უზრალოდ, შეუძლებელია. ეს ქვეყნები რუსეთს ესაზღვრებიან, ამერიკის შეერთებული შტატები კი ძალიან შორსაა.

ამერიკული დაპირებები ზუსტად იმდენადვე იქნება ღირებული, რამდენადვე მეორე მსოფლიო ომის წინ საფრანგეთის მიერ პოლონეთისთვის მიცემული აღთქმა. მაშინ საფრანგეთმა საკუთარ თავზე აიღო ვალდებულება, 15 დღის განმავლობაში დაენყო გერმანიაზე შეტევა, თუ ეს უკანასკნელი პოლონეთს დაესხმებოდა თავს. გერმანიის თავდასხმის შემდეგ ფრანგებმა მას ომი გამოუცხადეს და მეტი აღარაფერი გააკეთეს.

მსგავს სიტუაციაში სწორედ ასე მოიქცევა აშშ — არაფერს არ გააკეთებს, იმიტომ, რომ არც შეიძლება რამის გაკეთება, გეოგრაფიის ვერ შეცვლი. გარდა ამისა, ამერიკული ჯარები მთლიანად დაკავებული არიან. იმისათვის, რომ ავღანეთში დაჯგუფების შემადგენლობა გაზარდოს, არაფერი მოუწევს მისი შემცირება. სადღეისოდ ამერიკის საომარი მოქმედებების საზღვარგარეთულ სფეროებზე ერთობალოდ მხოლოდ 200 000 ამერიკელი სამხედროს გაყვანა შეუძლია.

მიუხედავად განუწყვეტელი ლაპარაკისა აშშ-ის შესახებ ილაპარაკებს, მაგრამ ფაქტი ფაქტად რჩება: ჩვენ ყველანი ავღანეთიდან ჩვენი გასვლის სტრატეგიაზე ვსაუბრობთ.

ლონიანი დაჯგუფება აამოქმედა, მიუხედავად იმისა, რომ ვიეტნამის მოსახლეობა გაცილებით ნაკლები იყო და აშშ კი საკუთარ ტერიტორიაზე თავდასხმას არ პასუხობდა.

ახლა ამერიკას გაცილებით ნაკლები რაოდენობის ჯარის ამოქმედება შეუძლია. რალაც შეიცვალა ამერიკულ საზოგადოებაში. როდესაც ავღანეთსა და ერაყში ომებთან დაკავშირებით სამხედრო დანახარჯები გაიზარდა, ჯორჯ ბუშს ამ ომების დაფინანსების უზრუნველსაყოფად რამიმე საშუალება კი არ შემოუთავაზებია. მან არც გადასახადები გაზარდა და არც სხვა სფეროებში შეამცირა გასავალი. ქვეყანას არ გამოუშვია სამხედრო ობლიგაციები. ის, უბრალოდ, მშვიდად აგროვებდა ვალებს.

პოლიტიკური განაჩენი ასეთი იყო: ამერიკული ხალხი საყიდლებზე უნდა ნასულიყო. ომი საზოგადოებას მთლიანობაში არ შეეხება. ომის ტვირთს მხოლოდ ზოგიერთები ზიდავენ, ვინც ამის ღირსი გახდება.

აშშ ომს არასერიოზულად მოეკიდა, მაგრამ ის ერთადერთი არაა, ვინც სათანადოდ ვერ შეაფასა მისი შედეგები. 11 სექტემბრის შემდეგ ნატო საკუთარი ნესდების მე-5 სტატიას მოეჭიდა, რათა შტატებისადმი სოლიდარობის დემონსტრირება მოეხდინა. ნატოს ძალებმა საკუთარ თავზე აიღეს ავღანეთში მთელი რიგი ამოცანების გადაჭრა. შემდეგ კი, ჩათვალეს რა, რომ ომში გამარჯვება მოპოვებულია, ომის შემდგომ ალდგენაზე გადაერთნენ.

მაგრამ როდესაც საბრძოლო მოქმედებები გააქტიურდა, დანაკარგების რაოდენობა კი გაიზარდა, ავღანეთში მისიისადმი საზოგადოებრივი მხარდაჭერა დასუსტდა. „ამის შესახებ ღიად არავინ ილაპარაკებს, მაგრამ ფაქტი ფაქტად რჩება: ჩვენ ყველანი ავღანეთიდან ჩვენი გასვლის სტრატეგიაზე ვსაუბრობთ.

ჩვენ იქიდან მოვედით. მასს შესაძლოა, რამდენიმე წელი დასჭირდეს, მაგრამ ჩვენ ვეცებთ იქიდან წამოსვლის საშუალებებს“, — განაცხადა აპრილში გამართულ ნატოს სამიტზე ერთმა მაღალჩინოსანმა ევროპელმა დიპლომატმა.

როდესაც „ცივი ომი“ დამთავრდა, აშშ-მ ჩათვალა, რომ მისი ძალა დაუმარცხებელია. სპარსეთის ყურესა და ბალკანეთში საკმაოდ იოლად მოპოვებულმა გამარჯვებებმა ეს თავდაჯერებულობა გაამყარა. მაგრამ ახლა ის ტრიუმფები გამოჩაყლის უფრო ჰგავს, ვიდრე წესს. ამერიკელები ფიქრობდნენ, რომ მომავალში ისევე დასცემდნენ თავზარს საკუთარ მტრებს, როგორც 90-იან წლებში. მაგრამ ისინი ცდებოდნენ.

მიუხედავად ამ ყველაფრისა, აშშ დაპირებებს კვლავაც არიგებს. არადა, ხალხს ხომ სჯერა მათი. მხოლოდ განსაცდელში ჩავარდნის გაიკვირვებენ, რატომ არ გამოიჩინებს ამერიკა მათკენ დასახმარებლად.

არადა, პატიოსნების დრო დედა, როგორც ამერიკელებთან მიმართებაში, ასევე იმ ხალხთან მიმართებაშიც, ვინც მათ დაპირებებს ეყრდნობა.

THE GUARDIAN

Comment is free - Cf America

The limits of US influence

With rising debt and a stretched military, America is no longer a superpower. Its promises to aid allies overseas ring hollow

Stanley Fisher guardian.co.uk, Thursday 20 August 2009 20:00 BST Article history

During his recent trip to Georgia and Ukraine, vice-president Joe Biden assured them the United States would not recognise any spheres of influence. Countries can "choose their own partnerships and their own alliances". In short, Nato membership is still open.

That position has a certain nobility. It is, however, wildly unrealistic.

In the first place, spheres of influence exist, even if some choose to not recognise them. The power of a state is like gravity: it has its greatest influence on those objects closest to it. As a saying popular in this hemisphere goes: "Poor Mexico: so far from God, so close to the United States."

The most dangerous crisis of the cold war, the Soviet placement of nuclear missiles in Cuba, was settled on the basis of mutual acknowledgement of spheres of influence. Moscow agreed to remove its missiles from Cuba after the US provided assurances that it would remove similar missiles from Turkey. Even though Turkey was a member of Nato, the US in effect recognised that, at least for this purpose, it was within a Soviet sphere of influence.

More comment

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

World news US foreign policy Afghanistan Middle East Russia Georgia Iraq Obama administration United States Nato

ესკიზები

თადად, კაფე-ბარებში სხედან, სადაც, წინა წლებისგან განსხვავებით, ჩხუბი, იარაღიდან უმისამართო სროლა და მსგავსი რამეები, ღვთის მადლით, შემცირდა, მაგრამ ისედაც დაბოლოდა, უსამშობლო და, თანაც, შეზარხოშებული ქართველობა, როგორც ეტყობა, საკუთარი ქმედების კონტროლს ბოლომდე ვერ ახერხებს და ამიტომაც მათი ხანგრძლივი დასვენებისთვის ზრუნვას ისეთი ადამიანები იწყებენ, რომლებსაც ჩვენში „ვანოს ბიჭებს“ ეძახიან!

გასულ კვირას სწორედ „ვანოურების ზრუნვის ქვეშ“ მოექცნენ ირაკლი ოქრუაშვილის პარტიის ლიდერის ეკატერინე ბესელიას ოჯახის წევრები: შვილი და ძმა. როგორც ქობულეთელები „საქართველო და მსოფლიოს“ უამბობენ; ბესელიას ოჯახის მამაკაცები ზომამდე შეზარხოშებულიან „ლეონის ქუჩაზე“ მდებარე ერთ-ერთ კაფეში, მაგრამ სიტუაცია მას შემდეგ დაძაბულა, როცა გვერ-

დით მაგიდაზე სავახშოდ ახალგაზრდა მამაკაცი და, ასევე, ახალგაზრდა ქალბატონი დამსდარან. მცირე ნაკინკლავების შემდეგ კი სიტუაცია მკვეთრად შეცვლილა და ისეთი ჩხუბი ამტყდარა, „ძალი პატრონს“ რომ ვერ იცნობდა. „ჩვენ რომ ხელისუფლებაში მოვალთ, მაშინ გიტყვით დედას, თქვენი ნიით...“; „შენ ვის დიარტყი, შე პედერასტო, იცი, ვინა ვარ?...“

— ყვიროდნენ ნასვამი ახალგაზრდები და მათ გაკავებასა და დამშვიდებას კაფეში მსხდომნი ვერაფრით ახერხებდნენ.

როგორც მოსალოდნელი იყო, ჩხუბში პოლიცია ჩაერთო და ახალგაზრდების ჯგუფი ქობულეთის რაიონულ ქვეგანყოფილებაში წაიყვანეს, მაგრამ ქობულეთელები განცვიფრებას ვერ მაღავენ „ბავშვების“ მეურვის ეკა ბესელიას კომენტარზე: „ნაც-მოდრობამ“ და მერაბიშვილის უწყებამ პოლიტიკური დაკვეთა შესარულეს და შვილი და ძმა დამიპატიმრესო! „ყველაფერი პოლიტიკა რა-

ფერაა, გამაგებინეთ ერთი, ის ჯგუფი იქადა იქსიდა, მაგრამ ამგვამ ხან იქედან უკიტინეს, ხან აქედან და გადღერია კაცი, რაის ნაციონალია ის ბიჭი, ბესელია ენას რომ ატლიკინებს და იძახის, სუციალურად დასვა იმ მაგიდაზე ხელისუფლებამ ჯგუფი? მაშინაც იგი იყო, შვილი პირველად რომ დოუპატიმრეს და ფულებით რომ გამეყვანა?

შვილები ვერ დოუზრდით და ქვეყანას მიხედავენ მაგანი, ხელისუფლებაში მოსვლა რომ უნდათ?

— განაგრძობს საუბარს ქობულეთელი ქალბატონი და, თანაც, გვთხოვს: ჩემი გვარსახელი არ დანეროთ, მაგათ ებამი ნუ ჩამაგდებთ, ჩემი გაჭირვებაც მეყოფაო!

უკანასკნელი ინფორმაციით, ეკა ბესელიას არას-

არჩევანი თალიბანის საიზნეუი

ავღანეთის საპრეზიდენტო არჩევნები პრეზიდენტ ჰამიდ კარზაისა და თალიბანს შორის შეურიგებელ დაპირისპირებად იქცა. არჩევნები საარჩევნო უზენების აფეთქებითა და „დაპყრობით“ დაიწყო. ბოვიკებმა უამრავი ტერორისტული აქტი განახორციელეს.

როგორც წინასწარ ვარაუდობდნენ, კარზაი პრეზიდენტობას განაგრძობდა, თუმცა ქვეყანას, ცხადია, მთლიანად ვერ გააკონტროლებდა. ყველა იცის, რომ, თუ ამერიკული ჯარი ავღანეთის ტერიტორიებს დატოვებს, კარზაის რეჟიმი დიდხანს ვერ გასტანს, თუმცა არავინ იცის, რამდენად შე-

საძლებელი იქნება ახალი ავღანური სახელმწიფოს ამუშავება მათი, როდესაც თალიბანის საარჩევნო კომისია საბოლოო შედეგებს მხოლოდ 17 სექტემბერს გამოაქვეყნებს და, თუ რომელიმე კანდიდატი ვერ შეძლებს 50%-ზე მეტი ხმის მოგროვებას, არჩევნების მეორე ტური დაინიშნება.

საძლებელი იქნება ახალი ავღანური სახელმწიფოს ამუშავება მათი, როდესაც თალიბანის საარჩევნო კომისია საბოლოო შედეგებს მხოლოდ 17 სექტემბერს გამოაქვეყნებს და, თუ რომელიმე კანდიდატი ვერ შეძლებს 50%-ზე მეტი ხმის მოგროვებას, არჩევნების მეორე ტური დაინიშნება.

გადასული გალის მოსახლეობას თხილის ბიზნესის სათავეს უკეთეს პირობებს უქმნის და ფასსაც მეტს სთავაზობს

ეკონომიკური კრიზისის გავლენა გალის რაიონზე დღეს ნაკლებად ან, შეიძლება ითქვას, არც იგრძნობა. მიზეზი მარტივია: იქ არც სანარმოებია, არც ელემენტარული ბიზნესი, ადგილობრივ ეკონომიკურ ატმოსფეროს მოსახლეობის ჭირნახული შექმნილი დოვლათი ქმნის, რომელიც კრიზისამდე და ახლაც ერთი და იმავე ტემპით ვითარდება.

გალში უნებართვოდ დაბრუნებულზე შთაბეჭდილებების გამოხატვით დღეს თავს არავინ იწუხებს. შეფასებებზე მეტად იქ დარჩენილთა მდგომარეობის შესახებ საუბრობენ და ხშირ შემთხვევაში „აფხაზების მიქვლედაც“ მოიხსენიებენ.

ამ ეტაპზე გალის რაიონში 50-60 ათასი ქართველი ცხოვრობს. „დაბრუნების“ პირველსავე პერიოდში დაიწყო საყოფაცხოვრებო ობიექტების აღდგენა-განახლების პროცესი, ამუშავდა ბაზარი, განახლდა სასწავლო დაწესებულებები (ძირითადად, სკოლები), საერთაშორისო ორგანიზაციების ხელშეწყობით საავადმყოფოებმაც დაიწყო ფუნქციონირება.

დასაქმებულ პერსონალს ხელფასს ქართულ მხარესთან ერთად აფხაზური ადმინისტრაციაც უხდის. მიმოქცევაში, ძირითადად, რუსული რუბლია, იშვიათ შემთხვევაში — ქართული ლარიც.

ბოლო დროს ქართულ-აფხაზური ურთიერთობის გაუარესებამ საგრძნობი გავლენა მოახდინა გალის მოსახლეობის სოციალურ მდგომარეობაზე. პირველ რიგში, ეს ბაზარზე აისახა. ზუგდიდის რაიონთან მიმოსვლა გამკაცრდა, ადგილობრივებს ქართულ პროდუქტსაც ხელი ძნელად ან თითქმის არ მიუწვდებიან, გალის ბაზარში კი ფსოუდან შემოსული რუსული პროდუქცია „ცეცხლის ფასად იყიდება“.

განსაკუთრებით გაუჭირდათ ქვედა ზონის სოფლებს, რომლებიც სატრანსპორტო მიმოსვლის შეწყვეტის გამო ადვილად ვერც გალს უკავშირდებიან. ავტობუსებს ურემები ჩაენაცვლა, საარსებო საშუალებას, ძირითადად, სოფლის მეურნეობის პროდუქცია — თხილი, სიმინდი და ციტრუსი წარმოადგენს.

გალის ბაზარში გასაყიდი პროდუქციის ფასების ნუსხა კი ასე გამოიყურება: პური — 10-15 რუბლი, შაქარი — 26, კარტოფილი — 20; შესაძლებელია თანხის ლარებში გადახდაც არსებული კურსის შესაბამისად.

ვერ ვიტყვი თხილზე. თხილის სეზონი არც ისე დიდი ხანია, რაც დაიწყო და მას ზუგდიდთან შედარებით გალში უფრო ძვირად ვყიდით. ამ ეტაპზე ზუგდიდში თხილის საბაზრო ღირებულება 1 ლარი და 80 თეთრია, გალში კი — 2 ლარი, შესაძლოა, ყოველდღე 5-10 თეთრით მოიმადოს კიდევ. პრობლემა გადაადგილებაა. ადრე ავტობუსი გვემსახურებოდა — გალში 2 ლარად დაეყავით. რამდენიმე თვეა, მოგვისხნეს. აფხაზურ ადმინისტრაციას ვთხოვეთ, რომ ავტობუსის მძღოლისთვის რეისის განახლების ნება დაერთო, მაგრამ ჯერჯერობით უარი გვითხრეს. ისლა დაგვრჩენია, პოლიტიკაში მიმდინარე ცვლილებებს დაველოდოთ, იქნებ შეთანხმდნენ მხარეები და ცხოვრება როგორმე გაგვიადვილონ“.

საშემოდგომო სეზონი გალში, ფაქტობრივად, თხილით იწყება. წელს, საქართველოს მთავრობისგან განსხვავებით, ბაზარში მოსახლეობას ამ ბიზნესში გაცილებით მეტს უხდის. ვერ გეტყვით, დე ფაქტო მთავრობას სახსრები საიდან მოეპოვება, მაგრამ ფაქტია, რომ ადგილობრივ მოსახლეობას თხილის იმპორტისათვის უკეთეს პირობებს უქმნის და ღირებულებასაც მეტს სთავაზობს. ამ ეტაპზე გალში 1 კგ თხილის ფასი 2 ლარია, ზუგდიდში კი — 1 კგ თხილის ფასი 1,70-1,80 ლარამდე მერყეობს.

ამდენად, თხილის შესყიდვა აქტიური ტემპით წარმოებს აფხაზეთში (განსაკუთრებით, გალის რაიონში), სადაც ქართული თხილის დიდი ნაწილი იყიდება, პროდუქციის რეალიზაცია კი ფსოუს გავლით რუსეთში ხდება.

ამასთან ერთად, შარშან, აფხაზური ბიუჯეტის გარკვეული ნაწილი სწორედ გალიდან გადასახადების სახით აკრეფილი თხილზე განსაზღვრავს. 2008 წელს მოსახლეობამ გალის აფხაზურ ადმინისტრაციას დაახლოებით 1200 ტონამდე თხილი ჩააბარა. „გადა-

რეები და ცხოვრება როგორმე გაგვიადვილონ“.

საშემოდგომო სეზონი გალში, ფაქტობრივად, თხილით იწყება. წელს, საქართველოს მთავრობისგან განსხვავებით, ბაზარში მოსახლეობას ამ ბიზნესში გაცილებით მეტს უხდის. ვერ გეტყვით, დე ფაქტო მთავრობას სახსრები საიდან მოეპოვება, მაგრამ ფაქტია, რომ ადგილობრივ მოსახლეობას თხილის იმპორტისათვის უკეთეს პირობებს უქმნის და ღირებულებასაც მეტს სთავაზობს. ამ ეტაპზე გალში 1 კგ თხილის ფასი 2 ლარია, ზუგდიდში კი — 1 კგ თხილის ფასი 1,70-1,80 ლარამდე მერყეობს.

ამდენად, თხილის შესყიდვა აქტიური ტემპით წარმოებს აფხაზეთში (განსაკუთრებით, გალის რაიონში), სადაც ქართული თხილის დიდი ნაწილი იყიდება, პროდუქციის რეალიზაცია კი ფსოუს გავლით რუსეთში ხდება.

ამასთან ერთად, შარშან, აფხაზური ბიუჯეტის გარკვეული ნაწილი სწორედ გალიდან გადასახადების სახით აკრეფილი თხილზე განსაზღვრავს. 2008 წელს მოსახლეობამ გალის აფხაზურ ადმინისტრაციას დაახლოებით 1200 ტონამდე თხილი ჩააბარა. „გადა-

სახადის აკრეფა“ გალის რაიონის სოფლების გამგებლებს დაევალია. იგივე მეორდება ახლაც. საშუალოდ, ერთ მოსახლეს 40-45 კგ თხილის გადახდა უწევს. თუმცა ეს არ ქმნის უარყოფით განწყობას; ადგილობრივ მცხოვრებლებს გალის ბაზარზე თხილი გასაცემად უკვე გააქცა. ბოლო დროს განვითარებულმა მოვლენებმა ზუგდიდთან დამაკავშირებელი გზებიც გადაკეტა. ახლა თხილის გადმოტანა, ფაქტობრივად, შეუძლებელი გახდა.

სოფელ ოტობაიას ერთ-ერთი მკვიდრი ჩვენთან საუბრისას არ მალავს, რომ ზუგდიდში გადასვლა გართულებულია, ამიტომ ენგურის ფონით სარგებლობს. ასეთ პირობებში ზუგდიდში თხილის გადაზიდვას რისკზე ნახევარ საჭირო, თუმცა ამის აუცილებლობას ამ ეტაპზე ვერ ხედავს.

„ზუგდიდის ბაზართან შედარებით, ჩვენთან თხილი 1,5-20 თეთრით ძვირია. გალის ბაზარზე გატანა ღირს, პრობლემა უგზობა და განუკითხაობაა; გვემინია გზებზე ჩასაფრებული ყაჩაღური ჯგუფების. თხილი ერთადერთი შემოსავალია, რომელიც წლიდან წლამდე თავის გატანაში გვეხმარება. ამიტომ იძუ-

ლებული ვართ, გაყიდვისგან თავი შევიკავოთ, თუმცა დავევალი. უჭირს და რისკზეც მივდივარ. ურჩევნია, თხილი იფად, მაგრამ მშვიდად ჩააბაროს“, — ამბობს გალის რაიონის მცხოვრები.

ვინც აფხაზების ნდობის მოპოვება მეტ-ნაკლებად შეძლო, მათი დახმარებით თხილის შესყიდვასაც ახერხებს და მოგვის ნაწილს ე.წ. კრიკავმრებილი გზებიც გადაკეტა. ახლა თხილის გადმოტანა, ფაქტობრივად, შეუძლებელი გახდა.

სოფელ ოტობაიას ერთ-ერთი მკვიდრი ჩვენთან საუბრისას არ მალავს, რომ ზუგდიდში გადასვლა გართულებულია, ამიტომ ენგურის ფონით სარგებლობს. ასეთ პირობებში ზუგდიდში თხილის გადაზიდვას რისკზე ნახევარ საჭირო, თუმცა ამის აუცილებლობას ამ ეტაპზე ვერ ხედავს.

დაკავშირებული და რეალიზებას გალში ვახდენ. სამაგიეროდ, მათ მოგების ნაწილს ვუტოვებ“, — ამბობს სოფელ გავიდის მკვიდრი.

„ზურაბ პაპინიანი, ოტობაიას მკვიდრი: „ჩვენი სოფელი უფრო ზუგდიდის ბაზარს იყო მიჯაჭვული, თუმცა გადასვლა საკმაოდ ძვირი გვიჯდებოდა. მგზავრობის ღირებულების (3 ლარის) გარდა აფხაზური ადმინისტრაციისგან 2-ლარიანი „ნებართვის“ გამოწერაც გვინებდა. ახლაც ვიხდით ამ თანხას, მაგრამ უწინდებურად ვერ გადავიდეთ, კონტროლი გამკაცრდა. რეისი „ოტობაია-ზუგდიდი“ განუსაზღვრელი ვადით გაუქმდა. უკვე მონეული პროდუქტიც ვერ გავაქვს გასაყიდად. რუსეთიდან შემოსულ საქონელს ძვირად ვყიდულობთ, ჩვენი პროდუქციის გაყიდვისას კი დადგენილ ფასზე ნაკლებს ვგვიხდის. გვიჭირს ასე ცხოვრება, ხელი-სუფლებამ თუ არ მოგვხდება, უარეს დღეში ჩავცვივდებით!“

„პროდუქციის საყიდლად ფული (1000 ლარი) პირველად ორი წლის წინათ აფხაზი ნაცნობისგან ვისესხე, რითაც თხილი თანასოფლელებისგან შევიძინე. იმ სეზონზევე დავიბრუნე 1500 ლარი და მოგების ნაწილიც. ვერ გეტყვით, რომ ძალიან გამიმართლა, მაგრამ საქმის ფულად მანევრირებაში, ცოტაც გავაფრთხილეთ, ცოტაც გავსაკუთარი ფულით ვყიდულობ. ზუგდიდში გადატანას ვერ ვერ ვახერხებ. რისკთანაა

იოანე ჩიტაია

P.S. ბოლო პერიოდში გალის ბაზარში ჩინელების გამოჩენაზე აღაპარაკდნენ. მეტიც, ითქვა, რომ ჩინელებმა გალის ბაზარი შეისყიდესო. ნათქვამს არც მოსახლეობა უარყოფს, თუმცა კონკრეტულად პასუხის გაცემა უჭირთ.

სადასლოს საბაჟოზე გაბაჟიანი ხელკონსერ ბარბიკებს ანესებენ და გზავნიან გაუსაძლის პირობებს უქმნიან

არც ისე დიდი ხნის წინათ საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა განაცხადა, რომ საჭიროა საქართველოს მეზობელ ქვეყნებთან მიმოსვლის გამარტივება და ტურიზმის ხელშეწყობა. იქვე დასძინა, რომ თავად ჩაერთვება ამ საქმეში და სერიოზულ ნაბიჯებს გადადგამს, რათა კიდევ უფრო გაღრმავდეს კეთილშობილური ურთიერთობები.

ასეთი ხმამაღალი განცხადების მიუხედავად, საბაჟოებზე რიგები კვლავ უწყვეტია. მიმოსვლის გამარტივებულ ფორმას და მეზაჟების კეთილსინდისიერ მუშაობას არავითარი ხელმძღვანელის თანამდებობაც შეეწირა. საქართველოს საზღვრის გადალახვა ტურისტს თუ ნებისმიერ მსურველს, პრეზიდენტის თქმით, მარტივად, ყოველგვარი გართულების გარეშე უნდა შეეძლოს, თუმცა ეს ასე მარტივად არ ხორციელდება.

საზღვრზე გადმოსვლისას მოქალაქეებს პრობლემები საბაჟოს თანამშრომლებთან ექმნებათ. ზოგიერთი მუშაკი უხეშად იყენებს თავის უფლებას-მოვალეობას და ტურისტების მიმართ უხეშობას ავლენს (ამ მხრივ განსაკუთრებით სადასლოს გამშვები პუნქტი გამორჩევა). ეს ყველაფერი კი გამშვებ პუნქტებთან უსაშველო რიგებსა და საათობით ლოდინს იწვევს, უკმაყოფილო მგზავრების ნაკადი კიდევ უფრო მეტად მატულობს. ის, რასაც მეზობელი საბაჟო პუნქტი 10-15 წუთში აგვარებს, ჩვენთან საათები სჭირდება. ასეთი მომსახურება ტურისტთა უკმაყოფილებასა და გაუსაძლისრობას იწვევს.

„მარტივად და უპრობლემოდ გადმოვლდით სომხეთის საზღვარი, — ამბობს თამარ სხირტლაძე, — მეუღლე სომხეთის მოქალაქეა და მიმოსვლა-მოვალეობას და ტურისტების მიმართ უხეშობას ავლენს (ამ მხრივ განსაკუთრებით სადასლოს გამშვები პუნქტი გამორჩევა). ეს ყველაფერი კი გამშვებ პუნქტებთან უსაშველო რიგებსა და საათობით ლოდინს იწვევს, უკმაყოფილო მგზავრების ნაკადი კიდევ უფრო მეტად მატულობს. ის, რასაც მეზობელი საბაჟო პუნქტი 10-15 წუთში აგვარებს, ჩვენთან საათები სჭირდება. ასეთი მომსახურება ტურისტთა უკმაყოფილებასა და გაუსაძლისრობას იწვევს.“

„მარტივად და უპრობლემოდ გადმოვლდით სომხეთის საზღვარი, — ამბობს თამარ სხირტლაძე, — მეუღლე სომხეთის მოქალაქეა და მიმოსვლა-მოვალეობას და ტურისტების მიმართ უხეშობას ავლენს (ამ მხრივ განსაკუთრებით სადასლოს გამშვები პუნქტი გამორჩევა). ეს ყველაფერი კი გამშვებ პუნქტებთან უსაშველო რიგებსა და საათობით ლოდინს იწვევს, უკმაყოფილო მგზავრების ნაკადი კიდევ უფრო მეტად მატულობს. ის, რასაც მეზობელი საბაჟო პუნქტი 10-15 წუთში აგვარებს, ჩვენთან საათები სჭირდება. ასეთი მომსახურება ტურისტთა უკმაყოფილებასა და გაუსაძლისრობას იწვევს.“

„მარტივად და უპრობლემოდ გადმოვლდით სომხეთის საზღვარი, — ამბობს თამარ სხირტლაძე, — მეუღლე სომხეთის მოქალაქეა და მიმოსვლა-მოვალეობას და ტურისტების მიმართ უხეშობას ავლენს (ამ მხრივ განსაკუთრებით სადასლოს გამშვები პუნქტი გამორჩევა). ეს ყველაფერი კი გამშვებ პუნქტებთან უსაშველო რიგებსა და საათობით ლოდინს იწვევს, უკმაყოფილო მგზავრების ნაკადი კიდევ უფრო მეტად მატულობს. ის, რასაც მეზობელი საბაჟო პუნქტი 10-15 წუთში აგვარებს, ჩვენთან საათები სჭირდება. ასეთი მომსახურება ტურისტთა უკმაყოფილებასა და გაუსაძლისრობას იწვევს.“

ნასა და მანქანის გატარებასთან დაკავშირებით. არადა, ორივე პროცესი ერთდროულად მარტივად და ყოველგვარი პრობლემების გარეშე უნდა ხდებოდეს. მცირედი გაუგებრობები გამოიწვიეს არასდროს არაა, მაგრამ ამჯერად ყველაფერი ზღვარგადასული იყო — საბაჟოზე მომუშავე პერსონალი უხეშად, თავზედურად და უტაქტოდ გვექცოდა. პრობლემა ბარგის გადატანაში შეგვიქმნა. მეგობარი ოჯახი მოგვეყვებოდა, ზღვაზე დასასვენებლად ჩამოვიდნენ. როდესაც საბაჟოზე მივედით, ქალებმა ჩემოდნები მანქანიდან გადმოვალაგეთ, ერთი დიდი ჩემოდანი დავტოვეთ მანქანის საბარგულში, რადგან ერთი წლის ბავშვთან ერთად მისი წაღება ვეღარ მოვახერხებ. სწორედ მაშინ შეექმნა პრობლემა ჩემს მეუღლეს. მანქანამ შემომხედა რომ გაიარა, საბაჟოს ერთ-ერთმა თანამშრომელმა დარჩენილი ჩემოდნის შესამოწმებლად წაიღებოდა. ჩვენ უკვე გასული ვიყავით და ველოდებოდით, როდის მოგვაკითხავდნენ. ამ დროს ჩემი მეუღლე დავიანახე, საბარგულში დარჩენილი ჩანთა მოპოკონდა. როდესაც დანიშნულების ადგილამდე მოვიდა, პირადობის მოწმობა მოსთხოვეს, რომელიც

მანქანის გატარებისას მეორე მხარეზე დაიტოვა. მის ახსნა-განმარტებებს ყური არავინ დაუგდო და მცხუნვარე მზეში მთელი ორი საათი ვიყურყურებოდა.“

ტელევიზორში და უხეშობამ სტუმრების უკმაყოფილებაც გამოიწვია, ხელმეორედ ჩამოსვლისა და დასვენების სურვილი დააკარგვინა; უფრო მეტიც, მათ გზიდან დაუბრუნეს ახლობლებს, რომ საქართველოში დასვენება გააგრძელებინათ. „წვრილმანი დაბრკოლებები ყოველთვის იყო, მაგრამ ასეთი პრობლემა არასოდეს შექმნილა. მომუშავე პერსონალთან ბევრმა არც კი იცის კანონები და უფლება-მოვალეობები, რაც მგზავრებზე უარყოფით გავლენას ახდენს. სხვაგან ეს სიტუაცია ისეა მოწყობილი, ისე გემსახურებიან, დადებითად იმუხტები. აქ კი ყველა უტეხად იქცევა.“

რა ქმნის პრობლემებს მგზავრთა საზღვარზე გადასვლისას, ამის გასარკვევად ფინანსთა სამინისტროს და უკუკავშირდით და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის მოადგილე თეა ბეგაშვილს ვთხოვეთ, განემაზროს, რა ინვესტ მგზავრთა უკმაყოფილებას და რატომასა დასახლოს გამშვებ პუნქტზე

იოანე ჩიტაია

სრულდება პრეზიდენტის

საბჭოთა პერიოდში დასავლეთის პოლიტოლოგებში იყო ცალკე სპეციალიზაცია – „სოვეტოლოგია“, რომელიც კომუნისტურ იმპერიას სწავლობდა. მათი ბოლო კონგრესი შოტლანდიაში გაიმართა საბჭოთა კავშირის დაშლის წელს. მე მაშინ ეიფორიაში ვიყავი, ისე, როგორც ყველა ქართველი, საქართველოს დამოუკიდებლობის პერსპექტივის გამო, მაგრამ განცვიფრებული დავრჩი, თუ როგორ შიშით უტყვერდნენ ჩემი ევროპელი კოლეგები კომუნისტური კონფედერაციების – საბჭოთა კავშირისა და იუგოსლავიის დაშლას! „თქვენ ერთმანეთს დაჭამთ და ქვეყნებად ვერ შედგებით“, – ამბობდნენ ისინი.

გორც არ შემდგარი ქვეყანა! საქართველო ამ სიაში „მორცხვად“ შევიდა 2006 წელს მოკრძალებულ მე-60 ადგილზე, მომდევნო წელს წინ წაინა – 58-ე ადგილზე, 2008 წელს უკვე 33-ე ადგილზე გადავხვით! და თუ ასე გაუგარძელები, ძნელდნენ სომხები და ბურკინა ფასო!

მათ არ სურდათ საბჭოთა კავშირისა და იუგოსლავიის დაშლა, უნდოდათ, მხოლოდ ერთპარტიული კომუნისტური რეჟიმები შეცვლილიყო მრავალპარტიული დემოკრატია, ხოლო ეკონომიკა გადასულიყო საბაზრო მართვის პრინციპზე. „თუ თქვენ გინდათ ეთნიკური ნიშნით დამოუკიდებლობა, მაშინ მზად იყავით, რომ თქვენს ტერიტორიებზე მცხოვრები ყველა მცირე ერიც იგივეს მოინდომებს და ქვეყნად ვერ შედგებით“, – გვაფრთხილებდნენ ისინი. ამის შიშით ეუთომ პელსინკში სპეციალური დეკლარაცია კი მიიღო, რომ ევროპაში არც ერთი ახალი სახელმწიფო არ უნდა შექმნილიყო, მაგრამ კოსოვოს პრეცედენტმა და აგვისტოს ომმა ეს გადახაზა და დავადგმით ახალი რეალობის წინაშე!

შედეგია ის, რაც დღეს ჩრდილოკავკასიაში ხდება და რასაც ჩვენი ხელისუფალი და უფარავი სიხარული უყურებენ. არადა, ის სამოქალაქო ომი, რომელიც სულ უფრო დიდ მასშტაბებს იღებს, შეუძლებელია, საქართველოში არ გადმოიღვაროს. ცხადია, რომ ეს საზღვარგარეთიდან ფინანსდება და ეს, ალბათ, მდინარე ისლამური ქვეყნები იქნება, მაგრამ რუსული პრესა მაინც დასავლეთისკენ იყურება და ხელს ქართულ სპეცსამსახურებს ადებს.

გორც არ შემდგარი ქვეყანა! საქართველო ამ სიაში „მორცხვად“ შევიდა 2006 წელს მოკრძალებულ მე-60 ადგილზე, მომდევნო წელს წინ წაინა – 58-ე ადგილზე, 2008 წელს უკვე 33-ე ადგილზე გადავხვით! და თუ ასე გაუგარძელები, ძნელდნენ სომხები და ბურკინა ფასო! სად არის ეს ბურკინა ფასო, მგონი, არც არავინ ვიცით, მაგრამ საქართველო სად არის ან სად აღარ იქნება სულ მალე რუკაზე, ამას სააკაშვილი მთელ მსოფლიოს ხმადასმის დასავლეთი უფლებასაც მოიპოვებს! სამწუხაროდ, ამ ქვემოქვეყნებში ჩვენი უფრო არ შემდგარი ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებიდან მხოლოდ უზბეკეთია. ამერიკელი ექსპერტები კი სვამენ კითხვას: რა უფრო უარესია იმისათვის, რომ ქვეყანა არ შედგეს – სუსტი მთავრობა თუ, პირიქით, ჩვენი უფრო ძლიერი ვთქვათ, ძლიერი „სახელმწიფოს ხერხემალი“? არადა, ჩვენ შემთხვევაში, ორივე სახეობა და თავსატეხი არც ვგაქვს!!!

სოვეტოლოგების შიში გამართლდა – საბჭოთა კავშირის დაშლიდან სულ მოკლე ხანში მისი ტერიტორია ომებმა მოიცვა: სომხეთ-აზერბაიჯანის, სამხრეთ ოსეთის (სამი ომი), აფხაზეთის, დნესტრის-პირეთის, გაგაუზიის, ჩეჩნეთის (ორი), გადატრიალებები და სამოქალაქო ომები საქართველოში, აზერბაიჯანში, ტაჯიკეთში, უკრაინაში, ყირგიზეთში, აშუამად რიგში დგას ომი ყირიზისათვის, სამოქალაქო ომის სამომრეობა და დღესტანში, ჩეჩნეთში, ინგუშეთში, ყაბარდო-ბალყარეთში... სახეობა ბალკანიზაცია.

დავუშვათ, ჩრდილოკავკასიის რეგიონში აიხდინეს ოცნება და აფხაზეთის მსგავსად დამოუკიდებლობა გამოაცხადეს, ჩვენ ეს რას მოგვითმის? ჩრდილოკავკასიის რეგიონის გაძევების შემდეგ ისლამური ხალიფათის დაფუძნების შექმნა სურთ და ამას არც მალავენ. დედაქალაქად რომ მათ სოხუმი აქვთ გამოიზარდონ, ესეც კარგად არის ცნობილი. ასეთ პირობებში იქნება კი კავკასიაში ადგილი ქრისტიანული საქართველოსთვის? თუმცა ჩვენს ათენსტ ხელისუფალთ, როგორც ჩანს, ეს სულაც არ აღელვებს, ხოლო ეს კავკასიის ხალხები თუ ვერ გაერთიანდნენ, მაშინ ერთმანეთს დაერევიან, პირველ რიგში კი, ჩრდილოეთ ოსებს, რომლებიც ჩვენ უფრო უარესი ვარსი იქნება. ასე რომ, კავკასია დღეს ბალკანიზაციის ვიზუალური მოდელია.

გორც არ შემდგარი ქვეყანა! საქართველო ამ სიაში „მორცხვად“ შევიდა 2006 წელს მოკრძალებულ მე-60 ადგილზე, მომდევნო წელს წინ წაინა – 58-ე ადგილზე, 2008 წელს უკვე 33-ე ადგილზე გადავხვით! და თუ ასე გაუგარძელები, ძნელდნენ სომხები და ბურკინა ფასო! სად არის ეს ბურკინა ფასო, მგონი, არც არავინ ვიცით, მაგრამ საქართველო სად არის ან სად აღარ იქნება სულ მალე რუკაზე, ამას სააკაშვილი მთელ მსოფლიოს ხმადასმის დასავლეთი უფლებასაც მოიპოვებს! სამწუხაროდ, ამ ქვემოქვეყნებში ჩვენი უფრო არ შემდგარი ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებიდან მხოლოდ უზბეკეთია. ამერიკელი ექსპერტები კი სვამენ კითხვას: რა უფრო უარესია იმისათვის, რომ ქვეყანა არ შედგეს – სუსტი მთავრობა თუ, პირიქით, ჩვენი უფრო ძლიერი ვთქვათ, ძლიერი „სახელმწიფოს ხერხემალი“? არადა, ჩვენ შემთხვევაში, ორივე სახეობა და თავსატეხი არც ვგაქვს!!!

ტერმინი „ბალკანიზაცია“ პოლიტიკურ მეცნიერებაში პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ დაშლილიყო. მანამდე ბალკანეთი ჯერ ბიზანტიის შემდეგ კი ოსმალეთის იმპერიის შემადგენლობაში იყო. მაგრამ ოსმალთა იმპერიის რღვევის შედეგად სამხრეთ სლავები – სერბები და ბულგარელები დაეცა ერთმანეთს (ბულგარელები, მიუხედავად მათი ეთნოგენეზისა, დღეს სლავებად თვლიან თავს), ხოლო კომუნისტური იუგოსლავიის დაშლის შედეგად კი მივიღეთ სლოვენია-ხორვატიის ომი, სერბთა-ხორვატიის ომი, ხორვატიის მიერ სლავონიის ოკუპაცია და შემდეგ სერბების ბლიცკრიგი, ბოსნიის საოცრად სისხლისანი ომი, სეპარატისტულ კოსოვოში „კონსტიტუციური ნესერიის აღდგენა“ სერბების მიერ, რის შემდეგაც ეს ბალკანიზაცია დასავლეთის იმდენად ამოუვიდა ყელში, რომ ნატოს ჯარებმა სერბების დედაქალაქი მასობრივად დაბომბეს და სერბების ჯარები აიძულეს, დაეტოვებინათ თავიანთივე ავტონომია! შედეგად, გაკანადიტი და აფხაზარდა, მაგრამ კავკასიაში ყველაფერი ახლა იწყება.

გავლენიანი ამერიკული გამოცემა „Foreign Policy“-ში (საგარეო პოლიტიკა) ამ დღეებში გამოქვეყნდა „არ შემდგარი ქვეყანათა ინდექსი“. ეს გამოცემა გაზეთ „Washington Post“-ისა და ნამყვანი ამერიკული ყოველკვირეული პოლიტიკურ ჟურნალი „Newsweek“-ის ერთობლივი პროექტია. მათ მიერ ყოველწლიურად ფიქსირდება მსოფლიოს 60 ყველაზე ჩამორჩენილი ქვეყანა, რომლებსაც ავლენენ ნამყვანი ამერიკელი ექსპერტები 12 კრიტერიუმის მიხედვით (ეკონომიკა, კორუფცია, კლანების ბატონობა, დევნილების მდგომარეობა, უცხოეთზე დამოკიდებულება და ა.შ.)

საერთოდ, ამერიკის კონსტიტუციით, ვიცე-პრეზიდენტი იმისთვის ჰყავთ, რომ არა-პრეზიდენტის ფუნქციას იკისროს, როგორც ეს მოხდა, მაგალითად, კენედის ან ნიქსონის შემთხვევაში, თუმცა რაღაც მინიმალური საკუთრივად ფუნქციები მაინც აქვთ თავიანთივე სრული ანარქიის გამო. საერთოდ კი, ეს 60 ქვეყნის სია, პრაქტიკულად, მხოლოდ აფრიკული და ისლამური ქვეყნებითაა გაჯერებული, ამიტომ განსაკუთრებულად „საამაყოა“, რომ მასში საქართველოც მოხვდა რა-

ტიკა ნეოკონსერვატორების ხელში აღმოჩნდა. ამის აფიშირება არ ხდებოდა 2008 წლის არჩევნებამდე, როდესაც მათ მთელი ძალისხმევის ხელში ალბათ გადაწყვიტეს.

მაგრამ, თუ 2001 წელს დაუბრუნდებით, ამერიკამ ალბათ დასწავლავდა საბრძოლველად ჩრდილოატლანტიკის სამხედრო-პოლიტიკური ალიანსის (NATO) ჯარები ავღანეთში შეიყვანა. იქ ისინი ტერორისტებს არა თუ ანადგურებდნენ, პოტენციურ ტერორისტებსაც აპატიმრებდნენ, მაგრამ დადგა მათი ინტენიონების პრობლემა.

როდესაც კუბაში კომუნისტებმა ფიდელ კასტროს მეთაურობით ხელში ჩაიგდეს ძალაუფლება, ამერიკელებმა ამ კუნძულის უკიდურეს აღმოსავლეთ ნაწილში ჰქონდათ სამხედრო ბაზა გუანტანამო. მიუხედავად იმისა, რომ ამერიკასა და კუბას შორის დიპლომატიური ურთიერთობა დღემდე არ არსებობს, ამერიკელებმა ეს სამხედრო ბაზა მაინც შეინარჩუნეს (ამასთან დაკავშირებით პოლიტიკაში შესანიშნავი ფილმიცაა გადაღებული დევიდ ფიშის, ტომ ჰენქსის და ჯეკ ნიკოლსონის მონაწილეობით). სწორედ ამ ყველაზე გასაიდუმლოებულ ბაზაზე გადანიშნა პოტენციური ტერორისტების განთავსება და კითხვისა და იზოლაციის სათავე.

2008 წლის საპრეზიდენტო კამპანიის დროს ბარაკ ობამამ განაცხადა, რომ მისი არჩევნების შემთხვევაში იგი გუანტანამოზე არსებულ ციხეს დახურავდა, ნამდებს კი აკრძალავდა. უკვე ამ განცხადებით ამერიკის კონგრესში პრობლემის განხილვისას მის ინიციატივად დასახელდა ნეოკონსერვატორების ერთ-ერთი ლიდერი და ბუშის ადმინისტრაციის ვიცე-პრეზიდენტი დიკ ჩეინი. სხვათაშორის, კონგრესში საკომიტეტო მოსმენისას იგი კვლავ ამტკიცებდა ნამდების გამოყენების აუცილებლობას. შემდეგ კი მის ადვოკატად ვიხილეთ მისი ქალიშვილი (როგორც აღმოჩნდა, ის წლების განმავლობაში მუშაობდა სახელმწიფო დეპარტამენტში, ალბათ ეს ამერიკული პრესის გასაკონტროლებლად).

როგორც „Washington Post“ 21 აპრილს წერდა, სააკაშვილს სულსუფლას შეუთავაზებია, რომ განტანა მოსახლეობის სიხის ყველა პატიმარს საქართველოში მიიღებდეს! ამაზე უფრო კატასტროფული შეთავაზების ნარკობანას კი შეუქალბელი!

დავინყობთ იმით, რომ საქართველო ისლამური ქვეყნებითაა გარემორტყმული და რომელიმე ისლამისტი ტერორისტის გასათავისუფლებლად სულ ადვილად შეიძლება აქ ოპერაციის ან ტერაქტის ჩატარება. გაიხსენოთ თუნდაც ის, რომ ათიოდე წლის წინათ პანკისის ხეობაში სწორედ ალ-ქაიდას ჰქონდა ჩეჩნეთისთვის გახსნილი საწვრთნელი ბაზა, რომელიც მხოლოდ ამერიკელების სამხედრო ოპერაციის შემდეგ დაიხურა. გარდა ამისა, საინტერესოა, ჩვენს ისედაც აბსოლუტურად გადაჭედულ ციხეებში სად აპირებენ მათ განთავსებას? და როგორ წარმოუდგენიათ თუ ქათმის ქურდობისთვის დაჭერილ ქართველებს რომ ისლამისტ ფანატიკოსებს ჩაუსვამენ კამერაში, რა საინტერესო კომპინაციას მივიღებთ? თუმცა, ალბათ, ჩვენს ხელისუფალთ, როგორც ყოველთვის, კორუფცია აქვთ თავში – ამერიკელებს რომ მიიღონ და დასტყუონ ახალი ულტრადაციული ციხის ან საკონცენტრაციო ბანაკის მშენებლობისთვის. ხომ ვხვდებით – ახალი ციხის ან „კონცენტრაციის“ აშენებას რამდენი დრო და ამერიკული ფული დასჭირდება! მასხენდება ალმოსავლიანი ანეკდოტი მოლაშქრის ნარკობანას — ამ ხნის განმავლობაში სულთანის ნაწიქარი ან ვირი მოკვდება, ან მისი მშუქებელი! თუმცა ერთი რამ ვერ გათვალეს: როგორც

ამერიკულმა ტელეარხმა RTV-მ განაცხადა 24 აგვისტოს საღამოს პროგრამაში, ამერიკაში სულ უფრო ძლიერდება საზოგადოებრივი აზრი, რომ ამერიკამ უნდა დატოვოს აფღანეთი, ვინაიდან იქ ომი წაგებულია. ასეთ შემთხვევაში ალარც ციხე იქნება საჭირო!

ლიტვის ან პოლონეთის პრეზიდენტები აღშფოთებით უარყოფენ თავიანთ ტერიტორიაზე ასეთი ციხეების არსებობასაც კი. აი, სააკაშვილს კი ეს, ალბათ, თავის გადარჩენის ზედ მიანიჭა, თუმცა, ვურჩევ, ისევე ჰაიგის კომუნისტულ ციხეზე იფიქროს, სადაც მილოშევიჩმა დაათავსა რა სიცოცხლე და სადაც მისთვის აგვისტოს ავანტიურის მერე, ალბათ, კომფორტული კამერა დაჯავშნული!

და ისმის კითხვა: ჩვენ რა უნდა გქნათ? ვიდრე სააკაშვილი და მისი რეჟიმი გვეყოლებოდა, ჩვენ მსოფლიოს თვალში ვიქნებოთ სკლეროტიკი, მომავლადი ერი. არ მოგვწონს? მაშინ გადავხედოთ თუნდაც 2009 წელს:

მთელი სამი თვე ქვეყნის „პრეზიდენტი“ დედაქალაქში ვერ ჩამოდიოდა და სად იყო და რას აკეთებდა, ალბათ, თვითონაც არ იცოდა ბოლომდე; ევროპის ქვეყნებში მას არ იღებდნენ და, თუ დაუბატონებლად მაინც ჩადიოდა, ხელს არ ართმევდნენ (თებერვალ-მაისში ცოტა სირცხვილი ჭამეს მან და საქართველომ? გავიხსენოთ მიუხედავად, ბრიუსელში, ბარსელონა, სოფია, პრაღა, ვარშავა); პარლამენტი და მთავრობა არ ქუჩები გადიდნენ, და ა.შ. ცხადია, სახეზე გვაქვს, არ შემდგარი ქვეყანა! ამაყად „პრეზიდენტი“ დედაქალაქში დროდრო კვლავ გამოჩნდება ხოლმე და თან გვირდება პარლამენტის ქუთაისში გადასვლას მისთვის საძულველი თბილისიდან, სადაც თურმე მოსახლეობის 90 პროცენტს ეჯავრება იგი (ეს მისი სიტყვებია ამერიკელი ყურადღების მისამართის ინტერვიუდან)! მაგრამ ეს რას ცვლის? წინ არის სექტემბერი, როდესაც კახელები ყურძენს ვერ ჩააბარებენ და ღვინის ვერ დაწურავენ, მაგრამ რომც დაწურონ, სად გაასაღონ? გორის რაიონის სოფლებში ხილის მოსავალი აგვისტოს მოვლენებმა რა დღეში ჩააგდო, ყველამ იცის სააკაშვილის გარდა. იქაც მიმშობილა.

დასავლეთ საქართველოს მოსახლეობამ არ იცის, რა უყოს ციტრუსებისა და თხილის მოსავალს. სამედიკოლო, სააკაშვილი მათ ბათუმში ახალ ბულვარს უშენებს და ვერ ხვდება, რომ საკურორტო სეზონი ჩავარდა. ოპოზიცია კი ახალი მასობრივი აქციებით იმუქრება, ხოლო სააკაშვილს მისი გარემოცვა არ უშვებს ამ დანერგული ქვეყნიდან, ალბათ, იმიტომ, რომ მან ქვეყნის დანაწევრებისა და ნაწილ-ნაწილ ჩაბარების საქმე ბოლომდე უნდა მიიყვანოს.

და ჩვენს თავზე დამოკლეს მახვილივით კვლავ ძალაში ჩრება რუსეთის მუქარა, რომ საქართველოს იმ სახით დატოვებენ, როგორც ის იყო მათი იმპერიის მიერ ქართლ-კახეთის სამეფოს ანექსიამდე!

რააზ კლიპიაშვილი
2009 წლის 25 აგვისტო, კონსტიტუციის მიღების წლისთავი

ფიცი მნამს, ვერუბოუ მაკვირვებს

უნიარეს ყოვლისა, შეგასენებთ, რომ ალექსანდრ ვერუბოუ გამოცდილი დიპლომატი და მოღვაწეა. 2001-2005 წლებში იგი აშშ ელჩად მუშაობდა რუსეთში. ამჟამად ამერიკის თავდაცვის მინისტრის თანაშემწეა. აი, სწორედ ამ ვერუბოუმ სულ ახლახან თხასავით გაყიდა მიხეილ სააკაშვილი, როცა საინფორმაციო სააგენტო „ინტერფაქსისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში შეეცადა, პირი მოეწინადა ამერიკის მხარისთვის შარშანდელი აგვისტოს ომის დაწყების ხელშეწყობის გამო. „ჩვენ ვცდილობდით, გავკეთებინა ყველაფერი, რაც ჩვენზე იყო დამოკიდებული, რათა გავკეთებინა საქართველო, არ გადაეწყვიტა ძველი პრობლემები ომის საშუალებით“.

იუდეის პროკურატორი პილატე ხელის დაბანით შეეცადა, აეცილებინა პასუხისმგებლობა. ამერიკელებმა თავისი გასამართლებლად ხელი მიხეილ სააკაშვილს შეანძინა.

რატომ? იმიტომ, რომ აშშ-ს სურს, სუფთა გამოვიდეს ნაგებული კამპანიიდან. ცალმხრივობისგან გათავისუფლებულ მსოფლიო პრესაში სულ უფრო აშკარად იკვეთება აზრი იმის თაობაზე, რომ შეერთებულ შტატებმა შედეგტად მაღალი ფსონი დადო კავკასიის ამ პატარა გახლეჩილ ქვეყანაზე.

„ვანინტონში სულ უფრო ხშირად ლაპარაკობენ იმაზე, რომ საქართველოში დიპლომატიის დეფიციტია“, — ესეც საერთო ფონის ერთი შტრიხია.

სააკაშვილმა, რომელმაც ბუშის ადმინისტრაციის მიმართება ცხინვალის ოპერაციის დაწყებამდე დაკავშირებით დიდი მონდომებით შეასრულა, საბოლოო ფაზაში თვითონაც თავსაფთ დაიხსნა და ამერიკისაკენ გაუქვია სახელი: „აშშ-ს ძლევამოსილების მიმართ ნდობის სერიოზული კრიზისი შეიქმნა“ და „ამერიკის საგარეოპოლიტიკურ თანამეგობრობაში განხეთქილება გააღრმავა“.

აშშ ცდილობს დაკარგული იმიჯის აღდგენას, მაგრამ დაშვებული შეცდომის გამო, რასაც საქართველოს ტრაგედია მოჰყვა, თავზე ნაცარი არ დაუყრიდა და განტყევის ვაცის ძებნა დაიწყო. იპოვა და პრალდებათა თოკი ყელზე ნაუჭირა. მარყუჟის ერთ ბოლოს ამერიკა ექაჩება, მეორე რუსეთს უჭირავს. შედეგი, როგორც მინიმუმი, მიხეილის პოლიტიკური კარიერის დასასრულია. თვითონა და მნამსავე და მისი პატრონები. ჩვენ ვერაფერს ვუშვებით: „თავს თავად უყავ, თავაო, თავ თავად დაიზიანე“.

ეს უბედურება ხომ გვჭირს, მაგრამ უფრო დიდ უბედურებაა, როცა ძლიერთა ამა ქვეყნისათა დასკვნის გაკეთების არც უნარი აქვთ, არც — სურვილი და პალის საკუთარი ინიციატივით ჩამოეცმებიან, ანუ თავსაც ხიფათში იგდებენ და, რაც მთავარია, ქვეყანასაც საშიშროების წინაშე აყენებენ.

კავშილი არც იმდენად მნიშვნელოვანი არიან, რომ მათ გამო ახალი „ცივი ომი“ დაიწყო, ცხელი თავები სააკაშვილის ადმინისტრაციაში ომის რიტორიკას ვერ გადაეწვივნენ და სულელური ბაქიობით ვის აშინებენ, თავდაც არ უწყიან.

ამას ადასტურებს საერთაშორისო სკანდალი, რომელიც საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ვასილ სიხარულიძის ერთი განცხადების გამო აგორდა და რომლის ჩაფარცხვას ჩვენი სამხედრო უწყება უფრნალისტზე გადაბრალების პრიმიტიული მეთოდით ამაოდ ცდილობს. საქმე ისაა, რომ მინისტრმა სიხარულიძემ Associated Press-ის პენტაგონის კორესპონდენტს ლარა ჯეკსს განუცხადა... **აშშ-საკავშირის მიმართ განხილული მხარე** **ბანდოქონი ქარბოქონი** **რუსი ოკუპანტების ნინაღორე** **შეიქმნა იყოს გამოყენებული**.

ჯეკსმაც პატიოსნად დაწერა ის, რაც უთხრეს და 2009 წლის 21 აგვისტოს გამოაქვეყნა კიდევ.

ახლა რამდენიც გინდა, იძახე (თანაც — „ხაზგასმით“), რომ „საქართველოს მთავრობა რუსი აგრესორებისგან ქვეყნის ტერიტორიების დეოკუპაციის მხოლოდ მშვიდობიან პოლიტიკას ატარებს“, გაფრენილ ჩიტს ვეღარ დაიჭერ და დამატებით არ გუშენს შემატებ დასავლეთის პრესის ასეთ დასკვნას: „ვიდრე სააკაშვილი მისი ქვეყნის სათავეშია, კონფლიქტის გონივრულ გადაწყვეტას არ უნდა ველოდოთ“ (ვოლფგანგ შმიგი, „კავკასიური ლეგენდები“).

თავი დავანებოთ სააკაშვილს, რომელსაც ბუშის ადმინისტრაციის განცხადებით — გისმენთ, ბატონო პრეზიდენტო! — ფეხზე წამოხტარი გაეჭიმებოდა. სხვა შემთხვევაში ბრახას ჩამოქონდა საერთონისტრუქციები და კერძო მითითებები. თავისი ცოდვები და გაჭირვებაც ეყოფა მიზას.

ვერუბოუს განცხადებას მივხედოთ: ჩვენ ვაფრთხილებდით საქართველოს, არ დამდგარიყო ომის ბილიკზე თავისი ძველი პრობლემების გადასაწყვეტად.

დაფუშვით, ისეთი მიაბიტები ვართ, რომ ვერწმუნოთ ამ კაცის ფიცი — ვაფრთხილებდით: იმ დღეებში თბილისის კულუარებში მართლაც გავცეცელდა ასეთი ხმა. მაგრამ ვინ გვიბასუხებს — **აშშ სახელმწიფო მდივნის კონდოლიზა რაისის ჩამოსვლა**

ომის დაწყების კვირბადას რომელი აუცილებლობით იყო ნაკარნახევი — სააკაშვილის აგრესიის შესაჩერებლად თუ წასათამამებლად — მილი და ჩვენც აქა ვართ?

აშშ ადმინისტრაციის ასეთი მაღალი რანგის მოხელე პრეზიდენტის მოკითხვების გადასაცემად რომ არ დადის ქვეყნიდან ქვეყანაში, ამას რამტკიცება სჭირდება! კონდომ, გვგებ, მართლაც თავშეკავებოდა, მაგრამ საქართველოს ლიდერს, მაგრამ რომელი ჭკუაბოყოფელი დაიჯერებს, რომ ასეთი მითითების შემდეგ მიხეილ სააკაშვილი მაინც თავისი დადგა და უკან არ გამოიხმო ცხინვალის მიმართულებით დამრული შეიარაღებული ძალები? ხომ ნათელია, რომ **სააკაშვილი არ და ვერ გაუჯიუტდებოდა ამერიკელებს და თავის პრინციპზე დარჩებოდა**.

მაშასადამე, მას ის მითითება მისცეს, რომელიც მან განუხრელად შეასრულა. ამერიკელებმა კი უგანეს, რადგან აშშ ადმინისტრაცია კრიტიკულ სიტუაციებში სურვილისამებრ კი არ მოქმედებს, არამედ რჩევას პროფესიონალებს ეკითხება. ანალიტიკოსების აზრით კი, აგვისტოს ომში შეერთებული შტატების სამხედრო ჩარევა ან

ნატოს ძალების გამოყენება უეჭველად მსოფლიო ომში გადაიზრდებოდა.

ლოკალური კონფლიქტის ფარგლებში დატოვებს ამიტომაც ეს ომი ამერიკელებმა. განმარებულმა სააკაშვილმა, თუ გახსოვთ, აღარ დამალა და ტელევიზიით გამოსვლისას პირდაპირ განაცხადა — ყველამ მიგვატოვაო. „ყველაში“ აშშ რომ იგულისხმა, ცხადზე უცხადესია.

ეს წამოძახება ირიბი დადასტურებაა გავრცელებული ეჭვის, რომ **სწორედ აშშ-მ უბიძგა ბატონ მიხეილს — შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალს სამხედრო კამპანიის ჩატარების კენქენ. სამხრეთ ოსეთში**.

ბრძოლით დაზვერვასავით იყო ჩაფიქრებული ეს ოპერაცია, რუსეთის რეაქციის მოსასიხვად განხორციელებული. ასე ჩანს.

ჩვენ კი გავიჭყლიტეთ. რაც აქამდე ვთქვი, შეიძლება მხოლოდ ვარაუდად ჩათვალოს, ფაქტობრივი დადასტურება რომ არა. რომ არა, თუნდაც, ბოლო 5 წლის განმავლობაში აშშ-ის მიერ საქართველოს შეიარაღებული ძალების ნატოს სტანდარტების შესაბამისად სრული გადაიარაღება, დახმარება სამხედრო ინსტრუქტორე-

ბით, სხვადასხვა დონის სწავლებაში ერთობლივი მონაწილეობით და ასე შემდეგ.

სამხედრო ექსპერტების აზრით, დადგებოდა დრო და ამ გზით დაგროვებული ძალა ამოქმედდებოდა.

ამოქმედდა კიდევ. სამხედრო დახმარებას ჰუმანიტარული მიზნებისთვის რომ არ განახორციელებენ, შესანიშნავად იცის ალექსანდრ ვერუბოუმ, თუნდაც, იმ გამოცდილების საფუძველზე, რომელიც მან ყოფილი ვარშავის ხელშეკრულების (სოციალისტური ბანაკის ქვეყნების სამხედრო ბლოკი) მიმართულებით მუშაობის პერიოდში შეიძინა. იცის, როგორ უნდა იმოქმედოს აშშ სამხედრო უწყებამ, წყლიდან მშრალი რომ ამოვიდეს — მარიონეტები იმიტომ გყავს, რომ როცა საკუთარი მიზნების დაფარვა დაგჭირდება, მათ გადააბრალვ ყველაფერს: ჩვენ კი ვეცადეთ, მაგრამ...

მაგრამ რატომ ჰგონია ბატონ ვერუბოუს, რომ სხვა ყველა ისეთი მიაბიტია, ისეთი მალემწინენი, რომ მის გაცვეთილ არგუმენტაციას ენდობა და დაიჯერებს?!

ვერუბოუს განცხადების კომენტარებისას ანალიტიკოსები ყურადღებას მიაპყრობენ ორ ურთიერთგამომრიცხავ გარემოებას: თუ აშშ სამხედრო უწყების ერთ-ერთი ხელმძღვანელის გამოწინააღმდეგაობა მიმართული იყო ადმინისტრაციის შეცდომებით გამოწვეული შთაბეჭდილების გასაწვინებლად და რუსეთთან ურთიერთობის ახალ ტონალაში ჩასაწერად, მაშინ რატომ განაცხადა იმავე ვერუბოუმ ერთ-ერთ საჯარო გამოსვლაში, რომ აშშ მზადაა, უახლოეს პერიოდში საქართველოს გაუწიოს დამატებით 16 მილიონი დოლარის რაოდენობის სამხედრო დახმარება?

ვერუბოუსი გამკვირვება! თორემ ფიცის დაჯერებაზე ადვილი არაფერია.

არაფა სანაშაბა

P.S. ამერიკაზე „გართულება“ არა მაქვს. აზრადაც არ მომსვლია, მაგრამ ხომ მოგეხსენებათ, „იერუსალიმი წმიდა ქალაქია, მაგრამ ძალ-ციცანი იქაც არიანო“. **ა.ს.**

სააკაშვილის სახელისუფლო თაგაუის მსხვერპლი შეიქმნა სრულიად საქართველო აღმოჩნდა

„ამბობენ, რომ ისტორია მეორდება, პირველად — როგორც ტრაგედია, მეორედ — როგორც ფარსი. 80-იან წლებში გაჩაღებული „მცირე 37 წელი“ ისტორიის თვალში, რალა თქმა უნდა, ფარსი იყო, მაგრამ მის მსხვერპლთათვის — 30-იან წლებზე არანაკლები ტრაგედია“, — ეს არის ამონარიდი გიორგი ბეზინიანის წიგნიდან „სახელისუფლო თამაშები სასიკვდილო შედეგით“, რომელშიც თავმოყრილია პუბლიცისტური წერილები იმ ადამიანების შესახებ, რომლებიც ხელისუფლების ძალადობის მსხვერპლნი გახდნენ; ადამიანების, რომლებიც შევარდნაძეს იმ პერიოდში პრობლემებს უქმნიდნენ, როცა ის კომუნისტური თავგანწირვით კომუნიზმის მშენებლობისთვის იღვრდა.

ესენი იყვნენ ზურაბ პატარაიძე, სოლიკო ხაბეიშვილი და სხვები. თუ ავტორი შეძლებდა შევარდნაძის პოსტკომუნისტური პოლიტიკის მსხვერპლთა შესახებ მუშაობას, მათ შორის აუცილებლად აღმოჩნდებოდნენ ზურაბ პატარაიძე, სოლიკო ხაბეიშვილი და უშიშროების საბჭოს მდივანი ნუგზარ საჯავია (რომელმაც კანცელარიაში, საკუთარ კაბინეტში, თავი მოიკლა), ცნობილი ტელენამყვანი გიორგი სანია. თუ ვინმე სააკაშვილის სახელისუფლო თამაშებით ცდილობდა დაიხრებოდა, აღ-

მოჩნდება, რომ მისმა მმართველობამაც ბევრი იმსხვერპლა.

რეგულაციის შემდეგ მართლაც რომ ყველაფერი თავიდან იწყება. ქვეყნის სათავეში შევარდნაძის მოსვლის შემდეგ საქართველოს პირველი პრეზიდენტი გროზნოში გადაიხვეწა, უზენაესი საბჭოს წევრები კი მიმოფანტნენ. ვინც დროზე ვერ უშველა თავს, ციხეში აღმოჩნდა ან მხოლოდ გვირავის გათხრის შემდეგ დააღწია გისოსებს თავი. „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ განვითარებულმა მოვლენებმა კი ხალხს კიდევ

ერთხელ გაახსენა „ოცდაჩვიდმეტი წელი“. რეპრესირებული შევარდნაძის გუნდის წევრები გახდნენ. სააკაშვილმა მათ გონს მოსვლა არ აცალდა; ედუარდ ამბროსიის მოულოდნელი გადადგომით დაბნეულებს ძერასავით დაერიო, თანამდებობის პირები ერთიმეორის მიყოლებით გიგანტური მიღმა მოათავსა. ვინ საკუთარი სახლიდან ნიფხავ-პერანგის ამარა გამოიყვანეს, ვინ კიდევ თვითმფრინავის ტრაპთან აიყვანეს. ერაღეთის ლევიან მამალანე. ერაღეთის ივანჯა და დაუძვრა ოქრუ-შვილის კლანტებს. ცოტა

მოგვიანებით კი, სახელისუფლო თამაშის ახალ პარტიაში მდგარი თავად გახდა დევილი. ამ მოსაზრებას სახელისუფლო პოლიტიკური სპექტრი, ალბათ, არ დაეთანხმება, ოპოზიციური სპექტრის ზოგიერთი წარმომადგენელი კი თითქოს დააფრთხო „მსხვერპლზე“ საუბარმა და კომენტარის გაკეთებისგან თავი შეიკავა. **დავით ბერძენიშვილმა** ბოდიშის მოხდით აღნიშნა, რომ ამ საკითხზე ვერ ისაუბრებდა. **კობა დავითაშვილმა** კი ამ ეტაპზე ამ თემაზე კომენტარისას „დუმილის უფლებით“ ისარგებლა. „საქართველო და მსოფლიოსთან“ სააკაშვილის სახელისუფლო თამაშების მსხვერპლთა შესახებ საკუთარი აზრი **გია ცაგარეიშვილმა** დააფიქსირა: **გია ცაგარეიშვილი:** „სააკაშვილის სახელისუფლო და პოლიტიკური თამაშების მსხვერპლია მთლიანად სა-

ქართველო. ერთ-ერთი ბოლო მსხვერპლმწინევა მისი ხელისუფლებისა და პოლიტიკისთვის 2008 წლის აგვისტოში განხორციელებული.

მის ამბიციურობას და გაუბრუნებლობას, ალოპიკურ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებას, უამრავი ახალგაზრდას სისოხსლე შეიწია.

გარდა ამისა, სააკაშვილის მსხვერპლია ის ათასობით ადამიანი, რომლებმაც საკუთარი სახლები დაკარგეს და დღეს სახელდახელოდ აშენებულ ხუხულებში ცხოვრობენ. სახელისუფლო თა-

თეზურ იაკობაშვილის რადიკალიზმი და «ქმედითი ნაბიჯები» — პრესით!

ავგისტოს მოვლენების შემდეგ რეინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის პოსტმა ფუნქცია დაკარგა, მოლაპარაკებების პროცესი ჩიხში შევიდა, „ტერიტორიული კონფლიქტების მშვიდობიანი მოგვარება“ კი შერეოდა გამომდინარე.

რეინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრი თეზურ იაკობაშვილი თითქმის იცავს საქართველოს ეროვნულ ინტერესებს და მაქსიმალურად ცდილობს, რადიკალიზმს და „ქმედითი ნაბიჯებით“ იაროს ჩვენი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისათვის, რათა მინისტრის რანგში „არაფრის კეთება“ არ დაბრალდეს, მაგრამ სინამდვილეში მისი ქმედება ხშირად პოლიტიკურ წყლის ნაყვას ჰგავს.

ას საქართველოს და ქართველი ერის სანინალმდგომარეობაზე გაუფრთხილებია, მაგრამ სახელმწიფო მინისტრის რანგში ბატონი იაკობაშვილი ხშირად აკეთებს არადიპლომატიურ და ქვეყნის ინტერესებისათვის საზიანო განცხადებებს: „აფხაზეთისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტების მოგვარება რამდენიმე ელემენტისაგან შედგება. ამ წინაპირობების შესრულების შემდეგ საქართველო გამოვლიანდება, — აცხადებს იაკობაშვილი Ni2 News-ისათვის მიცემულ ინტერვიუში, — რუსეთს ანუ უნდა დემოგრაფიული პრობლემა. იქ მოსახლეობა ყოველწლიურად 750 ათასით მცირდება. ჰოდა, რამდენიმე წელიწადში რუსეთის მოსახლეობის უმრავლესობა სასაფლაოზე აღმოჩნდება. რა უდგას წინ მის დამარცხებას? — არაფერი — დარჩენილ რუსებს ან შიდა მოკლავს, ან ალკოჰოლი; მაგათ ეკონომიკას დედა აქვს ნატირები, ჩვენი — ყვავის; ჩვენ უკვე არაფერი შევძლებთ გაგვკეთოთ. ამ პრობლემას (ანუ კონფლიქტებს) დასავლეთი მოგვიგვარებს რუსეთის დასუსტების მეშვენიერად.

ლალი დიპლომატიური რანგის სახელმწიფო მოხელისაგან, როგორც რეინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრია. შეგახსენებთ, რომ რუსეთის პოლიტიკური ლიდერები, თვით ჟირინოვსკიც კი, საქართველოს მიმართ თავიანთ რადიკალურ განცხადებებში ყოველთვის ხაზს უსვამენ, რომ მათ პრეტენზიები აქვთ საქართველოს ხელისუფლებასთან და მაქსიმალურად კორექტულეზიარაინ ქართველებზე საუბრისას. ამ ფონზე რეინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის განცხადება „რამდენიმე წელიწადში რუსეთის მოსახლეობის მოსახლეობაზე აღმოჩნდება“ დამეთანხმებით, რომ დეზინტეგრაციას უფრო შეუწყობს ხელს, ვიდრე ინტეგრაციას, თუნდაც ოსებთან და აფხაზებთან მიმართებაში, რადგანაც მათთვის, ბუნებრივია, არ იქნება მიმზიდველი საქმის დაჭერა იმ მინისტრთან, რომელიც მთელი ერის „სასაფლაოზე აღმოჩენაზე“ ოცნებობს...

იაკობაშვილმა, ასევე, „საინტერესოდ“ ახსნა, თუ რატომ არ გამოაცხადა პარტია, აპრილში, საქართველოს ხელისუფლებამ მოსახლეობის ევანგელისტური მოქმედება: „რუსეთმა ჯარი ჯერ კიდევ ივლისის ბოლოს შემოიყვანა და ცხინვალის ევაკუაციაც 2-3 ავგისტოს გამოაცხადეს. ცხინვალში ბოლოს ომის დაწყებამდე რამდენიმე საათით იდრე შევედი და ეს ქალაქი ომზე დაორსულებული ქალს ჰგავდა... ჩვენ რომ ევაკუაცია გამოგვეცხადებინა, დასავლეთი იტყობდა, ომისათვის ემზადებოდნენ და ლიდავდნენ და გვადანაშაულებდნენ ომის დაწყებაში. კოკოთის არავინ იცნობს, შესაბამისად, მის ბრძანებას ევაკუაციაზე კაციშვილი არაფრად ჩააგდებდა, სწორედ ამიტომ მოვიქცეთ ასე. ეს პოლიტიკური გადაწყვეტილება იყო“.

როგორ მოგონთ? ხელისუფლებამ ქართული სოფლებიდან თურმე ხალხს ევაკუაცია მხოლოდ იმიტომ არ მოახდინა, რომ „დასავლეთი იტყობდა, ომისთვის ემზადებოდნენ და ლიდავდნენ და გვადანაშაულებდნენ საომარი მოქმედებების დაწყებაში“, ანუ დასავლეთის შესაძლო რეაქციას და სააკაშვილის იმიჯის შესაძლო შელახვას იმ მოსახლეობის სიცოცხლე შეეწირა, რომელიც მსხვერპლის არიდებაც თამამად შეიძლება, თუკი ევაკუაციას დროზე გამოეცხადებდით, ანუ კითხვაზე — რა უნდა მოხდეს, რომ დასავლეთის მოსახლეობაში მსხვერპლის თავიდან არიდება და ევაკუაცია, თუ დასავლეთის თვალში იმიჯის შელახვა? — იაკობაშვილმა ერთმნიშვნელოვანი პასუხი გასცა:

„ეს პოლიტიკური გადაწყვეტილება იყო. სხვაანაკად რომ მოქმედებდით, დასავლეთი ვერ გაგვიგებდა...“

იმისათვის, რომ ხელისუფლების მიერ მოსახლეობის ბრძოლის ველზე ბედის ანაბარა მიტოვება გაამართლო. თემურ იაკობაშვილს მეტად უცნაური შეხედულებები აქვს ერის კონსოლიდაციასა და დემოკრატიაზე... მისი შეხედულებები არათუ ლიბერალიზმისგანაა შორს, პირნავარდნილ ტირანსაც კი აღაშფოთებს:

„ჩვენთან ვინმეს ფეხზე რომ დაბიჯო, მთელი სამყარო იგებს ამის შესახებ და ერთ ამბავს ტყვენ. აი, სომხეთმა საოცარი ერთიანობა აჩვენა: მიუხედავად აქციების დარბევის დროს ხალხის დაღუპვისა, ქვეყნის გარეთ ნმა არ გასულა. მათ ეს თავიანთი სარწმუნო საქმედ ჩათვალეს და ამით არავინ შეაწუხეს...“

9 აპრილისათვის ჩვენი პროვინციული ვიზიტორიან პრეზიდენტის რამდენიმე ინტერვიუდან, თუ როგორ უნდა ვიმოქმედოთ სხვადასხვა სიტუაციაში. ჩვენ დასამალი არაფერი გვაქვს და გვსურს, მათ თავიდანვე ნახონ, რა სიტუაციაა ჩვენს ქვეყანაში... და ამით ავიცილოთ ფრაზები — „შეცდომა დაუშვით“, „ზოგიერთი დასავლეთელი“ მეგობრის ნდობა ძვირად დაგვიჯდა და ა.შ.“

მეტირბო, კომენტარი ზედმეტია. ბატონი იაკობაშვილი იმაზე კი არ წუხს, რომ აქციების მსვლელობისას შინაგან საქმეთა სამინისტრომ აქტივისტებს უმოწყალოდ სცემა, რეზინისა და პლასტმასის ტყვიებით მოქალაქეებს თავს დასხარა; სულაც არა, ბატონ იაკობაშვილს ის ადარდება, თუ რა მოხდა მერე სომხეთში, — აქციების დარბევისას მომიტინგეები დაიღუპნენ კიდევ, მაგრამ ეს ამბავი „გონიერ“ სომხებს, მეტირბო — ქართველებისაგან განსხვავებით, ქვეყნის გარეთ არ გაუტანიათ, შინაურულად მიჩაქმანდნენ... განსაკუთრებით საგანგაშოა ბატონი იაკობაშვილის შეხედულებები მელდისა და სიტყვის თავისუფლებაზე:

„ესე იგი ბატონი მინისტრისა და მისი ხელმძღვანელობისათვის იმიჯს გაცილებით მეტი მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე იმ ადამიანების სიცოცხლეს, ვისი გადარჩენაც დროული ევაკუაცია შეიძლებოდა. ვერაფერს იტყვი, რკინის არგუმენტია და საკმარისი მიზეზი

ბის მიერ მოსახლეობის ბრძოლის ველზე ბედის ანაბარა მიტოვება გაამართლო. თემურ იაკობაშვილს მეტად უცნაური შეხედულებები აქვს ერის კონსოლიდაციასა და დემოკრატიაზე... მისი შეხედულებები არათუ ლიბერალიზმისგანაა შორს, პირნავარდნილ ტირანსაც კი აღაშფოთებს:

„ჩვენთან ვინმეს ფეხზე რომ დაბიჯო, მთელი სამყარო იგებს ამის შესახებ და ერთ ამბავს ტყვენ. აი, სომხეთმა საოცარი ერთიანობა აჩვენა: მიუხედავად აქციების დარბევის დროს ხალხის დაღუპვისა, ქვეყნის გარეთ ნმა არ გასულა. მათ ეს თავიანთი სარწმუნო საქმედ ჩათვალეს და ამით არავინ შეაწუხეს...“

9 აპრილისათვის ჩვენი პროვინციული ვიზიტორიან პრეზიდენტის რამდენიმე ინტერვიუდან, თუ როგორ უნდა ვიმოქმედოთ სხვადასხვა სიტუაციაში. ჩვენ დასამალი არაფერი გვაქვს და გვსურს, მათ თავიდანვე ნახონ, რა სიტუაციაა ჩვენს ქვეყანაში... და ამით ავიცილოთ ფრაზები — „შეცდომა დაუშვით“, „ზოგიერთი დასავლეთელი“ მეგობრის ნდობა ძვირად დაგვიჯდა და ა.შ.“

მეტირბო, კომენტარი ზედმეტია. ბატონი იაკობაშვილი იმაზე კი არ წუხს, რომ აქციების მსვლელობისას შინაგან საქმეთა სამინისტრომ აქტივისტებს უმოწყალოდ სცემა, რეზინისა და პლასტმასის ტყვიებით მოქალაქეებს თავს დასხარა; სულაც არა, ბატონ იაკობაშვილს ის ადარდება, თუ რა მოხდა მერე სომხეთში, — აქციების დარბევისას მომიტინგეები დაიღუპნენ კიდევ, მაგრამ ეს ამბავი „გონიერ“ სომხებს, მეტირბო — ქართველებისაგან განსხვავებით, ქვეყნის გარეთ არ გაუტანიათ, შინაურულად მიჩაქმანდნენ... განსაკუთრებით საგანგაშოა ბატონი იაკობაშვილის შეხედულებები მელდისა და სიტყვის თავისუფლებაზე:

„ომბა გვარჯინა, ჩვენი მელია არაპროგრესიანიკაბულად და უფრო მთავრობა. „რუსთავი 2“-მა გააპრესულა „ინ-ტა-ვის“ კაპრები, სდას ჩანს, „გრადი“ როგორ ისპრის რაქტებს.

ყველას ეგონა, ამას ქართველები ვაკეთებდით, სინამდვილეში რუსებმა გადაიღეს, — აცხადებს რეინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრი, მაგრამ ტყუილს, მოგეხსენებათ, მოკლე ფეხი აქვს და იქვე ნამოსცდა, რომ: „ის კადრები გავგებარა და ეს არ უნდა მოგვესვლოდო...“

ამ განცხადების ფონზე გასაკვირი სულაც არ არის ის გარემოება, რომ იაკობაშვილი ნაცვლად დიპლომატიური გზებით ვითარების განმუხტვის მცდელობისა, „ეს-კაკა და სხვა კაკას“ გაიძახობდა, თან იმაყად აცხადებდა, რომ არ იმავად არც აქვს სურვილი, იმ ადამიანების სახელზე იცოდეს, ვისთანაც, ნესით და რიგით, მას მოლაპარაკებები უნდა ეწარმოებინა. ასე რომ, ძნელია, დაეთანხმო „დაბნეულ“ და „გულმაკინე“ მინისტრს იმაში, რომ „რუსთავი 2“-მა არა კოორდინირებულად და შეცდომით იმუშავა, ამ არხის მუშაობა სწორედ იყო, მაგრამ ერთი აღილო, მღვდლისა არ იყოს, მასაც შეეშალა და, როგორც იაკობაშვილი ამბობს, „კადრი გაგებართ“. გაპარულ კადრში კი ჯერ გეგნარაღმა ყურადღებამ გავამცნო ომის დაწყება, ხოლო შემდეგ ცხინვალისკენ მიმგერილი გრაფების ზალპიც გაისმა...

ნიკო ნიჟარაძე

როდის დაინტერესდება უსს და პრეზიდენტობა

ამ ხელისუფლებამ და მისმა დამკავშირებულმა როგორი ბინძური მეთოდებით დასაძარცხ ქართული ავიაცია, ამაზე ლაპარაკი შორს ნაგვიყვანს... თუმცა, ალბათ, გახსენებდ ლის კახი ასათიანის ბუნდოვანი მკვლელობა, პროვინციული კადრების ციხეებში ამოღობა, მათი ქვეყნიდან განდევნა, რამდენიმე ავიაკომპანიის ხელოვნურად გაკოტრებისა და სხვა უამრავი ისტორიების გახსენება!!! სახელისუფლებო კრიმინალურ-უნაქებრივი ჯაჭვი წარმატებულ ავიაკომპანია „აჭარასაც“ ზუსტად ისევე შემოერტყა, როგორც ამას სისხლხორცული ზნე კარნახობდა და შესაფერის დროს მას ზუსტად ისევე მოექცა ზურგში მორიელივით, როგორც მრავალჯერ დაუგესლავს მრავალი... ამჯერად ჩვენს ხელთ არსებული კიდევ 3 დოკუმენტის საფუძველზე გიჩვენებთ, თუ როგორ მიზანმიმართულად, ურთიერთშეთანხმებულად და, რაც მთავარია, კანონის უხეში დარღვევით ხორციელდებოდა „ასლანის ქონების“ ჯერ მიტაცება, ხოლო შემდგომ მისი უჩუქრად გასხვისება!

ლისთვის ვინმე ბესარიონ ჭედიასაც მიუშვრთავს და განუცხადებია (?), რომ იგი მშს „აირზენას“ დირექტორია და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (2 თვით მფრინავი) ნასყიდობის ხელშეკრულების დადება სურს! მხარეებმა ნასყიდობის ხელშეკრულების შედგენა და მისი ნოტარიული წესით დამოწმება მოითხოვეს! აი, სწორედ ამ ნასყიდობის ხელშეკრულებაში გამოჩნდა პირველად მშს „აირზენა“ ამ სახით, ხოლო მანამდე ჩვენ მიერ წარმოდგენილ დოკუმენტებში, ყველა საბუთში შემდგენილი იყო დავიქსირებული: მშს „აირზენა“ საქართველოს ავიახაზები (პრეზიდენტის 440-ე ბრძანებულებამაც ასეა). აგრეთვე, გულწრფელი, რომ მშს „აირზენა“ საქართველოს ავიახაზები ბუნებრივად საერთოდ არ არსებობდა და ჩვენს ხელთ არსებულ დოკუმენტში პირველი პირის №440-ე ბრძანებულებით

ბის გაყალბებაც რომ სახეზეა, ამას ნოტარიული წესით დამოწმებული დოკუმენტები კიდევ ერთხელ ადასტურებს!!! მშს „აირზენა“ მოგვიანებით მიღება-ჩაბარების ოქმშიც დაფიქსირდა, რომელიც ქ. ბათუმში 2004 წლის 12 ოქტომბერს შედგა!

მნიშვნელოვანი და ყურადსაღებია ის გარემოებაც, რომ ნოტარიუსი ხათუნა კალანდარიშვილი ხელისუფლებასთან დაახლოებულ ბესიკ ჭედიასგან, გარდა სიტყვიერი განმარტებისა, არ ითხოვს მისი უფლებამოსილების დამადასტურებელ დოკუმენტს და, თუკი მოითხოვდა, მაშინ რატომ დახუჭა თვალი, ძველი — 2003 წლით დათარიღებული — სამეწარმეო რეესტრულიდან ამონაწერის წარდგენისას, გაუგებარია! და ეს მაშინ, როდესაც შესანიშნავად იცოდა, რომ ნასყიდობის ხელშეკრულების დასამოწმებლად ნოტარიუსის პირველი მოვა-

ლობაა, დაადგინოს მხარეების ვინაობა და უფლებამოსილება? ნოტარიუსს რომ მყიდველისთვის წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილება კატეგორიულად მოეთხოვა (ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან ვარგისია ერთი კვირის ვადაში), მაშინ ხომ ცხადი გახდებოდა მისთვის, რომ 2004 წლის 12 ოქტომბერს ბესარიონ ჭედიას არ იყო და ვერ იქნებოდა მშს „აირზენას“ დირექტორი იმ მარტივი ჭეშმარიტების გამო, რომ 2004 წლის სექტემბერში შეერწყა მშს „ეარ სერვისს“ (მომსახურება) და თანაც, საპაერო ხომალდის ექსპლუატანტის სერტიფიკატის მოქმედების ვადა ჯერ კიდევ 2000 წლის 10 ივლისს დაუმთავრდა და შემდგომ არ გაუგრძელებია?! რაც შეეხება მშს „აირზენა“ საქართველოს ავიახაზებს“, იგი 2004 წლის 20 აგვისტოდან არსებობს როგორც „ჯორჯიან

„საქართველო და მსოფლიომ“ უკვე შემოგთავაზათ დამადასტურებელი დოკუმენტები იმის თაობაზე, რომ ორი საპაერო ხომალდი ЯК-42 ვინმე ასლან აბაშიძის საკუთრება კი არა, საქართველოს სახელმწიფოს კანონიერი ქონება იყო, კერძოდ, ქ. ბათუმის მერიისა!

უს ხათუნა კალანდარიშვილის მეშვეობით გაფორმდა ნასყიდობის ხელშეკრულება №8, რომელიც რეესტრში რეგისტრირებულია ნომრით 1-11255. როგორც სანოტარო აქტიდან ირკვევა, ნოტარიუს ხათუნა კალანდარიშვილისთვის 12 ოქტომბერს მიუშვრთავს ბატონ თამაზ ჩიკვილაძეს და განუცხადებია, რომ იგი წარმომადგენლობის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა და ეკონომიკის სამინისტროს

იურისტს, მოქმედებს სამინისტროს სახელით, შესაბამისი მინდობილობით და, მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (ბათუმის მერიის ბალანსზე 4L AAM) ნასყიდობის ხელშეკრულების დადება სურს! ბატონ თამაზ ჩიკვილაძესთან ერთად (როგორც წარმოდგენილი დოკუმენტით ირკვევა) ნოტარიუს კალანდარიშვი-

სუბნიორმა მეზობლის პოპონა თურქეთში გაიტყუა და პროსტიტუციის რაბა

მესაზღვრებმა გოგონები თბილისში გაამგზავრეს; ჩასვლისთანავე მ.-მ და მისმა მეგობარმა სპეციალურ ოპერაციითა და დეპარტამენტში ლოლას წინააღმდეგ ჩვენება მისცეს. ლოლა დაპატიმრეს და საკადრისიცი მიუსაჯეს.

მაგრამ ამბავი ამით არ დამთავრებულა. საქართველოში დაბრუნებული მ. მუდმივ შიშშია — ცალკე ლოლას ოჯახის წევრებისა და ცალკე ტრეფიკორთა შურისძიების მოლოდინში. ამიტომ აუცილებლად საცხოვრებელი ადგილი უნდა შეეცვალა. ინტერვენციის ფირმა „ვორლდ ვიფინმა“ საქართველოში მოძიებული ინფორმაციის საფუძველზე მას დახმარება აღმოუჩინა — ბინა მოუძებნა და ქირის გადახდაც იკისრა. მოხერხდა მისი დასაქმებაც სტილისტად, ხოლო პატარა ბიჭი საბავშვო ბაღში მიიყვანა. იცავდა თუ არა მსხვერპლი ნორმალური ცხოვრების წესს, ამას სოციალური მუშაკი კონფიდენციალური მისი სრული დაცვით მეთვალყურეობდა და საჭირო დახმარებასაც უწევდა.

დღეს მ.-ს მიმართ რეინტეგრაციის გეგმის განხორციელება შეწყვეტილია ოჯახის შექმნის გამო. სამშობლოში დაბრუნებული მ. შეხვდა საყვარელ ადამიანს და ოჯახი შექმნა. ამაჟამად ფსიქიქიმია და ტყუპს ელოდება.

ასე რომ, საკუთარი მოხერხებითა და კეთილადამიანთა დახმარებით მას შეუძლია თქვას — „მე ვოჯოვნიტიდან დავბრუნდი!“ , მაგრამ იმ მსხვერპლებმა, რა ქნას, ვისმა ხმაზე ჩვენამდე ვერ მოაღწია?

ცხოვრების ნარ-გულით მოფენილ გზაზე მათი ხვედრი უშუალოდ უკავშირდება ქვეყანაში არსებულ პრობლემებს, ქვეყნის სატყუარზე და ადამიანების ზედ-იბალზე გულგაციებულ ჩინოვნიკებსა და გამდიდრების მერკანტილური სურვილით გადარეულ ქართველებს, რომელთაც უცნობმა თურქმა ვაჟაკმა სიცოცხლე გაანთხა, რადგან გულში განიცადა უცნობი ქალის ტრაგედია, თანამედროვეობის უკულმართ სენს — ტრეფიკინგს მარტომ გამოუცხადა ომი და ორი ქართველი ქალი სამშობლოში დააბრუნა.

ლალი შაჰიაშვილი

საქართველოს კანონმდებლობით ტრეფიკინგი მძიმე დანაშაულად აღიარებული და დამნაშავეთა მიმართ მკაცრი სასჯელია გათვალისწინებული. ტრეფიკინგის რისკი განსაკუთრებით დიდია იმ ქვეყნებში, სადაც მიგრაციის მაღალი მაჩვენებელია. სამწუხაროდ, საქართველო სწორედ ასეთ ქვეყანათა რიგს მიეკუთვნება. სოციალური გამოკვლევებით საქართველოს მოსახლეობის 70%-ს საზღვარგარეთ სამუშაოდ წასვლა სურს; 30% თანახმაა, არაღელვარულად იმუშაოს; 40% კი მზადაა, ნებისმიერი სამუშაო შეასრულოს. სოციალურად უმძიმეს პირობებში მყოფი საზღვრის გადაკვეთას მალულად, არაღელვარული საზღვრებით ცდილობენ. ამ გზით კი ხშირად მოტყუების ან ძალადობის მსხვერპლნი ხდებიან. საერთაშორისო ნორმების თანახმად, ტრეფიკინგის მსხვერპლთა უფლებებს არაერთი ორგანიზაცია იცავს. ერთ-ერთი მათგანია კავშირი „ქალები მომავლისთვის“, რომელიც საზღვარგარეთ გამგზავრების მსურველ უფასოდ უწევს შესაბამის კვალიფიციურ დახმარებას. აი, რა გვიამბო ამ ორგანიზაციის ტრეფიკინგის მსხვერპლთა სოციალური დახმარების კოორდინატორმა, ქალბატონმა თამარ სანიკიძემ:

— ახალგაზრდა მარტოხელა დედა მ.ი., რომელიც ტრეფიკინგის მსხვერპლი გახდა, დედასთან და 4 წლის შვილთან ერთად ნაქირავებ ბინაში ცხოვრობდა. მან ჯერ კიდევ სამუშაო სკოლის დამთავრების შემდეგ სტილისტის მოსამზადებელი კურსები დაამთავრა, მაგრამ სამუშაოს შოვნა ვერ შეძლო... მ.ი. განუწყვეტილად ფიქრობდა, როგორ ეხსნა შვილი შიმშილისა და სიცივისაგან, დედა კი — მძიმე და აუტანელი შრომისაგან. ქვეყანაში გასულიყოფა სურდა და ამ პატარა ოჯახის დარდი, რომელიც სხვებისგან დიდად არაფრით განსხვავდებოდა, არავის ჰქონდა.

ამ შეჭირვებული პატარა ოჯახის ერთმა მეზობელმა ბოლო წლებში ძველებურ ორსართულიან სახლს რესტავრაცია გაუკეთა და კაბალოგიდან ამომხტარ დიდებულ შენობას დაამსგავსა. ეს ოჯახი უბანში გამოჩნეულად მდიდარი გახლდათ (ოჯახის თითოეული წევრს უცხოური ავტომანქანები ჰყავდა). დაბეჭავებული, პურის ფულის საშრობარზე გადაგებული უბნის თვალწინ ოჯახი ფუფუნებაში ჩაიძირა. ხმა გავრცელდა, ლოლას თურქეთში ქართული რესტორნების ქსელი აქვს, საიდანაც ოჯახი სოლი-

დურ მოგებას იღებდა. ლოლა ოჯახის წევრებთან ერთად თურქეთში ხშირად დადიოდა. მის ყურადღებას იქცევდა ახალგაზრდა, ლამაზი მ.ი., რომელსაც დიდი პრობლემები ჰქონდა. ლოლა მკაცრი, უკადრისი ქალი იყო და თავისი განებებიერებული ოჯახით ჩაკეტილად ცხოვრობდა. ერთხელ თურქეთიდან დაბრუნებულმა მ.ი.-ის ბავშვს ტანსაცმელი აჩუქა, ერთხელაც მ.ი.-ის პატარას ჯიბეში ფული ჩაუდო. ამან კი ახალგაზრდა ქალი ლოლას მიმართ კეთილად და ნდობით განანჯო. როდესაც ლოლამ მ.-ს თურქეთში წაყვანა შესთავაზა, მას არავითარი ეჭვი არ გასჩენია. ლოლა ქალს თავის რესტორანში მუშაობას და კარგ ხელფასს დაჰპირდა; წასვლის სურვილი მ.-ს მეგობარმა გამოთქვა. ასე რომ, საბუთებისა და გამგზავრების ხარჯებისთვის ლოლამ გოგონებს ფულიც ასესხა.

2007 წლის 2 ივნისს გოგონები ლოლასთან, მის ქალბოვილთან და სიძესთან ერთად თურქეთის დაბა პაზარში ჩავიდნენ, სადაც, ძირითადად, დაბალი ფენის მოსახლეობა ცხოვრობდა. ლოლამ ჩასვლისთანავე გოგონებს ბარგი ჩამოართვა და ახლომდებარე სასტუმროში წაიყვანა. არ უთქვამს, იქ რისთვის მიჰყავ-

და. გოგონებმა ცოტა რომ დაისვენეს, გარეთ მოინდომეს გამოსვლა, მაგრამ დაცვა და მუპატრონემ მათ ამის საშუალება არ მისცეს. დაიწყო გოგონების „დამუშავება“ სექსუალური მომსახურებისთვის. მათ აურზაური ატეხეს, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ლოლა ადგილობრივ პოლიციასთან იყო შეკრული. ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ზეწოლით გოგონები უმწეო მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ და ბედს დამორჩილდნენ. ისინი ახლომდებარე სამ სასტუმროს ემსახურებოდნენ, იმავე სასტუმროების სასადილოებში იკვებებოდნენ. ხშირად კლიენტთა სიმრავლის გამო მათ ჭამასაც არ აცლიდნენ. კლიენტები კი უტიფრად და უხეშად ეპყრობოდნენ, სთავაზობდნენ არატრადიციულ სექსს. გოგონები მეზობელ ოთახებში გაჰყავდათ და ხშირად ესმოდათ ერთმანეთის ტირილი და მოთქმა. მომსახურების საფასურს მთლიანად ლოლა იღებდა იმ მიზეზით, რომ გოგონებს მისთვის უნდა გაესტუმრებინათ. როცა მ.-მ ლოლას კატეგორიულად მოსთხოვა უსახსროდ დარჩენილი მოხუცი დედისთვის და მცირეწლოვანი ბავშვისთვის რაღაც თანხის გაგზავნა და უარი მიიღო, იგი ისე გადაიროა, ტიროდა, ყვი-

როდა თემებს იგლეჯდა და შლეგივით იქცეოდა. ლოლამ უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად დედამისის თბილისში 200 დოლარი გაუგზავნა. მაგრამ უზნეო და ბოროტმა ქალმა წყენა არ შეარჩინა და რამდენიმე დღის შემდეგ მ.-ს ის ოქროს ბეჭედი მოსთხოვა, რომელსაც განუყოფლად თან ატარებდა. ახალგაზრდა ქალმა ბეჭედი არ მისცა, რის გამოც ლოლამ დაცვის ბიჭებს იგი ისე აცემინა, გონიხილი იატაკზე დაეცა.

ამ ამბიდან რამდენიმე წლის შემდეგ მ.-მ თავისი კლიენტი მამაკაცი დაარწმუნა, რომ ამ სიბინძურეში ბოროტი, მეზობელი დედაკაცის გავლენით მოხვდა და რომ სამშობლოში მას მოხუცი დედა და პატარა შვილი ელოდებოდა. მამაკაცი დარწმუნდა, რომ ეს ქალი ბუნებით მეძვირე არ იყო და მართლაც უკიდურეს ზღვარზე იდგა. იგი შეაძრუნა უბედური, ლამაზი ქალის ხვედრმა, გაქცევაში დახმარებას დაჰპირდა და თავისი ტელეფონის ნომერიც დაუტოვა. ეს კაცი პროფესიონალი მძღოლი იყო.

ამ ამბიდან რამდენიმე დღის შემდეგ კლიენტებმა გოგონები რესტორანში წაიყვანეს, სადაც თითქმის ყველა უფროდ დათვრა. მამინ მ.-მ დრო იხელა, მოპარული ტელეფონით მძღოლს დაურეკა, თავისი ადგილ-სამყოფელი უთხრა, სიტუაციაც აუხსნა და დანაპირებიც შეასხენა. მძღოლი სპეციალურ ოპერაციითა და დეპარტამენტს დაუკავშირდა და შემთხვევის შეახებ აცნობა. ოპერატიული დეპარტამენტმა კი ინფორმაცია სარფის საბაჟოს გადასცა. მძღოლი მითითებული რესტორნისკენ მანქანით გაემართა. გოგონებმა შენობიდან გამოპარვა მოახერხეს, მძღოლი მათ უკვე ელოდებოდა. ის იყო, მანქანა ტრასაზე უცნობმა თურქმა ვაჟაკმა სიცოცხლე გაანთხა, რადგან გულში განიცადა უცნობი ქალის ტრაგედია, თანამედროვეობის უკულმართ სენს — ტრეფიკინგს მარტომ გამოუცხადა ომი და ორი ქართველი ქალი სამშობლოში დააბრუნა.

ლალი შაჰიაშვილი

ორი გასვლისაგან თვითმფრინავის საქმით?

ეარვისი“ და, ამდენად, პრეზიდენტის №440 ბრძანებულების შესაბამისად, ნოტარიუსთან წარდგენილ ეგზემპლარში სანარმო სახელით შპს „აირზენას“ საქართველოს ავია ხაზები, არასოდეს არსებობდა, არც სადმე დარეგისტრირებულა და არც არასოდეს გაუქმებულა!!!

შემთხვევით ხომ არ მოხდებოდა ისიც, რომ ხელი-სუფლებას ბოლომდე (არც მამინ და არც დედს) არ გაეჩვენა, ვინ იყო შემსყიდველი სანარმო, რომელიც დააკმაყოფილებდა შესყიდვის პირობებს და მხოლოდ ამის შემდეგ მიეყიდებოდა 5 მილიონ 800 ათასი დოლარის ღირებულების ქონება პირდაპირი მიყიდვის წესით?

გვინდა, გვჯეროდეს, რომ ხელისუფლებამ კანონით გათვალისწინებული ყველა ნორმა კეთილსინდისიერად აღასრულა, მაგრამ შემდგომ

ვინ გააყალბა პრეზიდენტის №440 ბრძანებულება და როგორ მოიროგო საკუთარ ინტერესებზე თითქმის ნაჩუქარი ქონება. ვფიქრობთ, ეს უკვე ყურნალისტიკის გასარკვევი არ არის! ასეთ საქმეებს, როგორც წესი, არკვევენ შსს და გენერალური პროკურატურა!!!

აღსანიშნავია ერთი მეტად მნიშვნელოვანი გარემოება: ნოტარიუსს, მართალია, მხარეების ვინაობა ბოლომდე არ დაუდგენია, მაგრამ გარეგნობის ფორმა და შინაარსი სახელმწიფო ქონების პრივატიზების შესახებ კანონის შესაბამისად აქვს შედგენილი, ვალდებულებები კი პირდაპირი მიყიდვის ვარიანტის შესაბამისად და სახელი. ხელშეკრულებაში ვკითხულობთ: „მიყიდველი ვალდებულია, ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში არ გაასხვისოს, არ დაავიროს ან სხვაგვარად არ დატვირთოს ქონება“; ხელ-

შეკრულების პირობაა, აგრეთვე, ყიდველმა ფრენა ახორციელოს ბათუმის აეროპორტიდან, განავითაროს აეროპორტის ინფრასტრუქტურა და ა.შ. ხელშეკრულების პირობის შეუსრულებლობა რომ ხელშეკრულების უმაღლესი საფუძველია, ყველა იცის და საინტერესოა, შემსყიდველ კომპანიას რა „დამსახურების“ გამო არ მოუჭირა მარნეულები კანონმა (თუ კანონი აღმსრულებლებმა), თუკი ხელშეკრულების ყველა ვალდებულება უხეშად დაირღვა?

„თვითმფრინავების საქმეში“, ცხადია, რომ ვერც ვერავის მოსთხოვდნენ კანონის დაცვას, რადგან ისინი არარაბულ კომპანიას გადაეცა, ბალანსზეც არავის აუყვანია, და მოგვიანებით ისე გასხვისდა, მავანს უფლება არავისთვის უთხოვია! ამის უტყუარი დადასტურება კი, ჩვენ მიერ გამოქვეყნებული დოკუმენ-

ტებია, თუმცა ჯერჯერობით მცირე ნაწილი...

ახლა ჩვენ მიერ წარმოდგენილ შპს „აირზენას“ რესტორის ფორმულარს ჩაუფლრმავდეთ, რომელიც 26.11.2003 წ. არის დათარიღებული (არადა, როგორც ზემოთ შემოგთავაზეთ, თვითმფრინავების ნასყიდობის ხელშეკრულება 2004 წლის 12 ოქტომბერსაა გაფორმებული და ნოტარიული წესით დამოწმებული). დააკვირდით: შპს „აირზენას“ დამფუძნებლებში №1 ფიგურირებს თამაზ გაიაშვილი და მისი საწესდებო კაპიტალის (50000 აშშ დოლარი) წილი საწესდებო ფონდში 65%-ით განისაზღვრება! „საქართველო და მსოფლიო“ წინა ნომერი უკვე წარმოგიდგინეთ „აირზენას“ პარტნიორთა კრების ოქმი №2, რომლის თანახმადაც, შპს „აირზენას“ დამფუძნებელი ელენა გაიაშვილი (თამაზ გაიაშვილის მეუღლე), რომლის წილიც საწესდებო

კაპიტალის ფონდში ასევე 65%-ია! სხვისი არ ვიცი, მაგრამ იქნებ ვინმემ გამარკვლოს, ეს მათემატიკური აბდაუბდა რას ნიშნავს? ან ის რას ნიშნავს, ერთ დოკუმენტში დამფუძნებლად რომ ქმარია და ფიქსირებული, ხოლო მეორეში — ცოლი? ისიც მაინტერესებს, ერთ-ერთ დამფუძნებელ დავით გაიაშვილს (თამაზ გაიაშვილის ძმას) 15% წილი, ხოლო ანზორ ბაკურაძეს 20% წილი როგორ აძლევენ, თუკი ცოლ-ქმარი გაიაშვილების წილი პროცენტულად (წარმოდგენილი დოკუმენტების მიხედვით) 110-ს უდრის?

ქვირფასო მკითხველო! აი, ასეთი აბდაუბდა დოკუმენტების წყალობით მოხდა ის, რაც უკვე მოხდა და ორი ახალი საჰაერო ხომალდი, რომელიც საქართველოს საკუთრება იყო (დღეს მოქმედ ავიაკომპანიებს არენდით ჰყავთ აყვანილი თვითმფრინავები) და რომლის ფასი 5 მილიონ 800 ათას

დოლარს შეადგენდა, ისე უჩუმრად გასხვისდა, საქმის კურსში არც ერთი შესაბამისი უწყება არ ჩაუყენებიათ მავანთ!!!

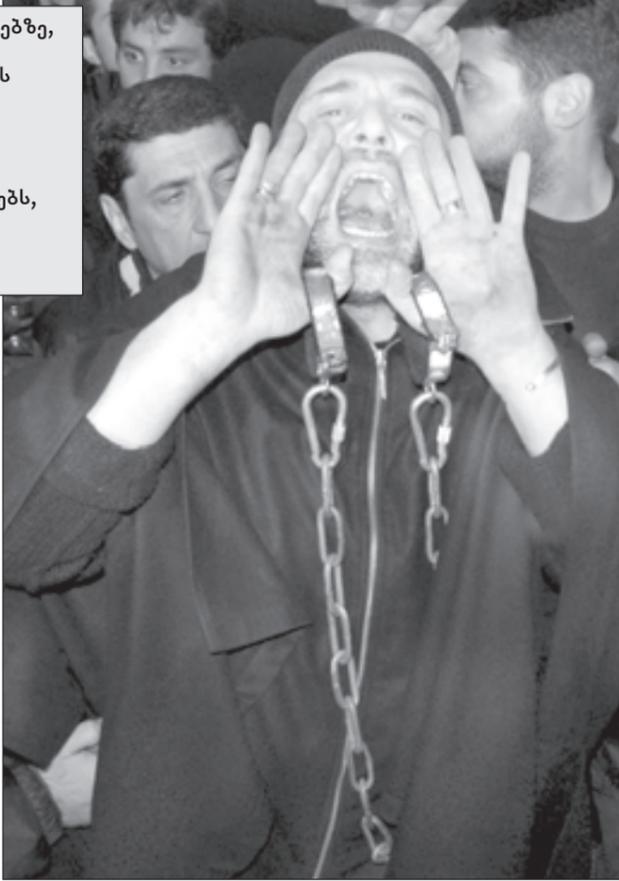
„ვინც ჩვენი წესებით არ თამაშობს, — ან სიკვდილი, ან ციხე, ანდა, უკეთეს შემთხვევაში, სრული გაკოტრება!“ — აი, დევიზი, რომლითაც დღევანდელი ხელისუფლება და მთი ორბიტაზე მბრუნავი დამქაშები მოქმედებენ.

თუმცა, ალბათ, დაავიწყდათ (შესაძლოა, საერთოდ არც კი უწყობდნენ), რომ დრო ყველაფერს მალე გამოაშკარავებს და ბიბლიური თეზა — „არა არს დაფარული, რომელიც არა გამოჟღავნდეს“ — მთელი სიცხადით აღსრულდება! ამას კი თუნდაც ის დოკუმენტები დაჩქარებს, რომლებიც ჩვენს ხელთაა და სამზოზე გამოტანას მოუთმენლად ელის!

ირინა პოპოვაშვილი

დაფურცლები №5, ანუ ბეჭდარაუნდოანი ყბაღაბი

ამ წერილში ორიოდ სიტყვას ვიტყვი იმ ბეჭდარაუნდოან ძმებზე, რომელთაგან ერთი მიშას ემუქრებოდა „მოვდივარო“, მეორე ამ საკუთარი ღვინოსავით თუ მურაბასავით მუქარის რეალიზებას შეუდგა და „მოვედით, მოვედითო!“ შესძახა დაშხოშიანი გინების აკომპანემენტით. მოკლედ, „ბიჭები ვართ და მოვედით, ბიჭები ხართ და დაგვხვდითო!“ მიშამაც, „მობრძანდით, გელით გაშლილი ხელით“. ხელებს, იცოცხლე, ისე შლის, მარჯვენით ნიკოფსიას მისწვდება, მარცხენით — დარუბანდს. და მივიდა; ერთხელ, მეორედ, მესამედ...

მანამდე კი იყო მიშას გადადგომა და პრეზიდენტის ვადამდელი არჩევნები, სააკაშვილ-გაჩეჩილაძის დუელი და თბილისის „ლუბიმიჩის“, პირდაპირ ვიტყვი, ძალიან არათბილისური საქციელი. ფაქტს მოგახსენებთ და დასკვნა თქვენ გამოიტანეთ. 2008 წლის იანვარია. ახალარჩეული პრეზიდენტის ინაუგურაცია ჯერ არ გამართულა და მეორე ტურის დანიშნვასაც არ გამოირიცხავენ. სამების ტაძარში გვერდიგვერდ დგანან თბილისელების „ბატონი პრეზიდენტი“ გაჩეჩილაძე მეუღლითურთ და ზვიად ძიძიგური (აღბათ, „პირველი ვეზირის“ უფლებით!). შემოდის ნაციონალების „ბატონი პრეზიდენტი“ სააკაშვილი. ძიძიგური ჩვეულებრივად ართმევს ხელს.

ძმებს პოლიტიკური ბიზნესი ხომ არ აქვთო, — გამოიყვანენ ხალხს ორი თვით, აყვირებენ, აკივლებენ, ამომშობლებენ და მეორე შეუძახებენ „ოზურგეთო“.

გაჩეჩილაძე ნელში მოსრილი მდაბლად თავს ხრის და ისე ესალმება „ქალაუფლების უსურკატორს“.

ეს ყველაფერი ასიათასობით თანამოქალაქისათვის ჩემი თვალით ვნახე ტელეეკრანზე. თქვენი არ ვიცი და, ჩემთვის მეორე ტურის გამართვის ალბათობა მაშინ გაქრა. შესაძლოა, ლევან გაჩეჩილაძემ არ იცის, პოლიტიკური პროტოკოლით როგორ ესალმებიან ერთმანეთს თანასწორნი, მაგრამ ფაქტია, რომ ძალიან მოუხდა ქვეშევრდომის ამპლუა.

ეს ჭორები (თუ სწორები, ემშაკმა უნყის!) განსაკუთრებით აღიზიანებს „უცნობ“ გაჩეჩილაძეს. ბეჭდარაუნდოანი უნდა იკითხოთ! თავის დროზე, 2003 წლის ნოემბერში, როცა ქართული ესტრადის მეფეები, დედოფლები, კუდიანი ვარსკვლავები თუ უკუდო ამპარტავნები ეჭვით უყურებდნენ დემოკრატიის მესანთლებს (მერე შუქურად რომ აბდღვიალდნენ, „რუბლინიკი“ ბუშმა ჩაურთო!), „უცნობი“ ყველას (გაგიკვირდებათ და) ემოციურად უმტკიცებდა, მიშას თუ არ იცნობთ, მე ხომ მიცნობთ, მე დამიჯერეთ და გვერდში დავუდგეთო. პირადად არ მომისმენია ეს ფიცი-მტკიცე, შოუბიზნესის დედად (კაცმა არ იცის, ვისგან) აღიარებულმა მარინე ბერიძემ „ჩაუშვა“, — ახლაც იმავეს ამბობს და, თუ მაშინ შეცდა, ახლა რატომ დავუჯეროთ?!

არ დაუჯერებთ და №5 საკნის ტელებიზნარი და იქიდან დეზერტირებული თუ დეპორტირებული თქვენც ისევე შეგამკობთ, როგორც სააკაშვილს. ჟურნალისტ ნინო სამხარაძის

უპიტიხაზე — „უსაბაღ, სკონტანუკად მიასუსხეთ, რას ეტყოფით სააკაშვილს?“ — უპასუხებს: „მიგ ხომ არა ბაქსს, მიშაა?“

ბოლოს ისე გამოვიდა, რომ მიშამ ამით დაუმტკიცა, ვის რა სად აქვს! „უცნობს“ ეს შეკითხვა №5 ტელეკამერიდან რომ დაესვა მესაკნე მომიტირებულს, ალბათ, უფრო უპირიანი იქნებოდა. თუ „უცნობი“ არა, ადგილობრივი ხელისუფლება და პოლიცია მაინც ჰკითხავს (და მოჰკითხავს!) ლეთის ანაბარა მიტოვებულებს და საკუთარ სახლებში დაბრუნებულებს. უცნობს კი „რა“ „სად“ ჰკითხა, ყველამ შევიტყვეთ — „ნანლაფე მქონდა პოლიკები და ამომაჭრეს“. ჩხეთში გაუკეთეს ოპერაცია; აქაურ ექიმებს ხელისუფლება არ ენდობა (ერთი დავით ბაქრაძე ენდო და იმასაც კინაღამ

კაი ტური მოუწყვეს საიქიოში!) და განა „XXI საუკუნის ილია“ არ იმსახურებდა განსაკუთრებულ მზრუნველობას? ილიას კი არ ვაძარებ, თვითონ ამბობს, რომ ახლაც „ზუსტად იგივე სიტუაციაა, როგორც ჭაჭაჭაძეს აქილიკებდნენ და უნამუსოდ სვრიდნენ ლაფში“.

ეჰ, კაცს თავი გადადებული აქვს და „თუ ჩემი სიკვდილი ჯობდა, არ ვიცი...“

სამაგიეროდ, მიშამ იცის, რა ჯობდა! ამიტომაც ინაუგურაციის წინ ნაცნობის კვალობაზე „უცნობსაც“ შეხვდა. ვნახოთ, როგორ ხსნის ამ შეხვედრის აუცილებლობას თვითონ გაიგაჩეჩილაძე: „საკაშვილთან მივედი და ვუთხარი: სანამ საქართველოში არ იქნება ტელევიზია, რომელიც დაფარავს მთელ საქართველოს და იტყვის ნამდვილ სიტყვას... ღირსეული პრეზიდენტი მინდა, ჰყავდეს ქვეყანას, სხვა არაფერი-მეთქი; და იმდენად შემიძნელებული იყო, ინაუგურაცია რომ ჩატარებულიყო, დამთანხმდა, აუცილებლად იქნებოდა და ისე გადამაგდო, როგორც ყველა...“

ახლა მიხვდით, იპოდრომზე შეკრებილნი, როცა თბილისში ყინვა „მეფურად დაბრძანდებოდა“ და სააკაშვილი „სამეფო გვირგვინს“ უკვე მეორედ იდგამდა, რუსთაველის პროსპექტისკენ დაძვრის მაშინ ის გაიხსენე, რა ვითხრა ლევანმა 12 მაისს, როცა მიშასთან ნასტუმრალი პირდაპირ „საკანში“ მივიდა: „მას აქვს ასეთი თვისება და შენც იცი და მეც ვიცი, მარტო რომ ზის და ორი კაცი უზის, მაინც შოუშია, ათი კაციც რომ ზის, შოუშია, ათას კაციც შოუშია და ტე-

ალგაზრდა, რომელსაც აქვს გზა და ამ გზას ჩვენ უკან უნდა გავყვეთ!“; შემდეგ „რეზონანსის“ კორესპონდენტს უთხრა, რომ ამ ახალგაზრდაში „უცნობს“ გულისხმობდა. „ამ ახალგაზრდამ“ კი, რაკი აღარ იცოდა, რა ეთქვა 100 ათასი ადამიანისთვის, ხალხს სამების ტაძრისკენ ნასასვლელად მოუწოდა. შოუმენის ნაბიჯი შემდეგ პროვოკაციად და შანტაჟად შეფასდა. აღმოუთვბას ვერც სალომე ზურაბიშვილი მალავდა,

სალკულა პირკონაბაბა ყველაფერი გააფუჭეს, როგორც სხვა გეგმა ჰქონდა, რას „ღინაოლან“ საგაბისკან დაქპრას არ ითვალისწინებდაო.

ასე იცის თავდაჯერებულობამ. როცა იმდენიც არ გესმის, რომ შოუ პოლიტიკის მხოლოდ მცირე ელემენტია და მიშას ამ საქმეშიც ვერ აჯობებ, შეგიძლია, ანბანი გარეშო და შეუსრულებელი დაპირებებით ხალხს ტვინი არ გაულაყო. მით უფრო, ამ მხრივ ბადალი არ ჰყავს სააკაშვილს. თუ ჩემი არ გჯერა, მაშინ ის გაიხსენე, რა ვითხრა ლევანმა 12 მაისს, როცა მიშასთან ნასტუმრალი პირდაპირ „საკანში“ მივიდა: „მას აქვს ასეთი თვისება და შენც იცი და მეც ვიცი, მარტო რომ ზის და ორი კაცი უზის, მაინც შოუშია, ათი კაციც რომ ზის, შოუშია, ათას კაციც შოუშია და ტე-

ლევინორშიც შოუშია, მიტინგზეც შოუშია, ადამიანი ცხოვრობს პროპაგანდისტულ-პიარულ რეალობაში. ერთადერთი, როდესაც ის უფრო ნაკლებ შოუშია, ვიდრე დიდ შოუში, ალბათ, ერთ-ერთზე შეხვედრის დროს. ჩემი გამოცდილებიდან ვიძახი...“

ბიჯო, ბოდიში, ძმაო, ვინმე კი არა, შენმა ძმამ (ერთხელ ვერის ბაღში სახალხოდ რომ დაგიფიცა) ერთ წინადადებაში შეიძვერ გითხრა, მიშა „შოუშიაო“ და რით ვერ გაიგე, რომ შენზე უკეთესი შოუმენია და ვერ აჯობებ!

ამიტომაც მოხდა „მაცეტროს“ ძალიან ცნობილი პროექტის „საკანი №5“-ის მარგინალიზაცია. ამ „მოხდას“ არ ეთანხმება „მაცეტრო“ მამუკა ღლონტი, თუმცა იმას კი ამბობს, რომ „დაინყო მარგინალის თვალშიც მთელი ოპოზიციის მარგინალიზაცია კი არ „დაინყო“, არამედ უკვე „მოხდა“?

P.S. „საქართველო და მსოფლიოში“ (№12; 13-19 მაისი, 2009 წ.) გამოქვეყნდა ჩემი წერილი „ჩეგაივარა“. მაშინ პოლიციის სამმართველოსთან „უცნობის“ თავდადების (გადაუჭარბებლად!) შეფასება ვცადე და ახლაც შემიძლია თქმა, რომ მისი საქციელი, მართლაც, თავგანწირვის ტოლფასი იყო, მაგრამ საიტზე განთავსებულ ამ მასალას გამოეხმაურა ერთ-ერთი მკითხველი, რომელმაც მწარე კომენტარი გამოგზავნა: „ნეტა, ახლა რას ფიქრობს ავტორი თავის „ჩეგაივარაზე“? ხო ნახა, რომ „თავისი და ჩვენი ვერესტი“ კი არა, ევროპის კურორტები დაიპყრო ამ ვითომ ერის მამამ. თან უსირცხვილოდ გვაყვედრის თავის „საკანს“ ეს მატრახაზი... სიამოვნებით ნავიკითხავდი ამავე ავტორის მოსაზრებას „უცნობის“ „საკანიდან“ დეზერტირობაზე...“ „ჩეგაივარაზე“ რასაც ვფიქრობ, უკვე ვთქვი და, როგორც ხედავთ, უცნობს მკითხველსაც მივანიჭე სიამოვნება. თქვენც დატკბით.

ღლონტისთვის „საკანი №5“ ერთ-ერთი პროექტია და მისთვის ტელევიზია (ბუნებრივია!) ბიზნესია.

აღარ მინდა ბეჭდარაუნდოანი ძმები გაჩეჩილაძეების პოლიტიკურ ბიზნესზე აქცენტის გაკეთება. არ მჯერა, რომ მიშა ამით რამეს მისცემდა. მეტი საქმე არ აქვს, ისედაც 5:0 დაამარცხა. სამწუხაროა, რომ ამ „გაზაფხულმა თბილისში“ რამდენიმე ათეული ადამიანი „გისოსებს მიღმა საქართველოში“ გაისტუმრა, ნაცნობი და „უცნობი“ კი ხან იჩხუბებენ, ხან შერიგდებიან, ეს რა ჩვენი საქმეა. ხომ გაგივიათ, ძმამ ძმას ანგარიში უყო, ისევე ძმებად დარჩნენო.

ბონდო პიინარაშვილი

არნო ხიდირბეგიშვილი:

პრის თუ ბერის, ყველა დასასჯერია!

ძვირფასო მკითხველო, როგორც უკვე იცით, საქართველოს პარლამენტი უახლოეს ხანში კიდევ ერთხელ შეუდგება საქართველოს კანონის „ყოფილი სსრკ-ის სპეციალური სამსახურების საიდუმლო თანამშრომლების, კომუნისტური პარტიისა და ლენინური კომპარტიის მაღალი თანამდებობის პირების რეგისტრაციის, ნებაყოფლობითი აღიარებისა და რეესტრის წარმოების შესახებ“ (ლუსტრააციის კანონის) განხილვას. უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში ლუსტრაციის აუცილებლობის შესახებ ჯერ კიდევ 1990 წლიდან ალაპარაკდნენ, მაგრამ კანონის მიღებამდე სხვადასხვა მიზეზის გამო (მისი სპეციფიკური ხასიათიდან, წარმოდგენილი კანონპროექტის არასრულყოფილების, ქვეყანაში არსებული პოლიტიკური სიტუაციიდან და ა. შ. გამომდინარე) საქმე მიიწვ არ მისულა.

თქვენი მონამორჩილი — ტერმინ „**პოლიტიკური შიშაობა**“ — და ამავე სახელწოდების პუბლიკაციის ავტორი — პრესით არა ერთხელ გამოსულა ლუსტრაციის მხარდასაჭერად, მაგრამ... ჩეხეთისა და ლიტვის ანალოგიური კანონპროექტების საფუძველზე შექმნილი კანონპროექტის გაცნობის შემდეგ მივხვდი, რომ 19 წლის განმავლობაში ეს ჯერ კიდევ „მოუწინაველი“ ვარიანტი სასჯელის ნაწილად გამოიყენება და თითქოსდა იმ მიზნითაა შექმნილი, რომ შელახოს გარკვეული, კონკრეტული კატეგორიის მოქალაქეთა უფლებები და ანგარიში გაუწეროს მათ. სწორედ „ვიწრო“ მიმართულების (რაზეც თავად კანონპროექტის სახელწოდება მეტყველებს, — იხ. ზეით) გამოისობით, **ქირითადი მიხანი, რომელიც მოქალაქეებს აღელვებს და სახელმწიფოსა და საზოგადოების უსაფრთხოებას დაუბრუნებს**, „ნასედეკა-ჩამშვებების“, „ჯაშუშ-ავენტების, შპონ-რეზიდენტებისგან, შიშაობა-ლოა, არარაქალიზებული აღმოჩნდეს, რადგან საპარლამენტო მოსმენებისას მატებული უმნიშვნელო დამატება-ცვლილებები ვერ შეცვლის კანონის არს.

თავად განსაჯეთ: კანონპროექტის მიხედვით, პირი, რომელიც 1921 წლის 25 თებერვლიდან 1991 წლის 9 აპრილამდე იყო:

ავტონომიური რესპუბლიკების უშიშროების სამინისტროს მაღალი რანგის ხელმძღვანელი მუშაკი, ოფიცერი ან რიგითი თანამშრომელი;

— საბჭოთა არმიის გენშტაბის დაზვერვის მთავარი სამმართველოს თანამშრომელი;

— სსსრ-ის კომპარტიის ცეკას წევრი, ქალაქკომისა და რაიკომის მდივანი;

— სსსრ-ის ახალგაზრდობის ლენინური კომუნისტური კავშირის ცეკას წევრი, ქალაქკომისა და რაიკომის მდივანი (**საოლქო კომიტეტები, ორივე შემთხვევაში, რატომღაც დაავიწყდათ!**);

— ტელერადიომუშყებლობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე,

უფლება არ აქვს, იყოს:

— წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების წევრი, თანამდებობის პირი, რომლის არჩევითა და დამტკიცებაც დადგენილია „საქართველოს საარჩევნო კოდექსით“;

— ზემო პუნქტში მითითებული ორგანოების მიერ არჩეული, დანიშნული ან დამტკიცებული;

— საკონსტიტუციო, უმაღლესი, სააპელაციო, საერთო სასამართლოების მოსამართლე;

— პრეზიდენტის ადმინისტრაციის, პარლამენტის აპარატის, მთავრობის კანცელარიის თანამშრომელი;

— მინისტრთა კაბინეტის მაღალჩინოსანი თანამშრომელი;

— უშიშროების საბჭოს წევრი;

— საქართველოსა და ავტონომიური რესპუბლიკების თავდაცვის სამინისტროს მუშაკი (ვიცეპოლკოვნიკი და ზემოთ);

— საქართველოსა და ავტონომიური რესპუბლიკების შსს-ს ან ოპერატიული ქვედანყოფილების თანამშრომელი (ვიცეპოლკოვნიკი და ზემოთ);

— მაღალი თანამდებობის პირი უმაღლეს სახელმწიფო სასწავლებლებში;

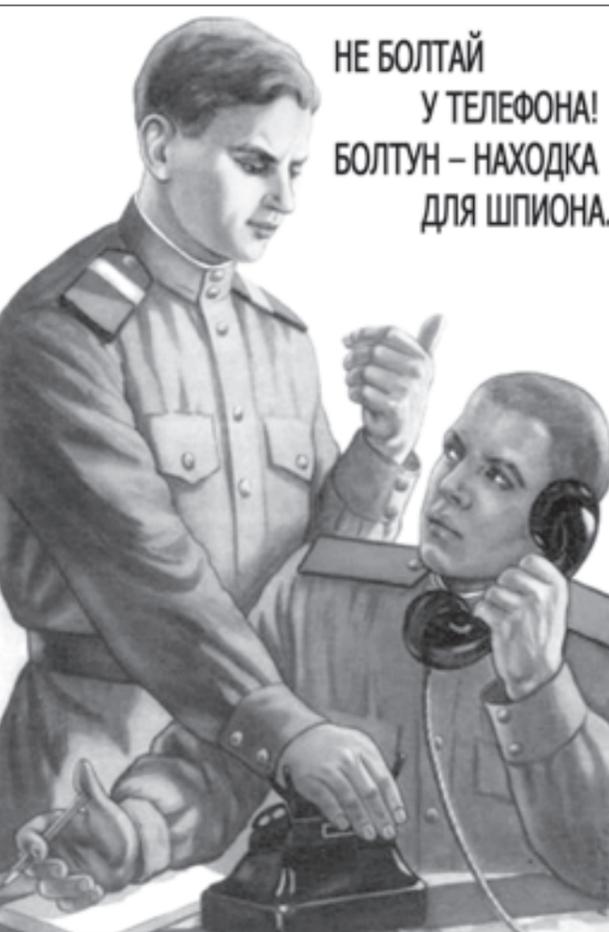
— სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტის თანამშრომელი;

— საზოგადოებრივი ტელერადიომუშყებლობის მაღალი თანამდებობის თანამშრომელი;

— ტელერადიომუშყებლობის მარგულირებული საბჭოს წევრი.

ის ასევე ვალდებულია:

— ექვსი თვის განმავლობაში გამოცხადდეს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საგანგებოდ შექმნილ კომისიაში ნებაყოფლობითი აღიარებისათვის (წერილობითი სახით), გადასცეს ყველა დოკუმენტი და ინფორმაცია, რომელიც მის წარსულ საქმიანობას უკავშირდება და, ასევე, ითანამშრომლოს კომისიასთან: შეატყობინოს ყველაფერი, რაც იცის იმ ორგანიზაციისა და თვისი ყოფილი

კოლეგა-თანამშრომლების შესახებ, ვისთანაც მუშაობდა ან თანამშრომლობდა;

— თუ ნებისმიერ ზემოთ დასახელებულ თანამდებობაზე მუშაობს — ერთი თვის განმავლობაში დატოვოს სამსახური (გადადგეს);

წინააღმდეგ შემთხვევაში:

— მისი მონაცემები და საქართველოს შსს-ს მიერ კომისიისთვის გადაცემული ინფორმაცია მის შესახებ საჯაროდ გამოცხადდება (გამოქვეყნდება);

— ცრუ ინფორმაციისთვის (საკუთარი თავის ან კომისიისთვის საინტერესო პირების შესახებ) გათვალისწინებული სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა;

— გათვალისწინებული სამსახურის მონაცემების შემდგომი საჯარო გამოცხადება-გამოქვეყნებით.

აქედან გამომდინარე, იბადება კითხვები:

1. რატომ ექვემდებარებიან ლუსტრაციის მხოლოდ სსრკ-ისა და სსსრ-ის სპეცსამსახურების ყოფილი თანამშრომლები და არა — ყველა უცხოური სპეცსამსახურის — Central Intelligence Agency (ცერე-უ), Secret Intelligence Service (მი-6), მოსადი და სხვ. — ყოფილი და მოქმედი თანამშრომლები? ამ ყველაფერს ორმაგი სტანდარტების სუნი ხომ არ უდის?

2. გაუთანაბრდებიან თუ არა უცხოურ სპეცსამსახურებს „სორისის ფონდის“, „თავისუფლების ინსტი-

ტუტის“, „აშშ-ის რესპუბლიკური ინსტიტუტის“, „კმარას“ საქართველოს ფილიალების აღსაზრდელები? საჯაროდ გამოიხიურდება თუ არა მონაცემები ბოქარი-თარგამაქალიზაცია-დარჩიპილი-ნოლი-რაიპიპილი-კინ-მარპიპილი-გაბაპიპილი-პაპიპილი-პაპაპიის შესახებ? გაათავისუფლებენ თუ არა მათ დაკავებული თანამდებობებიდან, აუკრძალავენ თუ არა ძირგამომხრულ პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ საქმიანობას? მისცემენ თუ არა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა ინფორმაციის დამახინჯების ან მისი დამალვის გამო?

3. აღიარებენ და გათავისუფლებიან თუ არა დაკავებული მაღალი თანამდებობებიდან სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის ყოფილი საიდუმლო თანამშრომლები, რომლებიც დღესაც მუშაობენ პრეზიდენტის ადმინისტრაციაში მრჩეველებად თუ თანამდებობაზე შევიწყობთ თუ არა მათი საქმიანობის შესახებ გაზეთებიდან?

4. დატოვებს თუ არა დიპლომატიის აკადემიის რექტორის პოსტს საქართველოს კომპარტიის ცეკას ყოფილი ლექტორი პრემიერ-მინისტრის კონსულის მოქმედების განხორციელების უფლებები და მისი მსგავსნი, ყოველდღე რომ ტელეკრანებიდან და გაზეთების ფურცლებიდან უტიფრად ატყუებენ ქართველ საზოგადოებას? გამოქ-

ვეყნდება თუ არა ინფორმაცია მოლაღატა ექსპერტების დამთმობ საქმეების სამსახურში მყოფ საქართველოს თითქმის ყველა ტელეკრანის ხელმძღვანელსა და მისი მსგავსნი? „ჯივის“ მედიის თანამშრომლებსა, რომლებსაც, ენა არ მოგიბრუნდება, უურნალისტები უწოდებ?

5. დაექვემდებარებიან თუ არა ლუსტრაციას ყველა გამოდინარე შედეგით „ღვთისმშობლის მიხანი“ მათ შორის — მაღალი საეკლესიო წოდების მქონენი, საქართველოს საპატრიარქოს წარმომადგენლები, რომლებსაც ასე კიცხავს საზოგადოება?

6. მონაწილეებენ თუ არა და წინააღმდეგ შემთხვევაში გამოაშკარავდება თუ არა მონაცემები საქართველოს მეცნიერების, კულტურისა და ხელოვნების გამორჩენილ მოღვაწეებში (ბევრისგან განსხვავებით!), მაგრამ ერთგულად, დაუღალავად ემსახურებოდნენ სამშობლოს?!

10. სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტსა და სამხედრო დაზვერვაში სამსახურის დაწყებისას ოფიცრები **სამშრომლობს — საქართველოს სოციალისტური რესპუბლიკის — წინაშე დებდნენ შიშს, რომ არასდროს გათქმავდნენ სახელმწიფო და სამსახურის საიდუმლოებას**. აქვს კი უფლება სპეციალურ, სამშობლოში პირადი და კომპლექტუბელი კომისიის, ანუ არაპროფესიონალური საიდუმლოებას დასახელებული საიდუმლოების გამოკვლევა? სად არის იმის გარანტია, რომ პას გამო მათ შემდგომი პასუხის არ მოსთხოვენ და სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არ მისცემენ?

11. რა მორალური უფლებით უთანაბრებს სულ რაღაც წლის განმავლობაში არსებული ხელისუფლება ავენტებს, რეზიდენტებს, ჯაშუშებსა და მოლაღატეებს 60 წლის განმავლობაში ხელისუფლების სათავეში მყოფ კომპარტიისა და კომპარტიის საშინაო პოლიტიკაზე ჯერ კიდევ ძლიერი გავლენის მქონე“ სპეცსამსახურთა საიდუმლო თანამშრომლებზე, რატომ არ ალკვითს მათ საქმიანობას პანონის მიღებაზე? ხოლო თუ არ ფლობს — ნუთუ იმედოვნებს, რომ ისინი ნებაყოფლობით გაამოცხადებინან და ბულნრწულად მოინანინებან, როგორც ეს განსახილველი კანონპროექტითაა გათვალისწინებული?

9. რა პრინციპით გაუთანაბრებს კანონში სპეცსამსახურთა გადაბირებული საიდუმლო თანამშრომლები

(ზოგჯერ — დაბადებით ორგული და მოწოდებით მოლაღატე, ხშირად — უბედური, სუსტი ნებისყოფის ადამიანები, რომლებმაც ცხოვრებაში ერთხელ ნაიფორნილეს, სამართალდამცავთა წინესა და შანტაჟს ვერ გაუძლეს და ხელწერილი დადეს თანამშრომლობის შესახებ...) სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის ოფიცრებს, რომლებიც თავად გადაბირებდნენ ავენტურას სახელმწიფო უშიშროების ორგანოებში? განა ჯერ კიდევ გუშინ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტში სამსახური ჩვენს საზოგადოებაში პრესტიჟულად არ მიიჩნეოდა? **განა საპროფესიონალიზაციის სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტი (თავისი არსებობის ბოლო დღემდე!) არ იყო ყველაზე არაპროფესიონალური, შსს-სა და თვით პარტიულ ორგანოებთან შედარებით?** განა იქ ყველა პროტექციონიზმი და ნეპოტიზმი იმ მოცულობით, რამოცულობითაც სხვა სახელმწიფო სტრუქტურებში? განა ე. წ. ჩეკისტებად არ იღებდნენ მუშათა და გლეხთა ხელმოკლე, მაგრამ ყველაზე წესიერ ოჯახშიზღვლებს, სავალდებულო სამხედრო სამსახურისა და საკანდიდატო ერთწლიანი სტაჟისას გულდასმით შესწავლის შემდეგ? განა მათი გათანაბრება ყველა ჯურის „ჩამშვებებთან“ არ შელახავს ჩვენი მოქალაქეების თავმოყვარობას, რომლებმაც მთელი ცხოვრება ვერ დააგროვეს ქონება სახელმწიფო სამსახურში (ბევრისგან განსხვავებით!), მაგრამ ერთგულად, დაუღალავად ემსახურებოდნენ სამშობლოს?!

საქართველო

გზრთ, გაგზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიარეთ: 38-41-97, ან მოგზიარეთ: info@geworld.net

კანონმდებელთაგან უპირველესს: ბატონო დავით, მსგავსი განცხადებები არ მოგისმენიათ თქვენთვის კოლეგებისგან? და თუ მოგისმენიათ, რატომ არ დავით მათთვის დეპუტატის უფლებამოსილების მოხსნის და ფსიქიატრიულში გამწვანების საკითხი? ალბათ, მაშინაც ასე ფიქრობდით, მაგრამ რამე რომ გეტქვათ, თქვენც ლაშა ჟვანიასავით დარჩებოდით სააკაშვილის პოლიტიკის მხარდამჭერად, ოღონდ მასზე ადრე და მასავით უპოსტოდ. არადა, შარშან რას დასტეროდით პარლამენტის თავმჯდომარის ჯერ კარგად ვერ გამოვარდებულს? სულაც არ მინდა, შარშანდელი ომით და საქართველოს მარცხით აღფრთოვანებული ადამიანის შთაბეჭდილება დავტოვო — შარშან (ახლაც!) მეც ისევე მანუხებდა საქართველოს ტყვილი, როგორც ნებისმიერ ქართველს, რომელსაც სამშობლოს გარდა დასაკარგი არაფერი ჰქონდა და აქვს ჩემი ოჯახი და ნათესავ-მეგობრებიც საბრძოლო მოქმედებების არეალში იყვნენ და მათ სიახლოვესაც ჩამოვარდა ბომბები, მაგრამ, თუკი რეალობის გრძობას დავკარგავთ და მხოლოდ პიარზე ავებული ტაშვანდურით შევიქცევთ თავს, ამ თავსაც დავკარგავთ და სამშობლოსაც...

დაჩვილი საქართველოსთვის სიცოცხლის შენარჩუნებაში გაბედული და პატიოსანი ევროპელების დამსახურებზე მიშამაც თქვა და (მიშამ რაც თქვა) მეც უკვე აღვნიშნე. ამ გადამჩრენილეს შორის გამორჩეული ადგილი უკავია საფრანგეთის პრეზიდენტ ნიკოლა სარკოზის, რომელიც შარშან ევროკავშირსაც ხელმძღვანელობდა. სარკოზი-მედევედვის შეთანხმების თანახმად, შეწყვეტილ ომზე და ამ შეთანხმების პირობების შესრულებაზე პასუხისმგებლობა ორივე მხარემ აიღო (აბა, ჩვენ მაშინ (და ახლაც!) არავინ არაფერს გვეკითხებოდა!) და რუსეთის პრეზიდენტმა პუტინმა წლისთავზე თავის ფრანგ კოლეგას გარანტიის პასუხისმგებლობა შეახსენა. იქვე არც იმის აღნიშვნა დავიწყებია, რომ საფრანგეთის პრეზიდენტმა „უდიდესი როლი შეასრულა საქართველო-სამხრეთის კრიზისის გადაწყვეტის საქმეში“.

მედევედვი ამავ ენოლოში აღნიშნავს, რომ სააკაშვილის ავანტიურული პოლიტიკის გა-

მო ამიერკავკასიაში რთული გეოპოლიტიკური სიტუაცია შეიქმნა და ამ ვითარებაში შეუძლებელია ორი დამოუკიდებელი ქვეყნის — სამხრეთ ოსეთის და აფხაზეთის — არსებობის იგნორირება. ამდენად, ამ ეტაპზე მნიშვნელოვანია ამიერკავკასიაში უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

რუსეთის პრეზიდენტი ხაზგასმით აცხადებს, რომ საქართველოს მოქმედებები კვლავ სერიოზულ შემფოთებას იწვევს. ამიტომ, რუსეთის პრეზიდენტი სარკოზისადმი წერილში აღნიშნავს, რომ, რაც შეიძლება, უმოკლეს ვადებში უნდა მოხდეს შეთანხმების მიღწევა ძალის გამოუყენებლობის შესახებ საქართველოს, აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთს შორის, რათა ამ რესპუბლიკების მოსახლეობას მშვიდობის გარანტიები ჰქონდეთ. გარდა ამისა, მედევედვი აღნიშნავს, რომ ყველა ქვეყანამ თავი უნდა შეიკავოს ხანგრძლივი დროის განმავლობაში საქართველოსთვის იარაღისა და სამხედრო ტექნიკის მიწოდებისგან.

მართლაც, ყველა თავს იკავებს. ამის თაობაზე არაერთი განცხადებაც მოგვისმენია, მაგრამ, როცა მეზობელი ქვეყნის პრეზიდენტი, ვის ბრძანებაზეც ბევრი რამ არის დამოკიდებული, ამგვარი წერილით მიმართავს ჩვენი ქვეყნის სიმშვიდისა და პრეზიდენტ სააკაშვილის თანამდებობის გარანტი საფრანგეთის პრეზიდენტს, დაფიქრება გვმართებს.

შარშანაც ყველაფერი ასე დაიწყო — ჯერ საქართველოსა და სეპარატისტულ აფხაზეთს შორის ცეცხლის განუახლებლობის შესახებ ხელშეკრულების ხელმოწერას გვთხოვდნენ, შემდეგ თხოვნა მოითხოვდნენ შეცვალეს და... და მერე იყო ომი... ორ კვირაში კი აფხაზეთის დამოუკიდებლობა (სამხრეთ ოსეთთან ერთად!) ცნორუსეთმა და სამხედრო ბაზების გაყვანის შესახებ 1999 წლის სტამბოლის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება უკულმა შემოვიტრიალდა. ახლა ამ ორ რევიზიონისტულ რუსეთს სამხედრო ბაზები შენდება რუსეთის ფედერაციისა და მის მიერ აღიარებულ რესპუბლიკებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

პრეზიდენტ მედევედვისს ამ ნაწილი რევიზიონისტული პოლიტიკისა და რუსეთის პრეზიდენტის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით, რომ რუსეთის პრეზიდენტმა მედევედვისს მოთხოვნის „პროპორციულობას“.

თუკი იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ვლადიმერ პუტინმა 58-ე არმიის შტაბში ყოფნისას, აგვისტოს ომის მონაწილეთა დაჯილდოებისას პრეზიდენტმა მედევედვიმ განაცხადა, ომის გამჩალებლები სასჯელს ვერ გაექცევიანო (ნეტა ვინ იგულისხმებდა?) და ისიც დასძინა, ომში გამარჯვების მიუხედავად, სამართლიანად და მკაცრად დაისჯებიან ისინი, ვინც დანაშაულებრივ ბრძანებებს გასცემდაო, ძნელი მისახვედრი არ არის, შარშანდელი კაპიტულაციის შემდეგ ჩვენი ხელისუფლება რაზე შეიძლება დაითანხმონ.

ამავ დროს, ხელისუფლებისთვის მათრახით დამუქრებასთან ერთად რუსეთის პრეზიდენტი ქართველი ხალხის მიმართ კეთილგანწყობას არ მალავს. „მინდა, განსაკუთრებით ხაზგასმით აღვნიშნო: სააკაშვილის რეჟიმის ჩვენეული შეფასებები მცირედაც არ ეხება ქართველ ხალხს. ამ ხალხთან ჩვენ მრავალსაუკუნოვანი ახლო, ძმური კავშირები გვაქვს“.

ომის შედეგებზე საუბრისას რუსეთის პრეზიდენტმა გლობალური უსაფრთხოებისადმი

გადაჩვილი და გადაჩვილი

ბას სთხოვს, რაც შეიძლება უმოკლეს დროში მოხდეს შეთანხმება (მედევედვისს უპასუხებს) სამ და მოულოდნელად სახელმწიფოს შორის.

ამ შემთხვევაში (მედევედვისთვის) იმის მტკიცებას, რომ ეს ორი „სახელმწიფო“ საქართველოს განუყოფელი ნაწილია, აზრი არ აქვს. იგი გარანტიორ სარკოზის სთხოვს, თორემ ჩვენ გან მოითხოვს და, თუკი ჩვენმა ხელისუფლებამ კოდორის ხეობის, ენგურესის თუ მამისონის უღელტეხილის დათმობის მსგავსად, საკუთარი თავის გადასარჩენად, მართლა მოანერგა ხელი ამ შეთანხმებას, ეს ამ რევიზიონისტულ მოქმედებებს ირიბი აღიარება იქნება და მერე ახალი სახელმწიფოების ცნობის პროცესი დაუბრკოლებლად განვითარდება.

ამ საფრთხის რეალურობა ახლახან ვენესუელის საზოგადოებრივი და პოლიტიკური მოძრაობების მიერ ორგანიზებული კონფერენციაზე — „სამხრეთ ოსეთი — თანამედროვე პოლიტიკა“ — გამოიკვეთა. სანამ აშშ აღმფრთხილება შემოფოთების ტალღაზე, რუსეთი ნაბიჯ-ნაბიჯ მოუყვება აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობის აღიარების ბილიკს. ამ ფორუმში ბოლივია, ჰონდურასი, ვენესუელა, კუბა, ნიკარაგუა, ეკვადორი და კარიბის სხვა სახელმწიფოები მონაწილეობდნენ.

მაგრამ თავი დავანებოთ ლათინურ ამერიკას და დაუბრუნდეთ პრეზიდენტ მედევედვისს მოთხოვნის „პროპორციულობას“.

თუკი იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ ვლადიმერ პუტინმა 58-ე არმიის შტაბში ყოფნისას, აგვისტოს ომის მონაწილეთა დაჯილდოებისას პრეზიდენტმა მედევედვიმ განაცხადა, ომის გამჩალებლები სასჯელს ვერ გაექცევიანო (ნეტა ვინ იგულისხმებდა?) და ისიც დასძინა, ომში გამარჯვების მიუხედავად, სამართლიანად და მკაცრად დაისჯებიან ისინი, ვინც დანაშაულებრივ ბრძანებებს გასცემდაო, ძნელი მისახვედრი არ არის, შარშანდელი კაპიტულაციის შემდეგ ჩვენი ხელისუფლება რაზე შეიძლება დაითანხმონ.

ამავ დროს, ხელისუფლებისთვის მათრახით დამუქრებასთან ერთად რუსეთის პრეზიდენტი ქართველი ხალხის მიმართ კეთილგანწყობას არ მალავს. „მინდა, განსაკუთრებით ხაზგასმით აღვნიშნო: სააკაშვილის რეჟიმის ჩვენეული შეფასებები მცირედაც არ ეხება ქართველ ხალხს. ამ ხალხთან ჩვენ მრავალსაუკუნოვანი ახლო, ძმური კავშირები გვაქვს“.

ომის შედეგებზე საუბრისას რუსეთის პრეზიდენტმა გლობალური უსაფრთხოებისადმი

მიდგომის გადახედვის აუცილებლობაც აღნიშნა. „2008 წლის 8 აგვისტოს მოვლენებმა ცხადდ აჩვენა არსებული სისტემის არაეფექტურობის შესახებ“, — თქვა მან.

ამ ფონზე მოულოდნელობის (ვისთვის?) ეფექტს კარგავს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრ სერგეი ლავროვის სიტყვები, რომ სამხრეთ ოსეთში განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით აზრთა სხვადასხვაობა ხელს ვერ შეუშლის რუსეთისა და დასავლეთის ურთიერთობის განვითარებას: „დასავლელ პარტნიორებთან უკანასკნელმა კონტაქტებმა ნათლად გვიჩვენა, რომ საქართველოსთან მიმართებაში მათ სხვა პოზიცია აქვთ, თუმცა ამას უკვე უგულოდ გამოხატავენ და ქართული საკითხი ჩვენი ურთიერთობის განვითარებას ხელს აღარ უშლის“. მისივე თქმით, ეს დადასტურა პრეზიდენტ ობამას მოსკოვში ვიზიტმა.

პირველ წერილში უკვე ვთქვი, რუსეთმა და ამერიკამ როგორც მიგვაRESTART-ის სტრატეგიულად და აღარ გავიმეორებ. ყველაფერი ლავროვის უთქმელად ნათელია.

დიპლომატიური ნიტორიკას რომ თავი დავანებოთ, ფრიად საყურადღებოა ლავროვის ინფორმაცია: „ოსეთში და საქართველოში მყოფმა უთხოვრებლებმა 7 აგვისტოს ვენაში თავიანთ შტაბბინას აცნობეს დიდი რაოდენობით ქართული ჯარის და სამხედრო ტექნიკის თავმოყრის შესახებ სამხრეთ ოსეთის საზღვრის სიახლოვეს. 8 აგვისტოს მათ შეატყობინეს, რომ ცხინვალს ცეცხლი გაუხსნეს კონფლიქტის ზონის მიღმა ტერიტორიიდან (ეს შეიძლება იყოს მხოლოდ საქართველოს ტერიტორია), მათ შორის „გრადის“ და საარტილერიო დანადგარებიდან“, — თქვა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა.

ჩვენ რომ გვაგონა, ეუთოს დამკვირვებლები არიან მხარის დაიჭირდნენ, თურმე სულ წვრილად აღწერილობის მიმართულებით. ასევე მოქმედებენ გაეროს დამკვირვებლები აფხაზეთში და სამხედრო რიტორიკა რას ემსახურება, გონიერმა მკითხველმა თავად განსაჯოს.

„ეს იქნება საზღვრის გაძლიერება... იმისთვის, რომ ეს იყოს თანამედროვე ინფრასტრუქტურა, თავად საზღვრის, სასაზღვრო ჯარებისა და სამხედრო ბაზის მოწყობით“, — ესეც პრემიერ პუტინის სიტყვებია. როგორ ფიქრობთ, რა პერსპექტივა აქვთ აფხაზეთში მცხოვრებ ქართულ მას შემდეგ (ახლაც!), რაც ეს ყველაფერი თანამედროვე დონეზე მოეწყობა. რა და, — აიღებს იქაურ პასპ-

ღებლის ჭრილში წარმოგიდგინენ, მაშინ უჩქველია, ტალიანის დასკვნა მძიმე შედეგებს მოუტანს ერთ კი არა, რამდენიმე ადამიანს და ტრიბუნალის პროკურორებს „ქართველ ხობებზე“ ნადირობა მოუწევთ. ოღონდ, არა ლავროვის ნაკრძალში...

კიდევ ერთ თავისტყვილს გვიჩვენებს რუსეთის პრეზიდენტი ინიციატივა, რომლითაც მან სახელმწიფო სათათბიროს მიმართა. კერძოდ, მან დასამტკიცებლად შეიტანა კანონპროექტი რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული ძალების რუსეთის საზღვრებს გარეთ გამოყენების შესახებ.

გონების დაძაბვა არ სჭირდება იმის გახსენებას, რამოგვიტანა რუსეთის საზღვრებს მიღმა, ყოფილი საბჭოთა კავშირის ტერიტორიაზე, რუსული პასპორტების დარიგებამ. სხვამ თვითონ მიხედოს საკუთარ თავს, ჩვენ ის მწარე გაცივითილი არ უნდა დაგვავინყდეს, რომელზეც საქართველოს ვერც წინა და ვერც ახლანდელმა ხელისუფლებამ ჭკუა ვერ ისწავლა. აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონში რუსული პასპორტების დარიგება და რუსეთის მიერ მისი მოქალაქეების დაცვის შესახებ ხმამაღალი განცხადებები მხოლოდ დიპლომატიური რიტორიკა ვერა და საქმე საქმეზე როცა მიდგა, მაშინდა... არა, თავში კი არ შემოვირტყით ხელი, ამ რევიზიონებთან თავქუდმოგლეჯილი გამოვიქცით...

ახლა არც მედევედვის ამ ინიციატივას შევხედავთ სერიოზულად და მწარედაც ვინანებთ.

„რუსეთი 15-16 მილიარდ რუბლს (460 მილიონ აშშ დოლარს) დახარჯავს აფხაზეთში თავისი სამხედრო მიზნების განსახორციელებლად — სამხედრო ბაზისა და სასაზღვრო უსაფრთხოების განვითარებაზე“, — სოხუმში გაკეთებულ რუსეთის პრემიერ-მინისტრ ვლადიმერ პუტინის ამ განცხადებითაც დასტურდება, რომ იმ რეგიონს, სადაც ამხელა თანხის დახარჯვას აპირებენ, აღარავინ დაგვიბრუნებს. ამ შემთხვევაში ქართული სამხედრო რიტორიკა რას ემსახურება, გონიერმა მკითხველმა თავად განსაჯოს.

„ეს იქნება საზღვრის გაძლიერება... იმისთვის, რომ ეს იყოს თანამედროვე ინფრასტრუქტურა, თავად საზღვრის, სასაზღვრო ჯარებისა და სამხედრო ბაზის მოწყობით“, — ესეც პრემიერ პუტინის სიტყვებია. როგორ ფიქრობთ, რა პერსპექტივა აქვთ აფხაზეთში მცხოვრებ ქართულ მას შემდეგ (ახლაც!), რაც ეს ყველაფერი თანამედროვე დონეზე მოეწყობა. რა და, — აიღებს იქაურ პასპ-

ორტს, თუკი იქ ცხოვრება (და სიცოცხლე!) უნდა.

მით უფრო, რომ რუსეთი ამ ე.წ. სახელმწიფოებთან მჭიდრო (მეტი რომ არ ვთქვათ!) ურთიერთობას კიდევ უფრო განამტკიცებს. ორიოდ დღის წინათ ცნობილი გახდა, რომ „რუსეთის რკინიგზა“ აფხაზეთის რკინიგზას დაახლოებით 2 მილიარდ რუბლად მიიღებს. ბალაში (ანუ „ჩვენი სერგო“, როგორც ერთხანს თბილისში ბრიყულებად ეძახდნენ!) აცხადებს, რომ რკინიგზაზე აფხაზეთი მხარის შეუფერხებელი მუშაობისთვის საერთაშორისო კოდებია საჭირო, რაც საერთაშორისო თანამეგობრობის მხრიდან არაღიარების გამო აფხაზეთს არ აქვს. მუშაობის დასაწყებად კი, როგორც ბალაშიმ განმარტა, რუსული კოდებია აუცილებელი, შესაბამისად, რკინიგზა რუსეთის მმართველობაში უნდა გადავიდეს.

თავის დროზე, როცა აფხაზეთი ქართულ პასპორტებს ითხოვდნენ, ჩვენმა ხელისუფლებამ უარით გაისტუმრა და მათაც რუსული პასპორტები აიღეს. ახლა აფხაზეთიც მის ხელშია, აფხაზეთიც და აფხაზეთის რკინიგზაც.

რალა გასაკვირია, რომ ცხინვალთან, დამოუკიდებლობის აღიარების წლისთავზე, სოციალური სფეროს განვითარების შესახებ შეთანხმებასაც გააფორმებენ და საზიჟოლონიისიებებშიც მიიღებენ მონაწილეობას.

აფხაზეთში პუტინის ყოფნისას კი გაგრძობა, ნავის ურნაში ასაფეთქებელი მონყობილობა ამოქმედდა. აფეთქებამ ერთი ადამიანი შეწინრა, სამმა კი სხეულის დაზიანება მიიღო. იქ არავის უკვირს აფეთქება და სროლა, მაგრამ ჩვენ მიმართ გამოთქმული შენიშვნა შემფოთების საფუძველს ნამდვილად გვაძლევს. „მდევედვი აფეთქება ახალი ომის მიმანიშნებელია“, — განაცხადა რუსეთის პრემიერ-მინისტრმა.

ძნელი მისახვედრი არ არის, რისი „მიმანიშნებელია“ პუტინის ეს სიტყვები. თუკი პრეზიდენტ მედევედვის კანონპროექტსაც გავისხენებთ, არც იმის მიხვედრად ძნელია, რა შეიძლება მოხდეს არცთუ შორეულ მომავალში...

აფხაზეთში კი ტყუპი ბიჭი დაიბადა, რომელსაც სახელე-ბი დროის შესატყვისი მუერჩი-ეს — დიმიტრი და ვლადიმერი. ამ ტენდენციის გაგრძელების შემთხვევაში, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა ისევე გადაინაცვლებს ოცნების სფეროში, როგორც საინგოლის დაბრუნებაზე ფიქრობ... ოცნებას კი კაცი არ მოუვლავს, ფიქრისთვის გააჩინა ღმერთმა კაცი.

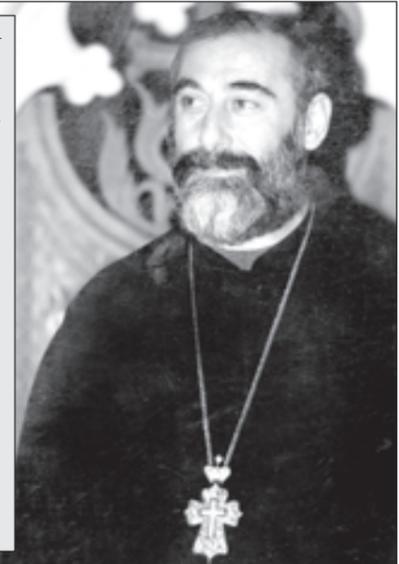
ბონდო მინარაჟილი

ფიქრითი მედევედვისს არც იმის აღნიშვნა დაუიწყებია, რომ საზრანგეთის პრეზიდენტმა მედევედვისს მოთხოვნის „პროპორციულობას“.

ქრისტიანული უსაფრთხოება რის უსასხაბ ღვთის რწმენა და პატრიოტიზმი

„არა კაც ჰქვია!“ — გვასწავლის უფალი, მაგრამ როგორ მოვიქცეთ, თუ მტერი კარს მოგვადგება? რა უნდა ქნას მორწმუნემ, როცა მისი სამშობლო განსაცდელშია? დღეს სწორედ ქრისტიანულ პატრიოტიზმსა და ომის შესახებ ეკლესიის შეხედულებაზე გვესაუბრება წმიდა ნიკოლოზის ტაძრის მოძღვარი მამა ზურაბი.

— მამო, რით განსხვავდება ქრისტიანული პატრიოტიზმი არაეკლესიურ ადამიანთა პატრიოტიზმიდან?

— ქრისტიანული პატრიოტიზმისთვის უცხოა ის უკიდურესობანი და შეცდომები, რაც არაეკლესიური ადამიანებისთვისაა დამახასიათებელი. ქრისტიანი პატრიოტი, იმათგან განსხვავებით, ვინც საკუთარ თავს „ნამდვილ პატრიოტს“ უწოდებს, თვალს არ ხუჭავს თავისი ერის ნაკლებობებზე, უყვარს ხალხი და საღად უყურებს ნაციონალურსა და სახასიათო თვისებებს.

— რა გაქვთ მხედველობა?

— ქრისტიანი პატრიოტი არასოდეს დაეთანხმება იმ პატრიოტს, ვინც მზად არის, განადიდოს ყველაფერი მშობლიური, მათ შორის ნაციონალური მანკიერებანი და ნაკლოვანებანი; მაგალითად: უზომო სმა, ლანძღვა-გინება, მუშტებზე ყურება და ა.შ. არასოდეს დაეთანხმება მას, ვინც ამჩნევს, რომ ეს პატრიოტიზმი კი არა, გაფუფუნებული ნაციონალური სიამაყეა, ანუ ცოდვა, რომლის წინააღმდეგაც ქრისტიანობა დაუცხრომლად იბრძვის. ჭეშმარიტი პატრიოტი თვალს არ ხუჭავს თავისი ხალხის სენსა და ცოდვებზე, ინანიებს ღმერთის წინაშე როგორც საკუთარი თავის, ასევე მთელი ერის მაგივრად. გარდა ამისა, ქრისტიანული პატრიოტიზმისთვის უცხოა სხვა ხალხების სიძულელი. თუ საქართველო მიყვარს, რატომ არ უნდა მიყვარდეს, ვთქვათ, ჩინეთი, თურქეთი ან ნებისმიერი სხვა ქვეყანა და ერი?

— გამოდის, რომ ქრისტიანი პატრიოტი კოსმოპოლიტია?

— სხვა ერებისა და ქვეყნების სიძულელი არაქრისტიანული გრძობაა. ღმერთმა ყველას მისცეს კეთილდღეობა და წარმატება, რადგანაც ჩვენ ადამიანები ვართ, ერთი მამის შვილები.

— წმიდა წერილი რას ამბობს პატრიოტიზმის შესახებ?

— ყველაზე მთავარი მონაცემები პატრიოტიზმის სასარგებლოდ სწორედ წმიდა წერილში შეგვიძლია ვიპოვეთ. ჯერ კიდევ ძველ აღთქ-

მაში ებრაელთა ისტორია აღსავსეა იმის მტკიცებით, თუ როგორ უყვარდათ თავიანთი სიონი, იერუსალიმი, ტაძარი. ეს არის ჭეშმარიტი პატრიოტიზმის, საკუთარი ხალხისა და წმიდათაწმიდას სიყვარულის საუკეთესო ნიმუში.

— **დღევანდელ ქართველ საზოგადოებაში გაბატონებული არ არის, თავისი ერის პატრიოტი იყოს, მან მხოლოდ საკუთარ სულიერებაზე უნდა იზრუნოს და ქვეყნის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში არ უნდა ჩაეროს. ამის შესახებ რას გეცხვი?**

— ეს მავნე აგიტაციაა, რომლის მიზანიც პიროვნებაში მამულიშვილური მოვალეობის გრძობის ჩაკვლაა. ადამიანი არ უნდა გახდეს ინდიფერენტული ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენებისა და საზოგადოებრივი პრობლემებისადმი, არ უნდა ჩამოშორდეს სახელმწიფოებრივ მოვლენებს. ღირსი მამების სწავლების თანახმად, ქრისტიანობა და პატრიოტიზმი განუყოფელი მცნებებია. ასე რომ, ჭეშმარიტ მორწმუნედ ვერ ჩაითვლება ის ადამიანი, ვისაც გულმხურვალედ არ უყვარს თავისი სამშობლო, საქმით არ ემსახურება საკუთარ ერს. თავისი ხალხის სიყვარულის განსაკვირვებელი მაგალითი გვიჩვენა წინასწარმეტყველმა მოსემ...

— რას გულისხმობს?

— უზენაესთან აღთქმის დადებისთანავე ისრაელის ხალხმა თავის ღმერთს უღალატა და ოქროს კერპს სცა თავყვანი. ღვთის რისხვა ძლიერი იყო. მოსე 40 დღე-ღამე ლოცულობდა ხალხისთვის, რომელმაც შესცოდა. ღმერთის პასუხობდა: „დაე, აღენთოს ჩემი რისხვა მათზე, ნუ შემაჩერებთ და მე მოვსრავ მათ“. უფრო ძლიერად დაინსყო ლოცვა დიდმა წინასწარმეტყველმა და ბოლოს წამოიძახა: „შეუნდე მათ შეცოდებანი და თუ არ შეინყალებ, ამომშალე შენი წიგნიდან, სადაც ჩამწერე“. ღმერთმა შეისმინა მოსეს ვედრება და აღარ მოისურვა მისი დაღუპვა... განა ეს თავდადებული პატრიოტის უმაღლესი გმირობა არ არის?

— ახალ აღთქმაშიც ვხვდებით პატრიოტიზმის მაგალითებს...

— გავიხსენოთ, თუნდაც, პავლე მოციქულის ცხოვრება... ისე შეუპოვრად და ბოროტად არავინ უწლიდა ხელს ქადაგებაში, როგორც მისი თანამემამულენი. მათ ქრისტე არ იწამეს და ვერც პავლეს იტანდნენ, რადგანაც მამა-პაპათა რწმენის მოლაპატედ თვლიდნენ. აი, რას ამბობს მოციქული თავის თანამემამულეებზე: „ვიფილებდი, მე თვითონ ვყოფილიყავი განდგომილი ქრისტესგან, ჩემი ხორციელი ძმების, ისრაელიტების გამო“. ამ სიტყვებიდან ნათლად ჩანს პავლეს სიყვარული საკუთარი ხალხისადმი.

— პატრიოტიზმის მაგალითს თავად იესო ქრისტეც გვაძლევს...

— დიან, მაცხოვარი ამბობს, რომ იგი, უპირველეს ყოვლისა, თავის ხალხთან მოვიდა. იგი ტირილდა თავისი ქალაქის გამო, იმ ადამიანთა დაღუპვის გამო, ვინც „ოსანას“ ეძახდა, რამდენიმე დღის მერე კი იყვირებდნენ: „ჯვარს აცვი, ჯვარს აცვი“. გულისამაჩუყებელი, ჭეშმარიტი სიყვარულით უყვარდა მაცხოვარს თავისი ხალხი, ასე რომ, პატრიოტიზმის გრძობას ეკლესია არც კიცხავს და არც უარყოფს.

— სიყვარულში მშობლებისა და ახლობლებისთვის უპირატესობის მინიჭება ცოდვაა?

— ეკლესია ამასაც არ კიცხავს. გავიხსენოთ მოციქულის სიტყვები: „ვინმე თავისიანებზე და განსაკუთრებით ოჯახის წევრებზე თუ არ ზრუნავს, იგი უარყოფს რწმენას და უარესია მოლაღატეზე“. კიდევ ერთხელ მინდა, გავუსვა ხაზი იმას, რომ ახლობლების სიყვარული ეგოისტური არ უნდა იყოს, ქრისტიანს სხვები არ უნდა ავიწყდებოდეს.

— რა აზრისაა ეკლესია ომზე, ქრისტიანებს ხომ კაცის კვლას გვიკრძალავს უფალი?

— ქრისტიანული პატრიოტიზმი ყოველი ჩვენგანისგან მოითხოვს, შეძლებისდაგვარად ვემსახუროთ მამულს. — **რით გამოიხატება ეს სამსახური?** — ადამიანი მამულის წინაშე თავის ვალს აღასრულებს

— ამა თუ იმ სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ სამსახურში. მაშინაც იღვწის სამშობლოსთვის, როცა მონაწილეობს ქვეყნის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში და ცდილობს, სარგებლობა მოუტანოს მამულს, ხალხს, არ ზრუნავს მხოლოდ პირად ან პარტიულ ინტერესებზე. ამ შემთხვევაში სინდისი სუფთა ექნება და მშვიდად იცხოვრებს, მნიშვნელოვან წარმატებასაც რომ ვერ მიაღწიოს, რადგანაც ქრისტიანულად და პატიოსნად შეასრულებს ქვეყნის ერთგული შვილის სამშობლოსა და თავისი ხალხის სიყვარულს განსაკუთრებული სიძლიერით ამუშავებს საყოველთაო უბედურებისა და გამოცდის დროს. გაიხსენეთ, როგორ გრძობს თავს ადამიანი, რომელსაც ახლობელი ჰყავს ავად: გართობისა და სიამოვნების სურვილს კარგავს, ზოგჯერ ჭამა-სმაც კი არ ახსენდება, ვერ ისვენებს. სამშობლოს განსაცდელის უამს რალაც ამგვარი უნდა გამოამუშავოს პატრიოტმა, თუ მართლა გულწრფელად უყვარს ქვეყანა, მაგრამ, თუ მისი გული აღსავსეა პირადი განცდებითა და საკუთარი ინტერესებით, თუ მისი საქმე სიტყვას ჩამორჩება, სამშობლოს სიყვარულზე ლაპარაკი ზედმეტია.

— როგორ დაიცავს ქრისტიანი მეომარი უფლის მცნებას „არა კაც ჰქვია“?

— ჩვენს საზოგადოებაში მამულისათვის სამსახურის ერთ-ერთ მეტად თვალსაჩინო მაგალითად მიჩნეულია სამშობლოსთვის სიკვდილი, უმთავრესად — ომში.

— კი მაგრამ, ჯარისკაცს ხომ სხვა ადამიანის მოკვლა უხდება?

— სამშობლოს დამცველი მეომარი ქრისტეს მცნებას ასრულებს: „არ არის იმაზე მეტი სიყვარული, ვიდრე მეგობრებისთვის თავის დადება“. რა თქმა უნდა, ომი დიდი ბოროტებაა, ქრისტიანობის საფუძვლების რადიკალურად საწინააღმდეგო, უკიდურესად სამწუხარო მოვლენა და, ალბათ, წარმოადგენიათ, რარიც გასახარი იქნებოდა, რომ ხალხებს შეეწყვიტათ ერთმანეთის ხოცვა-ჟლეტა, მაგრამ სინამდვილეში სხვაგვარად ხდე-

ბა. ომს მხოლოდ სექტანტები და მეოცნებები უარყოფენ.

— რა ფუფუნობაა „არა კაც ჰქვია“?

— ეჭვგარეშეა, ვინც ამ მცნებაზე მიუთითებს, სამართლიანად აღნიშნავს, რომ ომი მას არღვევს, ამაში არ შეგედავებით, მაგრამ წმიდა ბიბლიიდან ჩანს ისრაელის ხალხის ბრძოლა მტრების წინააღმდეგ ღმერთის ნებითა და დახმარებით, მაშინ, როცა ეს მცნება მათ უკვე ჰქონდათ.

— რით ახსნით ამ გარემოებას?

— ძველი შესაქმიდან ჩანს, რომ ის, ვინც ცუდად იხსენიებს თავის მშობლებს, სიკვდილით უნდა დაისაჯოს. აქედან გამომდინარე, ზემოაღნიშნული მცნება ადამიანისთვის სიციცხლის წართმევის ყველა შემთხვევაზე არ ვრცელდება.

— მაშ, როდის მოქმედებს?

— არ შეიძლება, ერთი ადამიანი მეორეს გაუსწორდეს პირადი გადაწყვეტილებით, თვითნებურად. როცა ღმერთმა ახალ აღთქმაში განმარტა ამ მცნების არსი, მიუთითა, რომ მართო მკვლელობა კი არა, უსაფუძვლო, არაქრისტიანული განრისხებაც კი იკრძალება, მაგრამ თვითონვე, მოციქულებთან საუბრისას ამბობს: „როდესაც გაიგებთ ომებზე და მათ შესახებ, არ შეძრუნდეთ, რათა ყოველივე ესე უნდა იყოს“. ღმერთის ამ სიტყვებით ბათილდება ყველა განცხადება იმის თაობაზე, რომ ქრისტიანობა კრძალავს ომს და მასში მონაწილეობას. როგორც უკვე გითხარით, ომი საშინელებაა, მაგრამ, საუბედუროდ, იარსებებს როგორც ძალადობისა და უხეში დაპყრობის წინააღმდეგ სიმართლის დაცვის ერთადერთი საშუალება. მხოლოდ თავდაცვით ომებს აღიარებს ქრისტიანობა. როცა მიქაელმა და ანგელოსებმა ემპაქი ზეციდან ჩამოაგდეს, ომი ზეცაშიც იყო.

— როგორც ვიცით, ომებში

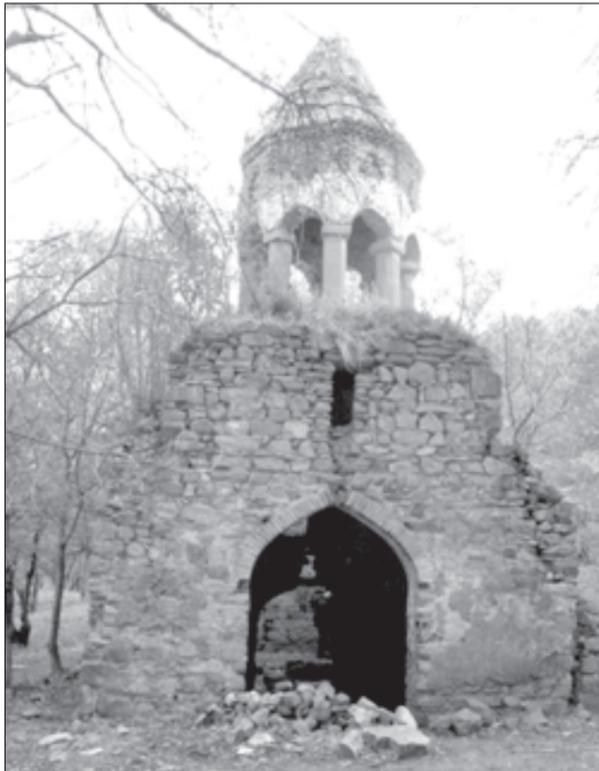
სასულიერო პირებიც მონაწილეობდნენ...

— გახსოვთ, ალბათ, რომ წმიდა ათანასე ათონელის მონასტერში აღიკვეცა ბერად ქართველი თავადი თორნიკე, ბერძნული ჯარების ყოფილი მხედართმთავარი. სახელმწიფოსთვის ძნელდობის უამს იმპერატორმა იხმო იგი და სთხოვა, მეომრებს გასძლილოდა. თორნიკემ უარი განუცხადა, მე უკვე ბერი ვარო, მაგრამ წმიდა ათანასემ უთხრა: „ჩვენ ყველანი ერთი მინის შვილები ვართ და ვალდებული ვართ, დავიცვათ იგი... თუ უმაღლესი ხელისუფლება ჩათვლის, გამოვიყენოთ ჩვენი ხელები და მკერდი, უყოყმანოდ უნდა დავემორჩილოთ. თუ არ შეისმენ მეფის სიტყვას, შენ იქნები პასუხისმგებელი იმ სისხლზე, რომელიც არ დაიცავი და იმ ტარებზე, რომელთაც გაძარცვავენ“. ამ სიტყვების მერე თორნიკე დაემორჩილა წმინდანს და ბერი დაამარცხა, მამული გადააარჩინა.

— დიმიტრი დონელიც ხომ წმინდანია — სერგეი რადონეველი დალოცა...

— დიან, სწორედ სერგეი რადონეველი ლოცულობდა რუსული იარაღის წარმატებაზე და მოიხსენიებდა ბრძოლის ველზე დაღუპულ მეომრებს. რა თქმა უნდა, ომში მონაწილე ადამიანმა შეიძლება შესცოდოს, მაგრამ ეს მაშინ ხდება, როცა ბრძოლაში პირად სიძულელია და შურისითის ამ სიტყვებით ბათილდება ყველა განცხადება იმის თაობაზე, რომ ქრისტიანობა კრძალავს ომს და მასში მონაწილეობას. როგორც უკვე გითხარით, ომი საშინელებაა, მაგრამ, საუბედუროდ, იარსებებს როგორც ძალადობისა და უხეში დაპყრობის წინააღმდეგ სიმართლის დაცვის ერთადერთი საშუალება. მხოლოდ თავდაცვით ომებს აღიარებს ქრისტიანობა. როცა მიქაელმა და ანგელოსებმა ემპაქი ზეციდან ჩამოაგდეს, ომი ზეცაშიც იყო.

ესაუბრა ნიკო პოპიაშვილი

ლაშარა მალაქაძე: ვიდრე ღვთისმშობლის ხატი სარდაფიდან არ ამოვხაზავთ, ჩემს ოჯახში უბედურება ტრიალებდა

გილოცავთ მარიაშობას!

კითხვა-პასუხი

თუ საერო დღესასწაული ან რაიმე მოვლენა, მაგალითად, მემოზარის ქორწინება, მარხვას, დაქვანიურად დაუშვებელ დღეს აღვამთხვავებ, როგორ მოვიქცეთ, რომ არც შევცოდეთ და არც მემოზარს ვაპატიოთ გული?

— მარხვაში ქრისტიანი ცოდვებზე ფიქრით სულთნად უნდა განიხილოს და გამოიწილოს, მაგრამ საერო დღესასწაულთა უგულვებელყოფაც არ შეიძლება. ვთქვათ, მემოზარი დაბადების დღეს აღნიშნავს, ხომ ვერ ეტყვი, ახლა სიხარული არ შეიძლება, მარხვაა? ნამდვილად უგუნურება იქნება. მაცხოვრებელი არ უთქვამს, მარხვაში ნარბეკურულეობა იარეთო. მან სინანულისკენ მოგვიწოდებდა. ჭეშმარიტად მონანიე ადამიანი კი თავის ღვაწლს სხვებს არ დაანახვებს, არც მემოზარის სიხარულის გაზიარებაზე იტყვის უარს. მიუღებელია, სატანის მოციქულები ვუნოდით მათ, ვინც არ მარხულობს. პავლე მოციქულის სწავლებით, ხორცის მჭამელნი არ უნდა შეურაცხყოთ, თორემ აზრი არც ჩვენს მარხვას ექნება. რაც შეეხება ქორწინებას, ეკლესიისთვის მიუღებელ დღეს გადახდა, რა თქმა უნდა, სასურველი არ არის.

ზომი მოძვარი ღვთისმშობლის, ნარკომახვასა და აპოკრიფის გამაქათებელ ქალებს წაისარ უხავს. როგორია ამის მიმართ ეკლესიის დამოკიდებულება?

— თუ ადამიანმა არ შეინანა და ამ ცოდვებით დამძიმებული აღესრულა, რა აზრი აქვს მათთვის წესის აგებას? წესის აგების ძირითადი ლოცვა, რომლითაც მღვდელი ქრისტეს მიერ მინიჭებული ძალაუფლებით ხსნის მიცვალებულს სულს, ძალა მხოლოდ მონანიეზე აქვს, თუმცა ეკლესია ცდილობს, უკიდურესი შემთხვევის გარდა, ყველა ნათელვებულს აუგოს წესი.

რას ნიშნავს ავადმყოფობის დროს ქრისტიანულად მოქცევა?

— ავადმყოფობის დროს ქრისტიანმა უნდა იკითხოს სულიერი წიგნები ან სხვას წაკითხოს. წარმოდგინეთ ქრისტეს ვნება და ტანჯვა და გულიანად ილოცეთ, ხშირად ადით გონებით ღმერთთან და გულამოსკვნით თქვით: ჯვარცმას მივემთხვე ქრისტეს ტანჯვისა და სიკვდილის მოგონებით.

რა სასარგებოა მრუშობის ცოდვას?

— მრუშობის ცოდვას ასაზრდოებს სილაღე, სიხარმა, ბევრი ძილი, ჯანმრთელობაზე ზედმეტი ზრუნვა, ნაყოფიანება, მემთვრელობა, უჯერო სიცოცხლე, სხეულის განსაკუთრებულად მორთვა-მოკაზმვა, მრისხანება, თავმეუკავებლობა, თავისუფალი და უპასუხისმგებლო ურთიერთობა საპირისპირო სქესის წარმომადგენლებთან. თუ წამოთვლილ ცდუნებებს არ აპყვებით, მრუშობის ცოდვას ადვილად გაუმკლავდებით.

რუბრიკას უძღვება ნინო ბოკიაშვილი

ქალბატონმა ლაშარა მალაქაძემ და მისმა ახლო ნათესავებმა ცხოვრებაში ბევრი სიმწარე ნახეს, ბედმა მათ ზურგი აქცია. სამწუხაროდ, გვიან გაიგეს, რომ უბედურების მიზეზი სახლის სარდაფში უსარგებლო ნივთებთან ერთად მიგდებული მტერის სქელი ფენით დაფარული და აბლაბუდის ქსელში გახლართული ღვთისმშობლის ხატი იყო.

— ჩემს მშობლებს არც განათლება აკლდათ და არც ოჯახისპირობა, მაგრამ თავი ძლივს გაგვიქონდა, ღარიბად ვცხოვრობდით. მართალია, საცემელ-სასმელი არ გვაკლდა, მაშინ ყველას ჰქონდა იმდენი შემოსავალი, რომ მშვიდი არ ყოფილიყო, მაგრამ ფულის შეგროვებას ვერ ახერხებდნენ.

— რა მიზეზით?
— პრობლემები არ ილევდა: ხან ავარია, ხან ავადმყოფობა, ხან ახლობელთა სიკვდილი... მოკლედ, ფული ხელში არ უჩერდებოდათ, მათი შემოსავალი ისე გადიოდა ოჯახიდან, თითქოს ქარის მოტანილი იყო. მამაჩემის დედამამივილებიც ცუდ დღეში იყვნენ, ბედი არც მათ სწყალობდათ.

— რამდენი და-ძმა ჰყავდა მამათქვენს?
— ხუთი: ორი და, სამი ძმა, მაგრამ ყველანი ადრეულ ასაკში გარდაიცვალნენ, მათ შორის — მამაჩემიც.

— რა დავებართათ?
— ორივე მამიდა გაუთხოვარი მყავდა, ბედი არ გაეხსნათ. ლამაზებიც იყვნენ, ჭკვიანებიც, სკოლა ოქროს მედალზე დაამთავრეს, უნივერსიტეტი — წითელ დიპლომზე, მოკლედ, არც განათლება და ინტელექტი აკლდათ, არც გარეგნობა, მაგრამ მათი ცოლად შერთვა არავინ მოინდომა, მაინც გაუთხოვრები დარჩნენ.

— რა ასაკში გარდაიცვალნენ?
— ჩემი მამიდები ტყუპები იყვნენ, ერთად ცხოვრობდნენ და თითქმის ერთდროულად გარდაიცვალნენ 48 წლის ასაკში.

— ავადმყოფობით?
— ერთ მათგანს საშვილოსნოს ავთვისებიანი სიმსივნე აღმოაჩნდა. ოპერაცია გაუკეთეს, მაგრამ მეტასტაზები უკვე კუდღუსუნის ძვალზე იყო გადასული და ვერაფერს გახდნენ ექიმები, მალევე გარდაიცვალა. მეორე მამიდამ ტყუპისცალთან განშორება ვერ აიტანა და ორმოცამდე სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა.

— შენ ბიძებს რა ბედი ეწიათ?
— უფროსი ბიძა ზღვაში ცოლ-შვილის თვალწინ დაიხრჩო. წყალში ნახვამი შევიდა და ინფარქტი დაემართა, 34 წლის ასაკში გამოესალმა სიცოცხლეს. ჩემმა ბიძალამ სამი ობოლი ტანჯვა-წვალებით გაზარდა, სამივეს ასწავლა, დღედაღამ შრომობდა, მაგრამ მისი შვილებიც უბედურები იყვნენ, ვერც კარიერა გაიკეთეს და არც პირად ცხოვრებაში გაუმართლათ — სამივეს დაეგრა ოჯახი, სიღარიბითა და ავადმყოფობით დიეტანჯნენ.

— მეორე ბიძას რა დაემართათ?
— პირველად 19 წლის ასაკში შეერთო ცოლი, მაგრამ ერთმანეთს მალევე დაშორდნენ. საქმეში სიდედრი ჩაერია და იმდენი ქნა, თავისი ქალიშვილი სახლში წაიყვანა.

— რატომ მოიქცა ასე?
— სიძე არ მოსწონდა. ღარიბია, ჩემს ქალიშვილს ღირსეულად ვერ აცხოვრებდა. ბიძაჩემი 25 წლის ასაკში ხელმეორედ დაქორწინდა, უკვე ორი დიდი ბიჭი ჰყავდა, როცა ავტოკატასტროფაში დაიღუპა.

— რამდენი წლის იყო?
— 45 წლის გარდაიცვალა. თანამშრომლის მამის დასაფლავებლად მოდიოდნენ მსუბუქი მანქანით და გზაში ავარია შეემთხვათ, მაგრამ ყველანი გადარჩნენ, მხოლოდ ბიძაჩემი დაშავდა სასიკვდილოდ. მისი შვილები ცუდ გზას დაადგნენ — ერთი გალოთდა, მეორე ნარკომანი გახდა. ნერვიულობდა ბიძოლარეში დასწავლა და ლოგინად ჩააგდო, ბიჭები დედას ყურადღებას არ აქცევდნენ, ძალიან ცუდ დღეშია, სიკვდილს ნატრობს. რაც შეეხება მესამე ბიძას, 21 წლის ასაკში მეზობელმა პურის საჭურველი დანით ჩხუბის დროს მოკლა.

— ცოლ-შვილი ჰყავდა?
— არა, დასაოჯახებელი იყო.

— მამათქვენი რა მიზეზით დაიღუპა?
— ფილტვების ავთვისებიანი სიმსივნე აღმოაჩნდა, ბევრს ეწოდა. დედაჩემიც მალევე მიჰყვა. ძალიან უყვარდათ ერთმანეთი. როცა მამა გარდაიცვალა, მე 20 წლის ვიყავი, ჩემი ძმა კი — 17-ის. დედის დედასა და მამას მერე უცნაური სიზმარი ვნახე. აფორიაქებულს გამომეღვიძა და ძმას ვთხოვე, სარდაფში ჩამყვი-მეთქი.

— იქ რა გეგულვებოდათ?
— სიზმარში მავსანი მოხუცი ქალი გამომეცხადა და მითხრა, სანამ ღვთისმშობლის ხატს სარდაფიდან არ ამოიყვან და ისევ ეკლესიაში არ დააბრძანებ, ბედნიერება არ გეღირსება.

— მართლა სარდაფში ინახავდით ღვთისმშობლის ხატს?
— ფილტვების ავთვისებიანი სიმსივნე აღმოაჩნდა, ბევრს ეწოდა. დედაჩემიც მალევე მიჰყვა. ძალიან უყვარდათ ერთმანეთი. როცა მამა გარდაიცვალა, მე 20 წლის ვიყავი, ჩემი ძმა კი — 17-ის. დედის დედასა და მამას მერე უცნაური სიზმარი ვნახე. აფორიაქებულს გამომეღვიძა და ძმას ვთხოვე, სარდაფში ჩამყვი-მეთქი.

ნეკრესის სანაული

მტერმა ალყაში მოაქცია ნეკრესის სალოცავი და შიგთავსებულ ქართველები. ყოველი საათი ურჯულად გამარჯვებულს აახლოებდა. საკვები გამოილია, ხსნა არსაიდან ჩანდა. შენუხდა ხალხი, იარაღი ქალებმაც აისხეს, ილოცეს და ბრძოლისთვის მოემზადნენ, მაგრამ როგორ გაარღვევდნენ ალყას, მტერი ხომ მათზე 10-ჯერ მეტი და უკეთ შეიარაღებული იყო.

უცებ ჩოჩქოლი ატყდა: თავდადებულ მამულიშვილთა რაზმში ერთ-ერთს თავში აზრად მოუვიდა, მოდი, ღორები დავსეროთ და მტერზე მივუშვათო. «ეგრე ვქნათ, ეგრეო», — სიხარულით აიტაცეს სხვებმაც. იქაურობა ღორების ჭყვიტინმა გააყრუა. ნეკრესის გალავნის კარი გააღეს და ტკივილისგან გადარეული კოლტი პირდაპირ მო-

ალყეებისკენ გაქანდა. სპარსელები ერთხანს გაკვირვებულნი უყურებდნენ ამ სანახაობას, მერე უცებ გონს მოეგნენ და მიხვდნენ, რომ ღორები მათ დალაშქვრას აპირებდნენ, თანაც ირგვლივ ყველაფერს «უნშიდური» სისხლით ბილწავდნენ. «ოო, წყეული გაურბები, ეს რა მოიფიქრესო», — ყვირილით გარბოდნენ ურჯულოები. ალყა გაირღვა, ღორების კოლტს

ქართველ მეთაართა რაზმი მიჰყვა. მათ ადვილად დაამარცხეს დაბნეული მტერი და სამშვიდობო

ბოს გავიდნენ. ღვთის ნებით, იმ დღეს ყველა გადარჩა — დიდიც და პატარაც, არავინ დაღუპულა.

სამარხვო ქერქები

სტაფილოს სალათა:

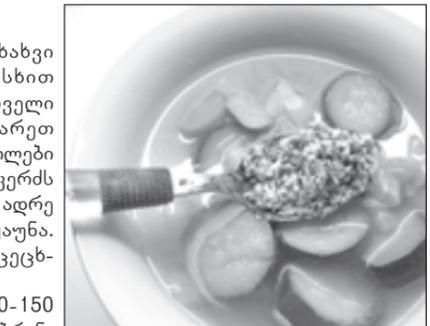
გარეცხილი სტაფილო გახეხეთ მსხვილ სახეხზე, შეურიეთ წყლით და დაჭრილი ხახვი. შეაზავეთ მარილი, ზეთით და ლიმონის წვენი. მოახხით სამარხვო მარინები და ფრთხილად აურიეთ.

მასალა: სტაფილო — 7-8 ცალი (საშუალო ზომის), ხახვი — 1 თავი, ზეთი — 5 სუფრის კოვზი, სამარხვო მარინები — 3-4 სუფრის კოვზი, ლიმონის წვენი და მარილი — გემოვნებით.

მეხანის წვინანი:

წვინანად დაჭრილი ხახვი ზეთში მოშუმეთ, დაასხით მღვდლარე წყალი სასურველი რაოდენობით. შიგ ჩაყარეთ ორად გაჭრილი კარტოფილები და გარეცხილი ბრინჯი. კერძს მომზადებამდე 5 წუთით ადრე დაუმატეთ დაჭრილი მჭაუნა. შეაზავეთ მარილით და ცეცხლიდან გადმოდგით.

მასალა: ზეთი — 100-150 გრამი, ხახვი — 2-3 თავი, ბრინჯი — 0,5 ჩაისი ჭიქა, კარტოფილი — 3-4 ცალი; ოხრახუმი, ნიახური, ქინძი, კამა — თითო კონა, მჭაუნა — 100-150 გრამი, მარილი — გემოვნებით.

იზოლდა ლაბარტყავა:

დღეს ვდგავართ ლიბოგაგოთსრილი განათლების პირველ რანგულ საფხურთან

პირველკლასელობა მოზარდისთვის ცხოვრების ის ეტაპია, რომელიც თითოეული ჩვენგანის სულიერ კამერტონზე წარუშლელ შთაბეჭდილებას ტოვებს. „დედაენის“ ფურცლები იმ ცოდნის შემცველია, რომელიც მთელი ცხოვრება თან მიგყვება. სიტყვასთან მორკინალმა ღმერთკაცმა იაკობ გოგებაშვილმა დაგვიტოვა „ხმათა ხავერდების და ღმერთების ენის“ კლასიკურ დონეზე დახვეწილი სახელმძღვანელო „დედაენა“.

ვარდების რევოლუციის შემდეგ ჩატარებულმა განათლების რეფორმამ იაკობის „დედაენა“ დაინუნა და განათლების პოლიტიკების მოსურნე შემთხვევით აღზევებულ პოლიტიკოსთა საეჭო უზუნდარას მიხედვით, „დედაენის“ ახალი სახელმძღვანელოები შემოგვთავაზა.

რამდენად სჭირდება ამგვარი სახელმძღვანელოები ერთიან, თავისუფალსა და დემოკრატიულ საქართველოზე მეოცნებე ერს, ამის შესახებ გვესაუბრება პირველი კატეგორიის მქონე პედაგოგი, უამრავი სიგელის მფლობელი და არაერთი თაობის აღმზრდელი **იზოლდა ლაბარტყავა**.

— ქალბატონო იზოლდა, თქვენი 40-წლიანი პედაგოგიური გამოცდილებით, „დედაენის“ შემოთავაზებული სახელმძღვანელოებიდან რომელს ანიჭებთ უპირატესობას?

— გოგებაშვილის „დედაენა“ უალტერნატივაა. დანყებითი კლასებისთვის უამრავი ახალი სახელმძღვანელო შემოიტანეს, მაგრამ მას ვერც ერთი ვერ შეედრება. თითოეული გაკვეთილი გოგებაშვილის ერთდროულად შეიცავს აღმზრდელი და შემეცნებითი ღრეპულეებს. ტრადიციების გათვალისწინებით, გონებრივი ისარი მომავლისკენა მიმართული. ყოველი სიტყვა აზომილ-ანონილია. „დედაენაში“ ჩვენი ეროვნული ზნეობის, მენტალობის ყველა კრიტერიუმი დატულია: მეგობრობა, სამომბლოს სიყვარული, ერთგულება, პატიონება, უფროსისადმი პატივისცემა.

დღეს კი ვედავართ ლიბოგამოთხრილი განათლების პირველ რანგულ საფხურთან.

ახალი სახელმძღვანელოებით გავუზავი წერა-კითხვას ვარ სწავლოვან, რას ქვეყნისა და მოგაველი თაოგაგის დამღუპველია. ახალი სახელმძღვანელოები გავაგაგოვად ანგრაგვს თაოგაგის ნასიოლოვარ ფსიქოლოგისა და დანდოვლად ულის ეროვნელოვას.

ამ დროს მტვერნაყრილია ეროვნული გენის გამოვლენა — იაკობის „დედაენა“, რომელმაც შეძლო, შეუცდომლად ჩასწვდომდა ბავშვების სულიერებს ურთულეს ხეეულებს, რადგან მას მასშტაბური

ხედავ და ერის ჭირ-ვარამზე ატკივებული გული ჰქონდა.

მინდა, გესაუბროთ ეთერ სვანიძისა და ლია ბაკურაძის სახელმძღვანელოზე „მე და დედაენა“. ყოველგვარი გადამეტების გარეშე შეიძლება ითქვას, რომ ესაა უბირთავან უბირების აღსაზრდელად განკუთვნილი ნიგნი. უხერხულია, მას სახელმძღვანელო ერქვას.

— როგორ, სახელმძღვანელო არაა რეკომენდებული და არსებულ კონკურსებში გამარჯვებული?

— როგორ არა, სახელმძღვანელო რეკომენდებულია ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის მიერ. იქვე, სადაც ეს მითითებულია, ვკითხულობთ: „ვინაიდან ვერ მოხერხდა ზოგადი მასალის ავტორთა დაზუსტება, გამომცემლობა და სახელმძღვანელოს ავტორები სიამოვნებით მიიღებენ დამატებით ცნობებს აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით“. ამი ავტორები ცდილობენ, თავიანთი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულება ნიგნთან დაკავშირებით დამალონ. სახელმძღვანელო ამკარად პოლიტიკურზე ულია, რასაც ამტკიცებს პირველსავე გვერდზე გამოტანილი გამოლი დრობა, გერბი და სახელმწიფო ჰიმნის ტექსტი.

ეს არაფერია იმასთან შედარებით, რაც მე-2 და მე-3 გვერდებზე პლაკატურ სტილში შესრულებულ ნახატზე გვხვდება. გოგონა და ბიჭუნა დგანან ნაირფერად აჭრელებულ გლობუსზე და ილიმიან, ხატოვანი წარწერით კი გვიცხადებენ — „ეს ჩემი დედამინაა“. ეს კი გლობალიზაციის რეკლამაა, რაც ემსახურება უსაზღვრო, უფროვნებო, მომავალი მსოფლიოს მოქალაქის აღზრდა-ჩამოყალიბებას.

არ ვიცი და ვერაფრით ამიხსნია, საიდან გაჩნდნენ „დედაენის“ ფურცლებზე ეს უსამშობლოო, ჩვენთვის უცნობი სახელები: „დედაენის“ დედმივი პერსონაჟი — ბუბო, დედაასობებით აფიშირებულია — „ეს ბუბოა“. მას მოჰყვებიან პეპე, ბებე, მიმი, კიკი, მანკა, ჯერი, ბიმი, ბიბი, მარსკა, მაიკლი, დევიდი, დაისუკე, თხილენი და ისევე უგემოვნოდ შესრულებული წარწერა: „ჩვენ დედამინაზე ვცხოვრობთ“. მადლობა ღმერთს, მინიერნი ყოფილან და არა უცხოპლანეტელები. აი, რას გვთავაზობს აღნიშნული სახელმძღვანელო „დედა გიგ-

ლა ტიტინას“, „გაფრინდა ქეთოს მერცხალის“, „იავნანამ რა ჰქმნას“, „ვაშლი და მაქარას“ ნაცვლად.

არ შემიძლია, არ გაგაცნოთ 84-ე გვერდზე გამოქვეყნებული ლექსი: „ბაჯაღლუნა ჯუჯა თავის ძმებზე ზრუნავს“. აქ ასეთ სტრიქონს ნავანყდი: „უბიღება ჰაჯიჯებს და მათ უხვად არიგებს“. მთელი ლექსიკონები გადავქექე და სიტყვა „ჰაჯიჯის“ მნიშვნელობა ვერ ვიპოვე. თქვენც არ იცით... ჰმ, ამას ნწლის ბავშვი როგორ გაიგებს.

ცალკე ყურადსაღებია „მე და დედაენის“ 139-ე გვერდზე დაბეჭდილი გაკვეთილი „მაიმუნების სკოლა“, სადაც მოსწავლე მაიმუნები შესვენებას არ უტეიან და ბანანს გაკვეთილის მსვლელობის დროს მიირთმევენ. ბოლოს კი საზეიმო განცხადებაა — „თურმე მაიმუნების სკოლა მართლაც არსებობს და ის ამერიკაშია“.

ქართულ „დედაენაში“ უცხოელ საბავშვო მწერალთა პერსონაჟების წარმოუდგენელი სიუჟეტი: 1. „პეპი ეზომი ცხენს ასეირნებს“; 2. „პინოკიო პაპა კარლომ ხისგან გამოთალა“; 3. „კუ ტორტილა ბილიკზე მისეირნობს“; 4. „ტარზანი ხიდან ხეზე ხტება“.

ამავე ნიგნში ქართული ფოლკლორისა და კლასიკოსთა ზღაპრული პერსონაჟების ხსენებაც არაა — ჩვენი ნინაპრების ფანტაზიით შექმნილი დევები, მზეთუნახავები, კომპლუ, მზეჭაბუკები, ნაცარქეჩია, ჭინჭრაქა, ხუთკუნჭულა, სალამურა, ასფურცელა... რას ვინამთ, ბემბისთან კონკურსში ვაჟას „შვლის ნუკრმა“ ვერ გაიმარჯვა, ვერც ჩხიკვა ზაქარამ აჯობა ჯინა-ჯუნას. ვერაფრით ამიხსნია, რატომაა ნიგნში ბავშვების თამაშის სიტყვიერ შესატყვისად — „მოდის ვიმაიმუნოთ“ (გვ. 68). რა კრიტერიუმებით შეარჩიეს „დედაენისთვის“ მინიმოთხრობები „კუ“ ან „სალამოა“, რომლებიც უსიუჟეტოა, ულოგიკო, ყოველგვარ ღირებულებას მოკლებული. შეგიძლიათ 56-ე და 57-ე გვერდებზე ნაიკთხობთ.

თქვენ წარმოიდგინეთ, „დედაენის“ ფურცლებზე კოსმოპოლიტიზმის პროპაგანდა გაჩაღებული. დახატული ბავშვების ფონზე ტრანსფორმაციით გამოტანილია და ხშირად მე-

ორდება ფურცლებზე „დედამინა ჩემია“ (გვ. 44); „ეს ჩემი დედამინაა“ (გვ. 103); „ეს კი ჩემი დედამინაა“ (გვ. 100); „ჩვენ დედამინაზე ვცხოვრობთ“ (გვ. 99). ეს, რა თქმა უნდა, მოსწავლის „ტვინის გამორეცხვას“ ემსახურება პრიმიტიული ხერხებით, ხოლო პატრიოტიზმმა კი „ბუჩქებში გადანიცვლა“.

— ასო-ბგერებთან ერთად გვასწავლიდნენ ქვეყნის ფორმას, ფუნქციას, ისტორიულ მოთხრობებს, ლექსებს, უფრო ხშირად — პატრიოტულ მოტივებზე... დღეს ასე არ ხდება?

— „მე და დედაენაში“ სახელმძღვანელოს მე-9 გვერდზე ხატია ნისკარტანული პატარა ჩიტი წარწერით „მე ცოცხალი ვარ“. ალბათ, გახსოვთ გოგებაშვილის მოთხრობა, შოშია, მშვენიერი მოთხრობები ორავალზე და სხვა. ჩიტი ცოცხალი კლებდაა ცნობილი, განსაკუთრებით, ბავშვებისთვის. აქ საქმე გვაქვს ავტორების გარკვეულ პრეტენზიასთან — არ იცით, ცხოვრებას ჩამორჩით, კონსერვატორები სკოლიდან უნდა ნახვიდეთ! აღნიშნულ სახელმძღვანელოში აქცენტი გადატანილია ფუნქციის ისეთ სახეობებზე, რომელნიც ჩვენი მიწაწყლისთვის უცხოა: ვირზა-ზუნა, პინგვინი, დინგო, გორილა, ლორისვა, ნინაგი, პანდა, სპილო, კოალა, კენგურუ, კუსკუსი, ლემური, აქლემი, ჟირაფი და სხვა (გვ. 110-94).

მათ არც ფლორის ჯიშები ჩამორჩება „უცხოობაში“: გრენიფურუტი, ნარცისი, აზონდა, კაქტუსი, მანანა, მაგნოლია, ბანანი, კოქოსი, ეკალიპტი, ბაობაბი (გვ. 110-115). გოცებაშვილს ინტერესს ბგერათა თამაში ნერია: „მე რვა ბუბო“, ქვეშ მიწერილია სწორი პასუხი: „მე ვარ ბუბო“ (გვ. 19). შინაგანად განითვებულ „ქორმა ნინილა ნაილოს“ ნაცვლად ნიგნში გვხვდება კაკადუ.

ნიგნში მრავალადაა გაფანტული მინიტესტები. ვთავაზობთ ერთ მათგანს: „რომელია სწორი რა? თუ ლა?“, „რა არის თუ ლა ალის?“, „რა არის?“, „თუ ალ ალის?“ (გვ. 52).

123-ე გვერდზე მწირად მოთხრობილია მითი „როგორ გაჩნდა ვაზი“, მაგრამ არაფერია ნათქვამი, რომ საქართველო მსოფლიო ცივილიზაციაში ვაზის კულტურის შემომტან მულტფილმების ჩვენებით. აი, რა გარემოში იზრდება მომავალი თაობა.

ქეთ. მითს დასასრულს მიწერილი აქვს „მადლობა არნივს“.

118-ე გვერდზე ნახავთ იგავის მსგავსს გაკვეთილს: „ბუზი და ჭიანჭველა“. ძალიან სუსტია და პლაგიატის სუნი უდის. ნაიკითხეთ და მითხარით, მაგას ჩვენი „რწყილი და ჭიანჭველა“ არ სჯობია?

95-ე გვერდზე „მგელი და ცხვრები“ მე, პირადად, „მგელი და კრავის“ ასოციაციის მიტოვებს.

არ შემიძლია, თქვენი ყურადღება არ შევაჩერო პროამერიკული ელემენტებით გაჯერებულ გაკვეთილზე „მზე და მთვარე“ (გვ. 76). ამონარიდს ნავიკითხავთ დათოსა და ბუბოს დიალოგიდან: „დევიდი და მაიკლიც ალბათ ჩვენსავით მზეს უმზერენ! — არა, დათო, დევიდა და მაიკლს ახელა მთვარე დანათის მალღიდან... ამ დროს დევიდიც და მაიკლიც მინაზე ინგენ და ცას უმზერდნენ“.

ჩემთვის გაურკვეველია „დედაენის“ ერთი პერსონაჟის ვინაობა, მას ხან ძილგუდას ეძახიან, ხანაც — ძილისგუდას. ვფიქრობ, მაიმუნს გულისხმობენ. ამ ნიგნს აფრიკის სუნი საეჭვოდ დასტრიალებს, მაგრამ ქართულ ენაში ძილისგუდა მსაზღვრელია და კითხვად „როგორი“ დაესმის და ძილისგუდა ყველა შეიძლება იყოს, ვინც იძინებს.

რა დასკვნის გამოტანა შეიძლება უაზრო მონათხრობიდან სათაურით „კუ“, რომელიც 57-ე გვერდზეა დაბეჭდილი...

გოგებაშვილის „დედაენა“ მივივითაა აწყობილი ბგერების გამოსათქმელად. პირის არტიკულაციით ერები ერთმანეთისგან განსხვავდებით. ევროპელებს 26 ბგერა აქვთ, ჩვენ — 33. ქართულ ენაში მახვილი სიტყვის პირველ მარცვალზე კეთდება, მხოლოდ ოთხმარცვლიან სიტყვაში გადადის მეორე მარცვალზე. რადგან პატარებს ინგლისურს „დედაენის“ პარალელურად ასწავლიან, მიქართულად გადაადგილდა და ქართულმა ფრაზეოლოგიაში ჰარმონიული ფლერადობა დათოვდა. მახვილის დასამაში თვითონ ტელენამყვანებიც კი მოიკოტლებენ. დილით ტელეკურანები წალეკილია უცხოური მულტფილმების ჩვენებით. აი, რა გარემოში იზრდება მომავალი თაობა.

— რა მიზანს ემსახურება, თქვენი სუბიექტური აზრით, „შემოგდებული“ სახელმძღვანელო, მათი თავისუფალი არჩევანი პედაგოგთა მხრიდან და, საერთოდ, რეფორმის მიერ მოტანილი სახელები?

— ნიგნს ანერია, რომ „მე და დედაენა“ აკმაყოფილებს ეროვნული სასწავლო გეგმის პირველკლასელებისთვის გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. იქნებ, მართლაც აკმაყოფილებს ჩვენი ქვეყნის აღებულ გეგმას განათლების თვალსაზრისით, მაგრამ სიტყვა „ეროვნული“ უკვე ცინიზია. იქვე ნერია: „სახელმძღვანელოს საფუძვლად უდევს სამყაროს მთლიანობის იდეა და ამ მიზნით მასში ინტეგრირებულია სხვადასხვა სასწავლო დისციპლინის ელემენტები“. მრავალფეროვანი და არასტანდარტული სავარჯიშოები ხელს უწყობს დამოუკიდებელ მუშაობას“ შეფასებით: „სახელმძღვანელო „მე და დედაენა“ მოსწავლეებს უყალიბებს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას, რომ შეძლოს ტექნოლოგიური და სხვა ინტელექტუალური მიღწევების ეფექტიანი გამოყენება, ინფორმაციის მოპოვება, დამუშავება და ანალიზი დასახული მიზნებისთვის“. ეს კი ჩვენს მომავალ თაობებს მხოლოდ მომხმარებლის ფუნქციას უტოვებს, რადგან ასეთი განათლებით მას არ შეეძლება ახალი ტექნოლოგიებისა და ინტელექტუალური პროდუქციის შექმნა, თუმცა ეძლევა უფლება, გახდეს შემოქმედი. მას კი ამ უფლებისთვის მიღებული ცოდნის დონე არ ეყოფა.

რეფორმით მოტანილი სახელებმა ნინაპრთავან მიღებული იგავით უწვდომელი ლეგენდა „დედაენა“, რომელიც ათასწლეულების მანძილზე შეურყეველად და შეურყეველად იდგა ჩვენს უძველეს მინაზე და შემქმნელი ერის ნიჭსა და უნარზე ღალადებდა, უცხო ძალების ზენოლის ქვეშ მოაქცია. მისი დაგინებით კი ქრება ჩვენი ეროვნული თავისთავადობა და ნაციონალური კოლორიტი. უარყოფთ მის პრიორიტეტს სხვათა მიმბაძველობით და ასე გრძელდება ჩვენი ქვეყნის განათლების კერებში „დედაენისადმი“ ადგილობრივი დამოკიდებულება. ხედავთ, ლამისაა წალეკოს თბილისი ინგლისურენოვანმა ტრანსფორმებმა. სხვა ქვეყნების პოლიტიკური ძალების მიერ შემოჭრილია კულტურის ექსპორტმა მარნუხებში მოაქცია „დედაენა“ და ნელ-ნელა ახრჩობს. მათი სიყვარვე არცთუ ძნელად საცნობია, ულტრათანამედროვე ხრიკებითა და ინტელექტუალური მეკობრის დახვეწილი მანერებით, მეგობრობის სახელით რომ ფარავენ თავიანთ ავკაცობას.

გამოფხიზლდეთ, ვის სათარემოდ ვაქციეთ ქვეყანა, ვის მიუფედეთ „ჩვენი ენა ქართული“, ვინ აფათურებს ხელებს ჩვენი ეროვნული სულიერების სრეებში რეფორმების მომიზეხებით, ყალბი ილუზიებით სად გვიპირებენ შეტყუებას?! მგლოური კანონით გვარბოვენ „საწილს“ — „დედაენას“. ამ სატიკვართან შეგუებას, ამ საკითხებზე გულარზინობას, ცივილიზაციის ყურთბალიშზე უდარდელად თავის მიდებას ისტორია არ გვაპატიებს.

ესაუბრა ლალი შაჰიაშვილი

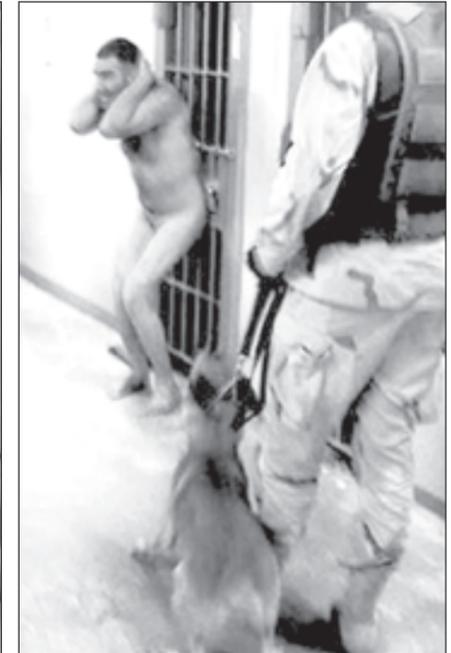

დემოკრატიის პინდოხლარინი?

დღეს ჩემთვის უკვე აბსოლუტურად სულერთია, ვინ მართავს ამერიკას — იუდეური კაპიტალი თუ მასონები, ბუშების კლანი თუ პირველი ფერადკანიანი პრეზიდენტი ბარაკ ობამა; ყველა იქ მათი ნაქები დემოკრატია თუ იხრნება, ათასწორად ბღღვიალებს ლას-ვეგასის ჩირაღდები თუ საპატიმროდ ქცეული ათასობით ხომალდი დაუცურავთ ლაჟვარდისფერ ოკეანეში იმიტომ, რომ მე ქართველი ვარ და სანამ მთელი დუნია ჩემს სამშობლოდ იქცეოდეს, მანამდე ერთადერთი და შეუცვლელი, დანაწევრებული და მუჭა-მუჭა გატანილი, სისხლმდინარე და მგმინავი საქართველოა ჩემი სამშობლო!

არადა, საუკუნეობით შენარჩუნებულ ღირებულებებს — „კოკა-კოლასა“ და „ბაბლ-განზე“, ტრადიციულ ქართულ ოჯახს — თავისუფალ და ერთსქესიან სექსზე, მართლმადიდებლურ რელიგიას — დემოკრატიულ კერპთაყვანისმცემლობაზე, ხოლო ეროვნებას მსოფლიო მოქალაქეობაზე მიცვლიან, რათა მივხვდე, ვინ ვარ და შევიგრძნო ქვეყნის თავისუფლების გემო, დავტყუე ამერიკული დემოკრატიის კეთილსურნელებით და ვიკვებო ჩიზბურგერებით, ვილაპარაკო ინგლისურად და ფანჯრიდან გადმოვივიო ვარსკვლავებიანი ბაირალი. და ეს ყველაფერი, რასაკვირველია, ჩემივე კეთილდღეობისთვის კეთდება, რათა არ მახსოვდეს, რომ წამართვეს მშობლიური მიწა, შემირყვნეს ჯიმი და გენი, გადამიგვარეს ახალგაზრდობა და გადაშენების გზაზე დამაყენეს.

ამას დემოკრატია ჰქვია, და უბრალო კი არა, ამერიკული, ანუ — ხალხის მმართველობა ამერიკულად. ჰოდა, ცოდვა გამხელილი ჯობს, და დაგანტერესებს კაცს, მაინც რა ჯანდაბა იმათებური, ასეთი თავისუფალი და ლალი დემოკრატია, უკვე ჩვენთანაც რომ პირზე აკერია ძუძუმწოვარ ბალსაც კი. აჰა, და დატყობი!

— პაუაღუსტა!

სსრ კავშირში სტალინის მმართველობის ხანაში ციხეში ორჯერ იმაზე ნაკლები კაცი იჯდა, ვიდრე ამჟამინდელ ამერიკაში — ეს მაჩვენებელი 100 000 კაცზე 510-ს (ლუიზიანაში 947-ს) შეადგენს;

1965-1971 წლებში ნიუ-იორკში, უილიამსბურგის სახელმწიფო კლინიკაში, ვირუსული ჰეპატიტის გამოკვლევები მიმდინარეობდა: ეს ვირუსი ამ საავადმყოფოში მწოლიარე ფიზიკურად ნაკლოვანი ბავშვების ორგანიზმში შეჰყავდათ, ხოლო ჩასახვის სანაღამოდგომ ვაქცინა „ანტიბიოტიკის“ ექსპერიმენტული აპრობაცია ინდოეთში ჩაატარეს, რადგან ამერიკის შეერთებულ შტატებში მისი განხორციელება ვერ გაბედეს საზოგადოებრივი აზრის რისხვის შიშით. 1972 წელს გაირკვა, რომ ტასკეგში 40 წლის განმავლობაში ტარდებოდა ცდები ფერადკანიან ამერიკელებზე, რომლებიც ათაშანგით იყვნენ დაავადებული. მკურნალობის ნაცვლად ისინი პლაცებოზე ჰყავდათ, მათი მხრიდან ყოველგვარი თანხმობის გარეშე; 1963 წელს ბრუკლინში, ებრაულ საავადმყოფოში, სადაც ქრონიკული სნეულტებით დაავადებულნი იყვნენ, ხანდაზმული პაციენტებისთვის ექსპერიმენტის მიზნით სიმსივნის უჯრედები შეჰყავდათ;

სამედიცინო ექსპერიმენტებს ატარებდნენ ილინოისის სამ საპრობილეთში — ტუსაღას სანსვლოდ პატიმრობის ვადის შეწყობისას კვირდობდნენ.

განა ამერიკა არ იყო, ნაცისტ ექიმთა დანაშაულების შესახებ მონაცემები რომ გამოქვეყნდა, თანაც თავი მოჰქონდა, ნახეთ ერთი, ადა-

მინათა უფლებების რა თავგამოდებული დამცველი ვარო.

1953 წელს ამერიკაში სიკვდილით დასაჯეს სსრკ-ის ჯაშუშობაში ეჭვმიტანილი იულიუს და ეტელ როზენბერგები, მოგვიანებით კი გაირკვა, რომ სამხილთა უმეტესობა ყალბი იყო. როზენბერგების სიკვდილით დასაჯა ანტიკომუნისტური ისტერიის ზენიტად იქცა. ის ადამიანები, ვინც მაშინ უარი თქვა წარმომადგენლობითი პალატის შესაბამის კომიტეტთან თანამშრომლობაზე, საპრობილეთებში ჩაყარეს, მილიონობით მუშა კი აიძულეს, ერთგულების ფიცი დაედო, ხოლო 1500-მდე ფედერალური მოსამსახურე სამსახურებიდან დაითხოვეს. ეს ტრუმენის ადმინისტრაციის მიერ შექმნილი „ლოიალობის საბჭოების“ ნამოქმედარი გახლდათ (და, ისე, არაფერს გახსენებთ?);

ეთნიკურ ინდიელს, მწერალ ლეონარდ პელტიერს შემწყნარებელმა დემოკრატებმა 1976 წელს ჯამპლინ ბულის რანჩოში გამართული სროლისას გვბ-ს ორი აგენტის მკვლელობისთვის სამუდამო პატიმრობა მიუსაჯეს, თუმცა ბრალდების მხარეს მისი დანაშაულის დამადასტურებელი საკმარისი საბილეთი არ გააჩნდა; შეგახსენებთ, რომ აღნიშნული რანჩო პაინ-რიჯის რეზერვაციაში მდებარეობდა, სადაც, ჩვეულებრივ, არნახულ პოლიციურ რეპრესიებს ჰქონდა ადგილი;

2007 წლის მონაცემებით, თანამედროვე ამერიკულ საპრობილეთებში სექსუალურ ძალადობას ექვემდებარება პატიმრების 23 პროცენტზე მეტი. განა თავად ელეონორა რუზველტის მიერ დარსებულმა „ფრიდომ ჰაუსმა“ არ გამოთქვა შეფოთება იმის გამო, რომ ყოველი ათასი ამერიკელიდან 7 საპრობილეთში ზის, ხოლო 37 ერთხელ მაინც მოხვედრილა გიოსებს მიღმა, და ამ მაჩვენებლით აშშ იმ ქვეყნების სი-

აშია, რომლებსაც ყველაზე მეტი პატიმარი ჰყავთ. გარდა ამისა, თეთრსა და ფერადკანიან ამერიკელებს ციხეში მოხვედრის განსხვავებული შანსები აქვთ: გიოსებს მიღმა ხვდება ყოველი მესამე აფროამერიკელი და 60 პროცენტი იმ აფროამერიკელებისა, რომლებსაც არ დაუმთავრებიათ კოლეჯი, მაშინ, როცა თეთრკანიანი ამერიკელის საპრობილეთი მოხვედრის შანსი 1/17-ზეა. სხვათაშორის, კუ-კლუქს კლანი ამერიკაში დღემდე მოქმედებს! თავად „ფრიდომ ჰაუსმა“ დასვა კითხვა, აქვს კი ამერიკას მორალური უფლება, გააკრიტიკოს სხვა ქვეყნები და უჩვენოს დემოკრატიული მოწყობის მაგალითი?

თავად აშშ-ში მთავარ პრობლემად მიაჩნიათ იმ უფლებებისა და თავისუფლებების შეზღუდვა, რომელსაც 2001 წლის 11 სექტემბრის შემდეგ ტერორიზმთან ბრძოლის მოტივით აქვს ადგილი. აშშ-ში უნინაც მომხდარა ადამიანთა უფლებების მასობრივი დარღვევა სამხედრო მოქმედებების დროს; მაგალითად, საკონცენტრაციო დასახლების შექმნა იაპონელებისათვის. სიტუაცია სადღეისოდ დიდად არ შეცვლილა, თუმცა მხედრობაში მივიღებთ ბუშის ადმინისტრაციის მიერ შემოღებულ ისეთ სიახლეებს, როგორცაა: პატიმართული აქტი (დასმენები), სატელეფონო მოსმენების განხორციელება სასამართლო სანქციის გარეშე, ცე-რე-უს საიდუმლო საპრობილეთების ქსელის შექმნა, აღარაფერი რომ არ ვთქვათ გუანტანამოს ციხეზე.

ამერიკულმა „დემოკრატიაში“ ნათლად უჩვენა თავისი ნამდვილი სახე, ობამას წინამორბედის — ბუშის არჩევინას. ჯერ ერთი, რომ ბუში-უმცროსი ამერიკული ელექტორატის უმცირესობამ აირჩია; მეორეც,

ოღნა მოვინაებით

აღმონდა, რომ ზასახალწიფოს დაუნის იტელაქტის კოაფიციენტის მონა ქასი მართავდა და ამის შესახებ მთლად მსოფლიო უიციყო. ალბათ, ეს იყო ყველაზე დემოკრატიული დემოკრატია!

მესამეც, გაყალბდა კენჭისყრის მონაცემები ერაყში ომის დაწყებაზე, როცა ხმების 68 პროცენტი მოგროვდა. ალბათ, ამერიკელ დედაებს სადამ ჰუსეინით აშინებდნენ! ტელევიზიითაც ხომ გიხილავთ, როგორ შლიდნენ ერაყში ომის სანაღამოდგომ დემონსტრაციებს. მაღრიდში, მაგალითად, მშვიდობიანი აქციის მონაწილეებს რეზინის ტყვიებითა და ხელკეტებით გაუმასპინძლდნენ (რატომ მიკვირს, ნეტა?); ნორვეგიაში კი დემონსტრანტებს ძალები მიუსიეს და დააგლეჯინეს. ამას მიუმატეთ მუდმივი ორმაგი სტანდარტები: მაინც რატომ აქვთ უფლება იანკებს, ფლობდნენ მასობრივი განადგურების იარაღს, ხოლო სხვა ქვეყნებს — არა? ეს კიდევ არაფერი, როცა კლინტონი თავს იმართლებდა, მონიკას სათოფეზეც არ მივკარებდვარო, მაგრამ როცა ობამას წინამორბედი ცრუპენტლობდა ერაყში ომის მიზეზების, მოქმედებებისა და შედეგების თაობაზე, თვალსაჩინო შეიქნა, რომ მოქალაქეებმა თავიანთ პრეზიდენტს კავერული კითხვები არ უნდა დაუსვან, თორემ მერე ნახე დემოკრატიაზე მსჯელობა!

სხვათაშორის, ახლახან აშშ-ში სასამართლო პროცესი დაიწყო ამერიკული არმი-

ის რიგითი ჯარისკაცის სტივენ დეილ გრინის საქმეზე, რომელსაც ბრალი ედება ერაყელი 14 წლის გოგონას გაუპატიურებასა და მისი ოჯახის ამოუღებლობა. საგულისხმოა, რომ ეს პროცესი გასაიდუმლოებულია, თუმცა ერთ-ერთმა ფრანგულმა გამოცემამ შეძლო სასამართლო პროცესის პირველი დეტალების გახმაურება. სისხლიანი დანაშაული 2006 წლის მარტში მოხდა ერაყის ქალაქ მაჰმუდიაში.

სასლი შეჩრილმა ამაიკალმა „მშვიდობის-მყოფალება“ მაისი, კიისა და დედის თვალნი ჯარ გაუპატიურას მოგონა, შეფაგ კი მასთან ერთად მთელი ოჯახი ამოხოხსა.

2007 წელს ამ დანაშაულის მონაწილე ჯემს ბარკერს, სერჟანტ პოლ კორტესსა და რიგით ჯესი პილმანს, შესაბამისად, 90, 100 და 110 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯეს. რიგით ბრაიან ჰოვარდს, რომელიც გამოძიებასთან თანამშრომლობდა, 5-წლიანი პატიმრობა აკმარეს, ხოლო დეილ გრინი თემიდას ფსიქიკურად დაავადებულთა კლინიკაში დაემალა. ახლა მის საქმეს სამხედრო ტრიბუნალი კი არა, სამოქალაქო სასამართლო განიხილავს. ამბობენ, რომ მას სიკვდილით დასჯიან. ახლახან კი იაპონიის სასამართლომ სამწლიანი პატიმრობა მიუსაჯა ამერიკელ საზღვაო ქვეით ჯარისკაცს ოკინავას დაჯგუფებდან, არასრულწლოვანი გოგონას გაუპატიურების გამო. ასეთი შემთხვევა აქ იმდენად ხშირია, რომ იაპონიის ხელი-სუფლებს, რომელიც თანამოქალაქეთა პროტესტებით და-

ილადა, ამერიკული ბაზების დახურვით იმუქრება. ამავე დროს,

ამერიკალი ჯარისკაცები ისა გათავსდნენ, რომ სამხრეთ კორეაში აღვილობრივი მოქაუშირა არიის ჯარისკაცების გაუპატიურებას კი გადამიღნენ.

მოკლედ, სოდომის ცოდვები ერთობ პოპულარულია დემოკრატიულ ამერიკაში. მოძალადეს მინიმალური ვადით პატიმრობა მიუსაჯეს... საგულისხმო ისიცაა, რომ, როცა დეილ გრინის საქმეზე სასამართლო პროცესი მზადდებოდა, ამერიკულმა „მშვიდობისმყოფელებმა“ ერაყში, კირკუკის რაიონში, ჩაცხრილეს იქაური ცოლ-ქმარი, მათი 8 წლის გოგონა კი მძიმედ დაჭრეს...

დასასრულ, კომენტარის გარეშე შემოგთავაზებთ ფოტოებს ერაყის აბუ-გრეიბის ციხიდან, სადაც ცხადად ჩანს ამერიკული დემოკრატისა და ჰუმანურობის მთელი ბრწყინვალეობა, რის დამკვიდრებაც მთელ მსოფლიოში სურთ.

და ახლა, იქნებ, ვინავე ამისხნას, რატომ უნდა მასწავლიდნენ იანაქი, როგორ ვიხსოვრო ჩემს ქვეყანაში?! მისილ წერათელი

P.S. კინაღამ დამავიწყდა, ცნობილი მწერალი ედგარ ალან პოც ამერიკული დემოკრატის მსხვერპლი შეიქნა...

რატომასა მართლმადიდებლობა ამერიკის მთავარი მტერი?

ციტატით დავიწყეთ, რომელიც რუსეთს ეხება, მაგრამ, ვფიქრობ, არანაკლებ მიესადაგება საქართველოს.
ამერიკელმა ჟურნალისტმა პოლ ლაურმა, რომელიც ოჯახის პრობლემებზე XVIII საერთაშორისო კონგრესზე სიტყვით გამოვიდა, განაცხადა: „თქვენი ქვეყანა, რომელიც კომუნიზმისგან გათავისუფლდა, კომუნიზმზე გაცილებით უარესის მონად იქცა — ამერიკული რევოლუციის მონად; იმ რევოლუციისა, რომელიც 60-იან წლებში დაიწყო და უდიდესი შეცდომა აღმოჩნდა. ჩვენ, ამერიკელები, ჯერ კიდევ ვცდილობთ მის გაყიდვას დაწარჩენ მსოფლიოში. იმედი გავიცრუვდა, მაგრამ ჯერ კიდევ ვცდილობთ, რომ მოგება მივიღოთ. ჩვენ ვყიდით, თქვენ კი ყიდულობთ“.

«გენცილიზაცია» ოჯახის ნახვლად

„...თქვენს დაბრუნებას დავანახებ“

ვყიდულობთ, როგორც ვი-ლატინის ნახვარა მეთოდს და გვეგონია, რომ ვეზი-არებით დასავლური ცხოვრების წესსა და კულტურას, ყოფას მაინც; ან ასე ვიქცევით ჩვენი გაჭირვების გამო — იაფად! — და არც არაფერზე ვფიქრობთ.
არადა, საფიქრალია, რადგან, როგორც ამერიკელი ფსიქოლოგი ოლეგ ორეშოვა ამბობს, „რუსეთი (საქართველოც? — ა.ს.) თითქმის მიერთებულია ამერიკის ცივილიზაციის გამდინარ წყლებსა და არა ანკარა წყაროს“.

ის გამდინარი, დაბინძურებული წყლები კი ისეთ მორევს წარმოქმნის, რომელმაც სავსებით შესაძლებელია, ჩავგვითრიოს ცხოვრების კრიტიკულ წესთან ერთად.

ერთპოლარული მსოფლიოსკენ მიმავალი გზა რომ დემოკრატიზაციაზე გადის, აღარავისთვისაა საიდუმლო და არც საკამათო საგანი. ამერიკის ეროვნული უშიშროების მემორანდუმში ჩანს: „სხვა ქვეყნებში მაღალი შობადობა ამერიკის უშიშროების საფრთხის შემცველია“.

გლობალურ პრობლემებზე მომუშავე და კარგად დაფინანსებული, არცთუ აფიშრებული საერთაშორისო ორგანიზაციების მთავარი ვექტორი მიმართულია იქით, რომ, მაგალითად, 2020 წლისთვის რუსეთის მოსახლეობა 50 მილიონამდე შემცირდეს, ანუ იმ რაოდენობამდე, რაც საკმარისია მალაროებისა და ნავთობის სარეზერვუარო მუშახელი უზრუნველსაყოფად.

ცნობილია, რომ ამერიკა, რომლის მოსახლეობა დედამიწაზე მცხოვრებთა მხოლოდ 4 პროცენტს შეადგენს, მსოფლიო მთელი რესურსების 40 პროცენტს მოიხმარს და მსოფლიო წარჩენების 70 პროცენტს ანაგვიანებს გარემოს.

ამიტომ, რაც უფრო ნაკლები იქნება ბუნებრივი მარაგის (უნიჩარეს ყოვლისა) მომხმარებელი, მით უფრო უსაფრთხო და გარანტირებული მომავალი ექნება შეერთებულ შტატებს. ცნობილი სტატისტიკა რომ მოვიხმოთ, — რაც ცუდია მსოფლიოსთვის, კარ-

გია ამერიკის შეერთებული შტატებისთვის.

ერთპოლარული მსოფლიოსთვის ბრძოლა განათლები-სა და აღზრდის, უნიჩარეს ყოვლისა, სულიერების სფეროებში იწყება. მაცხოვარი ეუბნებოდა მონაფებებს: „მე თუ მღვნიდნენ, თქვენც დაგინყებენ დევნას“ (იოან. 15,20). ასეც მოხდა და ასე იყო ყოველთვის — ქრისტიანობას დევნიდნენ და დევნიან იმიტომ, რომ იგი ისეთი ძალის მატარებელია, ისეთი მუხტის შემცველი, რომელსაც ხელენიფება რეალურად წინ აღუდგეს ბოროტების ზეიმს. **ზბიგნევ კაზიმეჟ ბუეზინსკის** — პოლონელ-ამერიკელ პოლიტოლოგს, სოციოლოგსა და სახელმწიფო მოღვაწეს, დიდი ხნის მანძილზე აშშ საგარეო პოლიტიკის ერთ-ერთ წამყვან იდეოლოგს, მიანერენ გამოხატუვამს: „საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ აშშ-ს მთავარი მტერი მართლმადიდებლური ეკლესიაა“.

მართლმადიდებლობა ძვალივით აქვთ ყელში გაჩხერილი „ახალი მორალის“ იდეოლოგებს. მართლმადიდებლობა, მათი აზრით, „ტოტალიტარიზმისკენ მიბრუნებაა“, დრომოჭმული და რეტროგრადულია, ისევე, როგორც „მცირე ეკლესია“ — ოჯახი. საქმე იქამდე მიდის, რომ დასავლეთში სიტყვა „ოჯახის“ ნაცვლად ახალი ცნების დანერგვას ცდილობენ — „ჯენდერ“, რაც „გადამას“, „შენწყვილება“ ნიშნავს.

ახალ-ახალ პატრიარქატთან საქსალური კავშირის დაყარება, მიუხედავად მათი სქესისა, ამ იდეოლოგიის მატარებლობისთვის თანამედროვე თავისუფლების ნიშანი, ოჯახის შექმნა და შვილების აღზრდა — დრომოჭმული

ტრადიციის ამოგლეხის როლი ინკუბატორის ფუნქციონირებაში დაკინებულ!

მტრისას ასეთი თავისუფლება! მაგრამ ეს შხამიანი აზროვნება საქართველოშიც რომ შემოსრილდა ხელი-სუფლების წაყრუებისა და ჩვენი სიბეზარის გამო, „ფრიალსა და სანუხარ არს ესე“.

მიანიჩიათ, რომ ე. წ. თავისუფალ, დემოკრატიულ საზოგადოებაში თავისუფლების შეზღუდვა სამარცხვინოა, დანაშაულია. **ეკლესიას კი თავისუფლება უნდა, როგორც ცოდვებისგან, ბოროტებისგან თავისუფლება, როცა არავითარ გარე ძალას არ შეუძლია, აიძულოს ადამიანი, გააკეთოს ის, რაც მის სინდისს, მის იდეალებსა და რწმენას ეწინააღმდეგება. ადამიანი მხოლოდ ამ დროსაა ქვეყნის მფლობელი. ამიტომ ებრძვიან მას, თანაც უზინძურესი მეთოდებით — მიანერენ იმას, რაც თავად აქვთ კერპად ქცეული და ცხოვრების წესად აღიარებული.**

100 დოლარი დასაქმებისთვის

ბუეზინსკის თუ დავუჯერებთ, ჩვენ, ყველას, გველოდება ისეთი მომავალი, როცა „გაიზრდება პიროვნების სოციალური და პოლიტიკური კონტროლის შესაძლებლობა. დანესდება თითქმის უწყვეტი კონტროლი თითოეულ მოქალაქეზე და მუდმივად განახლებადი კომპიუტერული ფაილების — დოსიეების წარმოება, რომლებშიც ჩვეულებრივი ინფორმაციის გარდა თავმოყრილი იქნება თითოეული ადამიანის ჯანმრთელობისა და ქცევის ყველაზე უფრო კონფიდენციალური დეტალები“.

საქართველოს პრაქტიკაში დანერგილი ტოტალური მონიტორინგისგან გამოდინარე, ასეთი მომავალი სულაც არ ჩანს, როგორც თვალთვალის მანი-ბოლოდვა. ეს კაცი კერძო პიროვნება კი არ არის, აშშ თვალსაზრისით მოქალაქეა. ერთი ხანობა ბუეზინსკი პრეზიდენტ კარტერის მრჩეველი გახლდათ, „რომაული კლუ-

ბის“ „საერთაშორისო ურთიერთობათა საბჭოს“ და სხვა ამგვარი გაერთიანების წევრი. აქედან გამომდინარე, ცხადია, რომ მისი გავლენა შეერთებული შტატების პოლიტიკის იდეოლოგიური უზრუნველყოფის პროცესზე სულაც არ იყო და არ არის ეფემერული.

საყოველთაო თვალთვალისკენ გადადგმული კიდევ ერთი ნაბიჯი დასმენების მოქალაქეობრივ მოვალეობამდე აღზევებაა.

1937 წელსამოვიღო ქვეყანაში დასმენებისადმი, „დანოსებისადმი“ დამოკიდებულების შეზღუდვა სამარცხვინოა, დანაშაულია. **ეკლესიას კი თავისუფლება უნდა, როგორც ცოდვებისგან, ბოროტებისგან თავისუფლება, როცა არავითარ გარე ძალას არ შეუძლია, აიძულოს ადამიანი, გააკეთოს ის, რაც მის სინდისს, მის იდეალებსა და რწმენას ეწინააღმდეგება. ადამიანი მხოლოდ ამ დროსაა ქვეყნის მფლობელი. ამიტომ ებრძვიან მას, თანაც უზინძურესი მეთოდებით — მიანერენ იმას, რაც თავად აქვთ კერპად ქცეული და ცხოვრების წესად აღიარებული.**

საიდან მოდის ერის სულიერ ღირებულებებთან აბსოლუტური და შეუთავსებელი ამგვარი ნორმებისა და მეთოდების დანერგვის იმპულსები?

რა თქმა უნდა, შეერთებული შტატებიდან, მიიჩნევენ მკვლევარები, სადაც საყოველთაო დასმენა მხარდაჭერილი და ნახალისებულია, როგორც ნესრის და მამყარების ეფექტიანი საშუალება.

ამერიკაში პატარაბს სკოლაშივე ასწავლიან დასაქმების ანაზნას — უნდა დაასირო მშობლები, ყველა და ყველაფერი, უნდა „მიანოდო ინფორმაციის“ ყველაფერზე, რას ნახე და რისი მოხმაც იყავი.

თავს უფლებას მივცემ, გაიხსენო, როგორ შეგვეკრიბეს 90-იანი წლების ბოლოს პრეზიდენტმა კლინტონმა პარტიისა და რადიო-ტელევიზიის ხელმძღვანელები აშშ-დან ჩამოსულ სპეციალისტთან შეხვედრად, რომელსაც ჩვენთვის გამოცდილება უნდა გა-

ამ ყველაფერს მშვიდად შეპყრებენ და კრიტიკულად არ აფასებენ. აშშ სპეცსამსახურების ყოფილი თანამშრომელი, მაღალი რანგის პროფესიონალი **ჯონ კოლმანი** თავის წიგნში „300-თა კომიტეტი“ წერს:

„ნარკოტიკების მოხმარების კოლოსალური ზრდა, ათასობით ახალი ნარკომანის მომრავლება, კომპიუტერული ტექნოლოგიის დასავლური მხარდაჭერა; იმუნოდეფიციტის საშინელი ინფექცია, რომელმაც დააავადა ჩვენი ქალაქები; განათლების ჩვენი სისტემის სრული კრაზი; მკვლევართა არნახული ზრდა, რაც დანარჩენ მსოფლიოზე შემზარავად მოქმედებს და ურწმუნობას ბადებს; სატანისტური სერიული მკვლელობები (ჩამონათვალი გრძელდება, მაგრამ, ვფიქრობ, ესეც საკმარისზე მეტია. — ა.ს.) — ამ ყველაფრის შემყურე ვინ შეძლებს უარყოფას, რომ ჩვენი ქვეყანა კრიზისში იმყოფება, რომელსაც ზურგს ვაქცევთ და არ ვცდილობთ, წინ აღვუდგეთ?“

აი, ასეთია რეალობა, რომელიც ჩვენი თავის არც თუ წარმოუდგენელ პერსპექტივად ისახება.

უზნებოა გადამდებია. როცა ადამიანებს უქვეითდება ზნეობრივი იმუნიტეტი, ისინი ადვილად ავადდებიან საშინელი მორალური სენით, სიცრუის, სიყალბის გავლენის ქვეშ ექცევიან.

„ახალი მორალის“ დანარჩენის მცდელობა, უნიჩარის ყოვლისა, მართლმადიდებლობის წინააღმდეგ დაგზავნის კალა დაატრიალეს ბრძოლის ნაირსახეობაა.

ამ ძალების უკან, როგორც ყოველთვის, დიდი კაპიტალი და უზენაესი ძალა დგას. სუსტი, მერყევი მორალის ქვეყანა ამ ომში მარცხდება.

რას ნიშნავს ყოველივე ეს პრაქტიკაში კერძოდ, რა შედეგი მოჰყვა მართლმადიდებლობის წინააღმდეგ დაწყებულ ომს ბალკანეთში, სადაც „ახალი მორალის“ მისიონერთა მიერ ნაყიდმა და გონებაარეულმა ლეგიონებმა სისხლის კალო დაატრიალეს — „უქმ უდაბნოდ“ აქციეს ერთ დროს აყვავებული მხარე, „საქართველო და მსოფლიო“ მომდევნო ნომრებში მოგიხსნებთ.

არაფა სანაბლიაა გაგრძელება შემდეგ ნომერში

ამერიკელმა შვეიცარიის ბანკის პრინციპები შეხვალა

შვეიცარიული ბანკის „UBS“-ის ამერიკელმა თანამშრომელმა ბრედლი ბირკენფელდმა 2007 წელს ამერიკის ხელისუფლებას იმის შესახებ უამბო, თუ როგორ ეხმარებოდა ამერიკელებს გადასახადებისაგან თავის დასაძვრენად შვეიცარიაში საიდუმლო ანგარიშების გახსნაში, რითაც უდიდესი დარტყმა მიიყენა შვეიცარიის ბანკების კონფიდენციალობის პრინციპს.

ხანგრძლივმა ფედერალურმა გამოძიებამ უკვე აიძულა „UBS“, 780 მილიონი დოლარის ოდენობის ჯარიმა გადაეხადა იმისათვის, რომ ამერიკელებს ხელს უწყობდა საგადასახადო სამსახურებისაგან ფულის დამალვაში. გარდა ამისა, შვეიცარიის მარეგულირებელმა ორგანომ აიძულა ბანკი, გაემხილა იმ 4450 ამერიკელი მეანობის სახელი და მათი უმრავლესობის წინააღმდეგ გამოძიებაც დაიწყო. მოგვიანებით, სასამართლოს გადაწყვეტილების თანახმად, ბირკენფელდის

უმსხვილესმა ამერიკელმა კლიენტმა, უძრავი ქონების კალიფორნიელი მაგნატმა ალიარა, რომ გადასახადების გადახდას გაურბოდა და საგადასახადო დავალიანების დასაფარად 52 მილიონი დოლარის გადახდაზე დათანხმდა. შვეიცარიაში, სადაც მსოფლიო საბანკო ინდუსტრიის საფუძველს სწორედ კონფიდენციალობა წარმოადგენდა, შიშობენ, რომ ეს ბიზნესი ძველ კალაპოტს ვეღარასდროს დაუბრუნდება.

ბირკენფელდმა ალიარა რა დანაშაული, სასამართლოს წინაშე წარდგა, მაგრამ, ვინაიდან ის ხელისუფლებასთან თანამშრომლობდა, ოუსტიციის სამინისტრომ ხუთწლიანი მოსალოდნელი სასჯელის განხორციელება მოითხოვა. საბოლოოდ 21 აგვისტოს სასამართლომ ბირკენფელდს სამი წლითა და ოთხი თვით თავისუფ-

ლების აღკვეთა მიუსაჯა. აღნიშნული სკანდალის შემდეგ შვეიცარიის კონფედერაციის ხელისუფლებამ განაცხადა, რომ სახელმწიფოს კუთვნილი 5,7 მილიარდ დოლარად ღირებულ ბანკის 332,2 მილიონ აქციას ყიდის. შარშან შვეიცარიის ხელისუფლებამ სწორედ ამ ოდენობის ფინანსური დახმარება გამოუყო „UBS“-ს კონვერტირებადი ობლიგაციების სანაცვლოდ. აქციების გაყიდვის შემდეგ ბანკმა სახელმწიფოს 1,8 მილიარდი შვეიცარიული ფრანკი პროცენტის სახითაც უნდა გადა-

უხადოს. ვინაიდან ამხელა პაკეტის გაყიდვა სერიოზული ფასდაკლების გარეშე ძალზე რთული საქმეა, ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ სახელმწიფო დიდ მოგებას ვერ ნახავს. რაც შეეხება 4450 მეგალის ვინაობას, აშშ-მ მხოლოდ მეთათვის სახელი გაიგო; არადა, მისი მთავარი მოთხოვნა 52 000 კლიენტის სახელზე იყო. „UBS“-ის მეშვეობით მდიდარმა ამერიკელებმა საკუთარ ქვეყანას გადასახადების გადაუხდელობით 15-დან 20-მდე მილიარდი დოლარი მოჰპარეს.

მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი მთავრდება

წინასწარი მონაცემებით ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციაში შემაჯავლი 30 ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტი 2009 წლის მეორე კვარტალში დასტაბილურდა და მხოლოდ 0,002%-ით შემცირდა. აპრილ-ივნისში კლებამ 0,3 პროცენტი შეადგინა, მაშინ, როდესაც წინა კვარტალში იგივე მაჩვენებელი 1,6%-ს აღწევდა.

იაპონიის ეკონომიკა პირველ კვარტალში 3,1%-იანი კლების შემდეგ 0,9%-ით დაზარალდა; საფრანგეთსა და გერმანიაში მთლიანი შიდა პროდუქტის 0,3%-იანი მატება დაფიქსირდა; დიდ ბრიტანეთში ეკონომიკა 0,8%-ით შემცირდა. მთლიანად ევროზონის საერთო შიდა პროდუქტმა 0,1%-ით, ევროკავშირისა კი 0,3%-ით იკლო. თუ კვარტალურ მაჩვენებელს წინა კვარტლის მაჩვენებელს შევადარებთ, რუსეთს განვითარებულ ქვეყნებთან შედარებით არაჩვეუ-

ლებრივი მაჩვენებელი აქვს — მეორე კვარტალში საერთო შიდა პროდუქტმა 7,5%-ით იმატა, მაგრამ, თუ შედარებისათვის შარშანდელ მაჩვენებლებს გამოვიყენებთ, სულ სხვა სურათს მივიღებთ — რუსეთის ეკონომიკა, ვარდის მხრივ, ერთ-ერთი ლიდერთაგანია, ის 10%-ით დაზარალდა. ამ ყველაფრის მიუხედავად, განვითარებულ ქვეყნებში ოპტიმიზმი მეფობს, გერმანიამ და საფრანგეთმა რეცესიის დასასრულის შესახებ უკვე განაცხადეს.

სლოვაკეთს სახელისუფლებო კრიზისი ელის

მას შემდეგ, რაც პრემიერ-მინისტრმა რობერტ ფიცომ მმართველ კოალიციაში შემაჯავლი სლოვაკეთის ნაციონალური პარტიის (სნპ) მიერ დელეგირებული გარემოს დაცვის მინისტრი ვილიამ ტურსკი სამსახურიდან დაითხოვა, სლოვაკეთს სახელისუფლებო კრიზისის საფრთხე დაემუქრა.

მუშაობაა, თუმცა პრესა თვლის, რომ პრემიერ-მინისტრმა გარემოს დაცვის მინისტრის კორუმპირებულობის შესახებ შეიტყო.

ახლა სლოვაკეთში მმართველ კოალიცია სოციალ-დემოკრატების, სახალხო პარტიისა — მოძრაობა დემოკრატიული სკოვაკეთისათვისა და სნპ-საგან შედგება. ყველაზე კარგად საქმე სოციალ-დემოკრატებს აქვთ — ამომრჩეველთა მხარდაჭერის წყალობით, ვადამდელი არჩევნების შემთხვევაში, სწორედ ისინი წარმოადგენენ ახალ ხელისუფლებას. მათი ახლანდელი პარტნიორი პარტიები კი მმართველობის სადავეებს გამოემშვიდობებიან. მოქმედი კოალიციის რევუევას, მართალია, ჯერჯერობით თავშეკავებით, მაგრამ დამკვირვებლები უკვე წინასწარმეტყველებენ.

უკრაინა საბჭოთა იარაღს ცხელ ნეიტრალიზაციას უკრავს

იარაღის ექსპორტის მკონტროლებელმა ბრიტანეთის საპარლამენტო კომიტეტმა ანგარიში გამოაქვეყნა, რომლის მიხედვითაც ბრიტანელი შუამავლები უკრაინაში შექმნილ იარაღს ემბარგოდადებულ ქვეყნებში ყიდდნენ.

საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარის როჯერ ბერის განცხადებით, კომიტეტი უკრაინას არაფერში ადანაშაულებს. მას, უპირისპილეს ყოფილია, სურს, ბრიტანეთის ხელისუფლების ყურადღება კონტროლის გამკაცრების აუცილებლობისაკენ მიმართოს.

კომიტეტი შეშფოთებას გამოთქვამს იმის გამო, რომ ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ბრიტანული საშუამავლო ფორმების მიერ უკრაინული იარაღის გაყიდვის შესახებ არაფერი იცოდა. საგარეო საქმეთა მინისტრმა დევიდ მილიბენდმა გამოძიების დაწყება ბრძანა, დეპუტატებმა იარაღის ექსპორტზე შეზღუდვების გამკაცრება მოითხოვეს.

კომიტეტის წევრების თქმით, უკრაინის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილის ალექსანდრ გორინისაგან მაისში მათ ძალზე იოლად მოიპოვეს ფორმების ჩამონათვალი, მაგრამ მითითებულ არაა, იარაღი უკრაინიდან შემკვეთებთან პირდაპირ მი-

დიოდა თუ ბრიტანეთის გავლით; ასევე, უცნობია გარეგნობის საფასური და იარაღის ტიპები, მაგრამ დეპუტატები ძალზე შეშფოთებულნი არიან იმ ფაქტით, რომ ყოფილი საბჭოთა იარაღი „არასასურველ ხელში“ ხვდება.

მილიბენდმა დეპუტატებს აცნობა, რომ გამოძიება დაწყებულია, მაგრამ უკრაინული სიის საიდუმლოდ შენახვა სთხოვა, რათა ეჭვმიტანილმა ფორმებმა გამოძიების შესახებ დროზე ადრე არ შეიტყონ და კვალის წაშლას არ შეეცადონ.

იარაღის უკანონო მიწოდების შესახებ სკანდალი ახლანდელ შედეგებში ატყვია. ქვეყანამ ვენესუელას ახსნა-განმარტება მოსთხოვა მას შემდეგ, რაც ცნობილი გახდა,

რომ შევედური წარმოების იარაღი მუშაობის შემდეგ ექსტრემისტული დაჯგუფების „კომუნისტური რევოლუციური შეიარაღებული ძალების“ ხელში აღმოჩნდა. ვენესუელის შინაგან საქმეთა მინისტრმა შევედეთის ამ პრეტენზიას ქვეყანაზე მორიგი შეტევა უწოდა და, განცხადებით, რომ ისინი ტერო-

რისტებთან არ თანამშრომლობენ, ვენესუელის მიერ კოლუმბიაზე იარაღის მიყიდვის ბრალდება უარყო. ივნისში მასმედია იუწყებოდა, რომ ნიგერიის ხელისუფლებამ უკრაინული თვითმფრინავი დააკავა, რომელსაც იარაღი ეკვატორულ გვინეაში მიჰქონდა. ერთ-ერთი წყაროს ცნობით, ამ თვითმფრინავის ბორტზე არსებული იარაღი ხორვატიის კუთვნილება იყო.

შოტლანდია მოგაკვდიანებელი სანიტო დაავადებულ ტერორისტს გაათავისუფლა

შოტლანდიის ხელისუფლებამ „ჰუმანური მოსაზრებებიდან გამომდინარე“ პატიმრობიდან გაათავისუფლა ლიბიელი აბდელ ბასიტა ალ-მიგრახი, რომელსაც 1988 წელს ქალაქ ლოკერბის თავზე სამგზავრო თვითმფრინავის აფეთქებისათვის (მაშინ ტერორისტულ აქტს თვითმფრინავის ბორტზე მყოფი 259 ადამიანი და ქალაქის 11 მცხოვრები ემსხვერპლა. ტერაქტზე პასუხისმგებლობა ლიბიამ ოფიციალურად მხოლოდ 2003 წელს აღიარა) სამუდამო პატიმრობა ჰქონდა მისჯილი.

ტერორისტი წინამდებარე ჯიჩკლის სიმსივნითა დაავადებული და მისი მდგომარეობა დღიოდღე უარესდება. ალ-მიგრახი, ვაშინგტონის მხრიდან უდი-

დესი წინააღმდეგობის მიუხედავად, გაათავისუფლეს და ლიბიის ხელისუფლებას გადააბარეს. როგორც აშშ სახელმწიფო მდივანმა ჰილარი კლინტონმა განაცხადა, აშშ

ამას უადგილო და თვითმფრინავში დაღუპულთა ნათესავების სურვილის საწინააღმდეგო ქმედებად მიიჩნევს. მისივე თქმით, აშშ-მ ამ საკითხისადმი საკუთარი დამო-

კიდებულების შესახებ გარკვევით აცნობა არა მხოლოდ შოტლანდიის, არამედ ლიბიის ხელისუფლებასაც, თუმცა, როგორც დამკვირვებლები მიიჩნევენ, ედინბურგის ნა-

ბიჯი ლიბიაში ბრიტანეთის უდიდესი ეკონომიკური ინტერესებთანაა განპირობებული, რაც ვაშინგტონისადმი ლიბიის პოლიტიკურ ლობიობაზე მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა.

ბრიტანული მედია არაერთხელ იუწყებოდა, რომ ალ-მიგრახის გაათავისუფლება ბრიტანულ ბიზნესს ფართო გზას გაუკვლავს ლიბიისაკენ. სამაგიეროდ, თეთრ სახელში „ღრმად აღშფოთდნენ“ შოტლანდიის გადაწყვეტილების გამო.

2008 წლის სექტემბერში სომალელმა მეკობრეებმა ხელში ჩაიგდეს უკრაინული გემი „Faina“, რომელიც სამხედრო ტექნიკით იყო დატვირთული და კენიისაკენ მიემართებოდა.

კენიის ხელისუფლებამ განაცხადა, რომ იარაღი ქვეყნის ხელმძღვანელობისთვის იყო განკუთვნილი, მაგრამ საერთაშორისო ექსპერტებმა დაასკვნეს, რომ იარაღი სამოქალაქო ომში გახვეული სამხრეთ სუდანი-სათვის იყო გამოიზნული, კენია მხოლოდ შუამავლის როლს ასრულებდა.

სტრატეგიის არჩევისას ოპტიმალური შედეგი

ახლოდროულ პირობებში ავტორიტეტული ექსპერტის — ტარეკ ალის აზრით, პრეზიდენტად მოსვლის დროს ბარაკ ობამას შეეძლო, ავლანდებისა და ერაყლებისათვის კურსის შეცვლა შეეთავაზებინა, მაგრამ მან ბუშის საომარი სტრატეგია განაგრძო.

ერაყს ამერიკის პრეზიდენტმა ჯარების გაყვანის პირობა მისცა, მაგრამ სინამდვილეში ჯარები ბაზუხზე დარჩნენ, რომლებსაც ქალაქგარეთ აქედნენ. სწორედ ასე იქცეოდნენ ბრიტანელები, რომლებიც ერაყელებმა ქვეყნიდან 1958 წელს გააძევეს. სიტუაცია შეიძლება განმეორდეს, მაგრამ ის ამჯერად უფრო მძიმეა, ვინაიდან ქვეყანა შესაძლოა, სა-

მაღაიხილოს (ირანული სამხრეთი, საუდის ცენტრი და ისრაელ-ამერიკული ჩრდილოეთი). ტარეკ ალის არც ობამას ავლანდური სტრატეგიისა სჯერა. მისი აზრით, უკვე ძალიან გვიანია. ჯერ კიდევ ნელინდ-ნახევრის წინააღმდეგობის, რუსეთის, ინდოეთის, ჩინეთისა და პაკისტანის დახმარებით, თუ ისინი ქაბულის ეროვნული ხელისუფლების მხარდასაჭე-

რად გაერთიანდებოდნენ, საკითხის პოლიტიკური გზით მოგვარება შესაძლებელი იყო. ახალი არჩევნები ფარსია, მოსახლეობის უკმაყოფილება მატულობს და მხოლოდ თალიბები განაგრძობენ მომხრეთა გადაბირებას.

ჰიტლერის სამი ნახატი აუქციონზე გაიყიდება

ბავარიული აუქციონი Weidler ჰიტლერის სამ ნამუშევარს ყიდის. 1910-1911 წლებში აკვარელით შესრულებული ნახატები 5 სექტემბერს ქალაქ ნიურნბერგში გახსნილ აუქციონზე იქნება წარმოდგენილი.

ვიდრე პოლიტიკით დაკავდებოდა, ჰიტლერმა ორჯერ, 1907 და 1908 წლებში, ვენის სამხატვრო აკადემიაში სცადა ჩაბარება, მაგრამ შემოქმედებით კონკურსში ისევე ვერ გაიმარჯვა, როგორც დიდ სამამულო ომში. თუმცა, რომ ის პორტრეტებს ვერ ხატავდა, მხატვრის პორტფოლიოში პორტრეტები კი აკადემიის ერთ-ერთი უმთავრესი მოთხოვნა იყო.

მომავალი ნაცისტი დიქტატორის მიერ ჯერ კიდევ პირველ მსოფლიო ომამდე დახატული სამი პეიზაჟიდან თითოეულის საწყისი ფასი აუქციონზე 3-დან 3,5 ათას ევრომდე იქნება.

პირველი ლოტი, 1911 წელს აკვარელით დახატული „ათვითი ტაძარი ვარშავაში“, სააუქციონო სახლის მეპატრონემ პოლონელი ებრაელისაგან შეიძინა, რომლის წინაპ-

რებიც ვენაში ცხოვრობდნენ და ხელოვნების ნიმუშების კოლექციას აგროვებდნენ.

მეორე და მესამე ლოტი 1910 წელსაა დახატული. „დანგრეული ნისქელი“ და „ხიდიანი სახლი მდინარესთან“ დიდ ხანს ინახებოდა ვენელი უცნობი მუსიკოსის კოლექციაში.

აუქციონის ორგანიზატორი ჰერბერტ ვაიდლერი ჰიტლერის ნახატებს 2005 წლიდან ყიდის. 2009 წლის აპრილში ორი ნახატი უცნობმა მყიდველმა 32 ათას ევროდ შეიძინა.

გერმანია და მედვედევა უკრაინაზე მოილაპარაკეს?

უკრაინასთან მიმართებაში გერმანია და მედვედევის „მიუნჰენის შეთქმულება“ აქვთ. მედვედევა გერმანიის თანდასწრებით, ფაქტობრივად, ურთიერთობა განვიცხადებდა უკრაინის პროდასავლურ ხელმძღვანელებთან და თვალნათლივ მიანიშნა, რომ ამ ქვეყნის საპრეზიდენტო არჩევნებში კრემლი თავისთვის მომგებიანი კანდიდატის სასარგებლოდ ჩაერევა.

გერმანია დუმილი არ დაარღვია. კიევი შიშობს, რომ კრემლი არჩევნებისას ან მის შემდეგ „ყირიმის კარტს“ გაათამაშებს, რათა არასაკმარისად პრორუსული რეჟიმის დესტაბილიზება მოახდინოს. არ შეიძლება რუსული ჯარის შეიარაღებული ინტერვენციის გამოცხადება, მით უფრო, რომ ახლახან მედვედევა სა-

კუთარი ჯარის საზღვარგარეთ გამოყენების კანონპროექტი შეიტანა სახელმწიფო დუმაში. გერმანიის დუმილი უკრაინის მიანიშნა, რომ მედვედევის ამ ქვეყნის სუვერენიტეტის შელახვაში ის ხელს ნამდვილად არ შეუშლის.

„ვენის ოპერის შენობა“, მხატვარი ადოლფ ჰიტლერი

რა უნდათ თალიბებს

ისლამისტების თეორეტიკოსისა და თალიბების პოლიტიკური კომენტატორის ვაჰიდ მოჟფადს აზრით, თალიბები ახლაც (ისევე, როგორც ავღანეთში საბჭოთა კავშირის შეჭრის პერიოდში) მხოლოდ ოკუპანტებთან დაუშვებელ დიალოგს და არამც და არამც — ქაბულის ხელისუფლებასთან. მაგრამ დასაწყისისათვის ამერიკელებმა ავღანეთიდან და საუდის არაბეთიდან ჯარების გაყვანის დრო უნდა დათქვან, ისრაელს კი დახმარება შეუწყვიტონ.

ვაჰიდ მოჟფადს მიღებული დახმარება გაიფანტება, მაგრამ ავღანეთში დასავლეთის დამარცხების შემდეგ ჯიჰადი სხვა ადგილებში გაგრძელდება, — ამბობს მოჟფადს.

მისი თქმით, ახლა ავღანეთის ისლამისა და დასავლეთის წინააღმდეგობის ფრონტის ხაზად იქცა. თუ რომელიმე განსაკუთრებით რადიკალური ელემენტი გამოჩნდება, ვთქვათ, სუდანში, საუდის სპეცსამსახურები შეეცდებიან, მასთან მოლაპარაკებები გამართონ. თუ მას ნამდვილად ბრძოლა სურს, ავღანეთში გაგზავნიან, ვინაიდან ეს ქვეყანა საერთაშორისო ბრძოლის ველად იქცა. მოუადს ინფორმაციით, პაკისტანის სპეცსამსახურების ზოგიერთი წევრი თალიბებთან თანამშრომლობს. გარდა ამისა, ისინი დახმარებას იღებენ ქვეყნებისაგან, რომელთაც ამერიკელების ავღანეთში დამარცხება სურს. „ჩვენ ვიყენებთ იარაღს, კერძოდ, რუსეთსა და კიევში წარმოებულ „Sam-7“-ს, რომელსაც საუდის არაბეთიდან მიღებული ფულით ვყიდულობთ“, — განაცხადებს მოჟფადს და ისიც აღიარა, რომ მათთვის სასურველია, ავღანეთის არჩევნებში კარზაიმ გაიმარჯვოს, ვინაიდან ის ძალზე სუსტ ხელისუფლებას ჩამოაყალიბებს.

ნავთობი აღარაპის სჭირდება

ნავთობპროდუქტებზე მოთხოვნილების შემცირებისა და ნავთობგადამამუშავების მცირე შემოსავლიანობის გამო მსოფლიოში შესაძლოა, 10 ნავთობგადამამუშავებელი ქარხანა დაიხუროს. მათი დახურვა მსოფლიო ნავთობგადამამუშავების მოცულობას 1,4%-ით შეამცირებს.

ევროპის უმსხვილესმა ნავთობკომპანია „Royal Dutch Shell Plc“-მა სანჯავზე დაბალი მოთხოვნილების გამო ბრიტანეთის, ახალი ზელანდიისა და გერმანიის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნები უკვე გასაყიდად გაამხდეს. „BP Plc“ ქარხნების დახურვას არ აპირებს, მაგრამ, მისი მონაცემებით, 2008 წლის ამავე პერიოდთან შედარებით, ნავთობის გადამამუშავების შემოსავალმა 40%-ით იკლო. სხვადასხვა კომპანიის კუთვნილი რამდენიმე ქარხანა უკვე დახურულია. აშშ-ის უმსხვილესმა ნავთობგადამამუშავებელმა კომპანია „Valero Energy Corp“-მა არუბას კუნძულზე მდებარე

ქარხანა უკვე დაკეტა. დიდ ბრიტანეთში საკუთარი ქარხნის მუშაობა შეაჩერა ევროპის უმსხვილესმა დამოუკიდებელმა ნავთობგადამამუშავებელმა კომპანია — „Petroplus Holdings AG“. აშშ-ის გაკოტრებული ნავთობგადამამუშავებელი კომპანია „Flying J Inc“, რომელიც ბენზინგასამართ სადგურებსა და მოტოციკლებსა ფლობდა, ინვესტორებს ან კალიფორნიაში მდებარე ქარხნის შექმნის მსურველებს ეძებს. ეს ქარხანა მისი შვილობილი კომპანია „Big West Oil LLC“-ის საკუთრებაა.

მისი თქმით, ხელისუფლების განაწილების ფორმულა თალიბებისათვის მიუღებელია. „დღეს ავღანეთი მულა ომარს რომ მისცეთ, არ დაგთანხმდებოდა, ვინაიდან მისი ავტორიტეტი შესუსტებული იქნებოდა მეზობელი მტრულად განწყობილი ქვეყნების გამო. დასაწყისისთვის აუცილებელია, რომ ამ მეზობელ ქვეყნებში პირობები შეიცვალოს“, — ბრძანა ვაჰიდ მოჟფადს. მისთვის თქმით, ალქაიდამულა ომარს ემორჩილება, თალიბები კი ყოველთვის თავისუფალნი იყვნენ ამ ორგანიზაციასთან მიმართებაში;

ახალი ავღანური გეოპოლიტიკა

ლამის რვა წელი გავიდა ავღანეთში თალიბების რეჟიმის დამხობისა და მძიმე „რეკონსტრუქციის“ დაწყებიდან, მაგრამ ქვეყნის მომავალი ახლა, როგორც არასდროს, ბურუსითაა მოცული, საგარეო და შიდაპოლიტიკური მდგომარეობა კი უმდვილად იცვლება.

პირველი, რაც თვალნათლივ ჩანს, ამერიკის მხრის ნებლობის დასუსტებაა. 2008 წლიდან „ამერიკელთა კაცმა“ კანზაიმ ეროვნულობისაკენ გადაუხვია. სამმა რეგიონულმა ზესახელმწიფომ — რუსეთმა, ჩინეთმა და ირანმა — გამოთავისუფლებული ნიშით ისარგებლა და ავღანური გეოპოლიტიკა და ავღანულპოლიტიკა „მრავალპოლარული“ გახდა.

ლიანი რეგიონული ამბიციები აქვს. რუსეთი ყოველთვის დაუინებოთ მიიწვედა სამხრეთისაკენ და ეს სწრაფვა, გადაიზარდა რა სამხედრო შეჭრაში, კატასტროფად იქცა. მას შემდეგ რუსეთმა გაკვეთილი მშვენივრად აითვისა და განდევნიდა, ფრთხილად იმოქმედებს. ახლა კარზაის რუსული სამხედრო ტექნიკის შექმნას სურს, ამერიკელები კი იძულებულნი არიან, ნატოს ტრანსპორტის ავღანეთის ჩრდილოეთ საზღვარზე ტრანზიტისათვის ნებართვა მედვედევისა

ავღანეთის გარბი

და პუტინს სთხოვოს. ზუსტად იგივე გეოგრაფიული კანონებით აიხსნება ირანის გავლენის ზრდაც. ხანგრძლივი ჩაჩუმების შემდეგ თეირანი შიდაპოლიტიკის კარტის გათამაშებით კვლავ იკავებს

ადგილს ავღანურ სცენაზე. მისი ნამდვილი მიზანი კი, რასაკვირველია, ამერიკული ჯარების ავღანეთში ყოფნისათვის ხელისშეშლაა.

ავღანურ საქმეში ჩინეთის ჩარევა მისი საერთო შუაგზის პოლიტიკის ნაწილია, ამ პოლიტიკას კი ორი მთავარი პრინციპი აქვს: გააკონტროლოს ისლამიზმის კერები და საკუთარი მომავალი ნედლეული უზრუნველყოს.

მაგრამ ეს ახალი გეოპოლიტიკური რუკა შესაძლოა, კიდევ შეიცვალოს: ბუიეკებთან დიალოგის შემთხვევაში პაკისტანმა და საუდის არაბეთმა შესაძლოა, თალიბების რეჟიმის დამხობისას დაკარგული გავლენა დაიბრუნონ. პაკისტანი მჭიდროდა დაკავშირებული ავღანულ თალიბებთან, რომლებსაც „სტრატეგიული აქტივის“ სახით იყენებს. მათი ამოცანაა, შეავიწროვონ ინდოეთის ქსელები, რომლებიც ავღანეთში 2001 წლიდან მოძლიერდა. ამიტომ მოლაპარაკებების დროს პაკისტანური სპეცსამსახურების დახმარება აუცილებელი იქნება. ეს ქაბულის ხელისუფლებისათვის უკიდურესად დელიკატური საკითხია, ავღანეთის ეროვნული ძალები ხომ ძალზე მტრულად არიან განწყობილი პაკისტანის მიმართ. აქ შუამავალია საჭირო და ამ როლის შესრულება საუდის არაბეთს მოუწევს. ასე რომ, ავღანური გეოპოლიტიკა ახლა იმდენად რთულია, როგორც არასდროს.

ვინ ასწავლა სილოს ღაქვრა?

არავისაც არ უსწავლებია, ბრიტანეთის ველური ბუნების პარკის „West Midland Safari Park“-ის ბინადარმა აფრიკულმა სპილომ ტუჩის გარმონზე დაკვრა მუსიკალური განათლების მიუღებლად შეძლო. ინსტრუმენტი 17 წლის ფაივმა შემთხვევით იპოვა პარკის ტერიტორიაზე სეირნობისას, ხორთუმით მაშინვე პირისკენ გაიქანა და ჩაჰკვრა.

ზოგჯერ მომსახურე პერსონალს ეგონა, რომ სპილოს მალე მოსწყინდებოდა ეს გასართობი, მაგრამ ფაივი რამდენიმე კვირის განმავლობაში ყველგან თან დაატარებდა გარმონს. დროთა განმავლობაში კი უაზრო ბგერები მელიოდურით შეიცვალა. ფაივი ადრე ერთხელ უკვე გახდა ცნობილი, ოღონდ მაშინ მუსიკის ნაცვლად მხატვრობის ნიჭს ავლენდა — ხორთუმით ფუნჯი ეჭირა და ხატავდა. პარკის საიტზე განთავსებული ინფორმაციის მიხედვით, ტუჩის გარმონზე დაკვ-

რა მეორე აფრიკულმა სპილომ — 16 წლის ლატაბემაც ისწავლა. ნათქვამის დასამტკიცებლად, ფაივისა და ლატაბეს დუეტი იმავე საიტზე ვიდეორგოლის სახითაა განთავსებული.

ბრიტანეთში, ჰარტფორდშირის საგრაფოს ქალაქ ტრინგში, მდებარე ბუნებრივი ისტორიის მუზეუმიდან ტროპიკული ფრინველების 299 ფიტული მოიპარეს. გამოძიების ვარაუდით, ქურდები რომელიმე კოლექციონერის დავალბით მოქმედებდნენ.

მოპარულ ექსპონატთაგან ზოგიერთი 100-ზე მეტი წლის იყო. ქურდებმა ზუსტად იცოდნენ, რა უნდა წაეღოთ — მოპარულია მხოლოდ მამალი ჩიტების ფიტულები, რომლებიც დედლებისაზე ბევრად უფრო ლამაზი შეფერილობისაა. მუზეუმის თანამშრომლები შიშობენ, რომ ნაქურდალი ფიტულებიდან გამოცლილი ბუმბულებით კაბებს მორთავენ. პროფესორ რიჩარდ ლეინის თქმით, ისტორიულად უმნიშვნელოვანესი და უძვირესი ფასის ექსპონატებია დაკარგული, მოპარულ ფრინველთა პროფესიის სპილო დამოუკიდებლად დაეუფლა.

რა მოუვა ჩიტის ქურდს?

თითქმის ვეღარ შევხვდებით. სხვა წყაროებიდან დანაკარგის შეფასება შეუძლებელია, ვინაიდან ფიტულების გარკვეული რაოდენობა ერთადერთ ეგზემპლარად ინახე-

ბოდა აღინიშნულ მუზეუმში. უნდა აღინიშნოს, რომ 8 ათასამდე ყველაზე ღირებული ექსპონატისთვის ქურდებს ხელი არ უხლიათ. მუზეუმში სულ 750 000 ფიტულია.

რაზე საუბრობდა დედა-დედოფალი?

2002 წელს 101 წლის ასაკში გარდაცვლილი დედა-დედოფლის პირადი საუბრების ჩანაწერები ბრიტანეთში პირველად გამოქვეყნდა. ჩანაწერები ელისაბედ დედოფლის მეგობარმა სერ ერიკ ანდერსონმა შეასრულა და უინძორის სასახლის სამეფო საცავში ინახება. მათი გაშიფრვის შედეგად დედოფლის ბიოგრაფიას, რომელსაც პუბლიკაციისათვის მწერალი და ტელედიტორი უილიამ შოუკროსი ამზადებს, მნიშვნელოვანი ფურცლები შეემატება.

მწერალმა ამ ჩანაწერების ნახვის საშუალება მაშინ მიიღო, როდესაც ახლანდელმა დედოფალმა — ელისაბედ მეორემ ის დედა-დედოფლის ოფიციალურ ბიოგრაფად დანიშნა. წიგნის გამოსვლა 19 სექტემბრისთვისაა დათქმული. დედა-დედოფალს თავის სიცოცხლეში ერთადერთი ინტერვიუ აქვს მიცემული, ისიც 22 წლის ასაკში, ქორწინებამდე. ანდერსონთან საუბრების ჩანაწერები კი მისი ბიოგრაფიის საფუძვლად იქცა. წიგნში ამ ჩანაწერების გარდა სამეფო არქივის სხვა უნიკალური მონობებიც და ელისაბედის პირადი წერილებიც გამოქვეყნდება.

ჩიტ ისუნთქებენ პიჰაჩაზე?

როგორც ამბობენ, მთვარეზე ავტონომიური კოსმოსური ბაზის შექმნა ახლო მომავალში შესაძლებელი გახდება. ამ დროისათვის კი უმთავრესი ამოცანა მთვარის გრუნტიდან ადამიანის სიცოცხლის შესანარჩუნებლად აუცილებელი ნივთიერებების ამოღება იქნება.

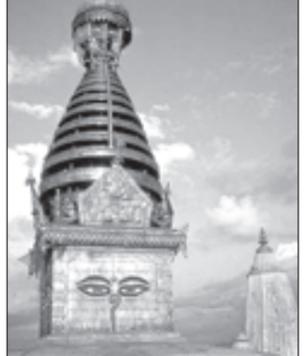

პროფესორ დერეკ ფრეის ხელმძღვანელობით კემბრიჯის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა ამ მიმართულებით უდიდესი ნაბიჯი გადადგეს. მეცნიერები რამდენიმე წლის მანძილზე ცდილობდნენ, ოქსიდებიდან სუფთა მეტალის მიღების მეთოდი შეემუშავებინათ. ელექტროქიმიური რეაქციის შედეგად მიღებულ იქნა სუფთა მეტალი და ჟანგბადი, რომელიც ნახშირბადთან ურთიერთქმედების შედეგად ნახშირჟანგს წარმოქმნის. როგორც ცნობილია, მთვარეზე მეტალების ოქსიდები დიდი რაოდენობითაა. მეცნიერებმა გადაწყვიტეს, ჯაჭვი ოდნავ შეცვალონ. იმავე რეაქციის შედეგად ამ ოქსიდებიდან მეტალი და ჟანგბადი მიიღეს, მხოლოდ ეს

ჟანგბადი სხვა ელემენტებთან რეაქციაში აღარ შედის. პროფესორის მტკიცებით, მზის ელემენტებზე მოუშავე 4,5-კილოვატისანი სამი განვრცობისა და მთვარის სანიტონა ოქსიდებისაგან წელიწადში ერთი ტონა ჟანგბადის მიღება შეიძლება. ასე რომ, დღის წესრიგიდან მოიხსნა ჟანგბადის პრობლემა, მაგრამ ბოლო პერიოდამდე მთვარეზე წყლის არანაირი რესურსის აღმოჩენა არ მოხერხდა. არის კიდევ ერთი პრობლემა — პრეზიდენტი ბარაკ ობამა ავგისტოს ბოლოს განიხილავს საკითხის ტექნიკურ და ეკონომიკურ მხარეს და კოსმოსში ადამიანის სამომავლო სტრატეგიასაც ამის შემდეგ შეარჩევს.

რაგანნი ფხვი აქვს ნეკალეთა ახალ ქაჩს?

ჰიმალაის მთებში ზღვის დონიდან 2000 მეტრის სიმაღლეზე მდებარე ნეპალის ერთ სოფელს ათასობით ადამიანი აწყდება, რათა თავყვანი სცენ ექვსი თვის ბავშვს, სახელად რისაბს. რისაბი ოთხი ხელითა და ოთხი ფეხით დაიბადა.

ადგილობრივი მცხოვრებნი დარწმუნებულნი არიან, რომ მუცლადყოფნის დროს თავის უთავო, ჩამოუყალიბებელ ტყუპისცალთან შერწყმული რისაბი მათი ღმერთის, სხვადასხვა ვერსიით 2-დან 16-მდე ხელის პატრონი განემის ახალი განსხვავებაა. ბავშვის მამა, 32 წლის რიხი გიმერი ამბობს, რომ ბავშვთან, როგორც ღმერთთან, თავყვანის საცემად მიდიან და წვრილ ფულს ჩუქნიან; ძღვენი, ძირითადად, ტანსაცმლისა და საკვების სახით მიდის. მისივე თქმით, არიან ადამიანები, რომლებიც ამბობენ, რომ ბავშვი ალქაჯის ნაშობსა და მაიმუნს ჰგავს. ასეა თუ ისე, რისაბი უკვე 5000-მდე კაცმა მოინახულა, მათ შორის ბევრი საკმაოდ შორი გზიდან მოვიდა. ადგილობრივმა ქურუმმა ისიც ბავშვს დააბრალა, რომ წელს წვიმები სასურველზე ნაკლები იყო. ბავშვის დედამ მანამდე ორი, აბსოლუტურად ნორმალური შვილი გააჩინა, მაგრამ რისა-

ბის გაჩენისას ორი დღის განმავლობაში ისე იტანჯებოდა, რომ გადარჩენის იმედი აღარ ჰქონდა. შემდეგ, როდესაც ბავშვი დაიბადა, რომ არა მისი მამა, საბრალო ქალს ადგილობრივი მოსახლეობა ალქაჯად გამოაცხადებდა და მოკლავდა. ახლა მშობლებს სურთ, რისაბს ოპერაცია გაუკეთონ და მკვდრადშობილი ტყუპისცალი მოაშორონ, მაგრამ ჯერჯერობით საამისოდ ფული არ აქვთ.

რატომ ძინავს ზოგ ადამიანს სოტანს?

ამ საიდუმლოს ფარდა ერთმა ბედნიერმა ოჯახმა ახადა, რომლის წევრებსაც სულ ხუთ საათს ძინავთ და რიყრაჟამდე უკვე გამოძინებულები დგებიან.

ცნობილია, რომ ძილის გარეშე ვერც ერთი ცხოველი ვერ ძლებს და არც ადამიანი გამონაკლისი. უბრალოდ, ზოგიერთს 4-6 საათი ყოფნის გამოსაძინებლად, ზოგი კი ათსაათიანი ძილის შემდეგაც ვერ წევს ბალიშიდან თავს. რამდენსაათიანი ძილია საჭირო ადამიანისათვის, რომ ჯანმრთელი სხეული და ფსიქიკა შეინარჩუნოს? ახლახან ჩატარებულმა გამოკვლევამ ცხადყო, რომ ადამიანისათვის აუცილებელი ძილის ხანგრძლივობას განსაკუთრებული გენი აკონტროლებს. მისი მუტაციის წყალობით კი ზოგიერთ ადამიანს შეუძლია უჩვეულოდ ცოტახანს იძინოს და თავი არაჩვეულებრივად იგრძნოს. აქ ჩვევა არაფერ შუაშია. მეცნიერთა აზრით, გენეტიკური თავისებურებები განაპირობებს იმასაც, რომ ზოგიერთ ადამიანს დილით ადრე ადგომა უყვარს და ზოგიერთს კი — შუადღემდე ძილი. არადა, ამ ადამიანებს, ჩვეულებრივ, 8 საათი ძინავთ; უბრალოდ, უჩვეულოდ გვიან ან

უჩვეულოდ ადრე იღვიძებენ. მეცნიერების აზრით, ძილის საკითხი ჯერ კიდევ არაა სა-

ბოლოოდ გამოკვლეული და კიდევ საჭიროებს სერიოზულ მუშაობას.

გაეჭვებათ, რომ სხვის შვილს ზრდით?

დიდ ბრიტანეთში ეს საკითხი უკვე მოაგვარეს — სახლის პირობებში დნმ-ის ტესტისათვის საჭირო ნაკრები უკვე თავისუფალ გაყიდვაშია.

ნებისმიერ მსურველს, ვისაც უკვე შეუსრულდა 16 წელი და 160 ფუნტი არ ენაწება, შეუძლია სახლიდან გაუსვლელად ხუთი დღის განმავლობაში გადაამონმოს, არის თუ არა თავისი შვილის მამა და შემთხვევით სხვის შვილს ხომ არ ზრდის. უკვე ალაპარაკდნენ კრი-

ტიკოსები, რომ ამ ტესტის წყალობით აყვანილმა ბავშვებმა შესაძლოა, არასასიამოვნო ამბავი ისე გაიგონ, რომ სერიოზულ ტრავმად ექცეთ და გვერდითი მოვლენების თავიდან ასაცილებლად ტესტების გაყიდვისათვის დამატებითი ნორმების დანებას ითხოვენ.

რატომ იხვლიან საქონი სამხრეთკორეაში?

სამხრეთ კორეის უმაღლესმა სასამართლომ ქვეყნის კანონმდებლობაში ცვლილებები შეიტანა. ამის შემდეგ საქონის შეცვლის მსურველ მოქალაქეებს აღარ ექნებათ ვალდებულება, წინასწარ მოიხადონ სამხედრო სამსახური, როგორც ეს აქამდე იყო.

ცვლილებები ადამიანის უფლებათა დაცვის სახელმწიფო ორგანიზაციის რეკომენდაციით განხორციელდა. ეს პირველი ცვლილება იყო საქონის შეცვლასთან დაკავშირებით კანონმდებლობაში, რომელიც სამხრეთ კორეაში 2006 წლიდან მოქმედებს. ამ დრომდე ქალაქი გადაკეთების მსურველ მამაკაცს ჯერ სამხედრო სავალდებულო სამსახური უნდა გაეწეოთ ან ხელი-სუფლება უნდა დაერწმუნებინათ, რომ საქონის ჯარისათვის თავის ასარიდებლად არ იცვლიდა. სასამართლომ ჩათვა-

ლა, რომ ამის დამტკიცება პრაქტიკულად შეუძლებელია და კანონს აღნიშნული პუნქტი მოაკლო. სხვა შეზღუდვები კი ძველებურად ძალაში რჩება. სამხრეთ კორეაში ტრანსსექსუალი შეიძლება გახდეს 20 წელს გადაცილებული ადამიანი, რომელიც არაა დაოჯახებული და არ ჰყავს შვილი. სამხრეთ კორეაში ქალაქი ქვეყნის მსურველი მამაკაცების რაოდენობა იზრდება. 2006 წელს ასეთი მხოლოდ 15 იყო, 2008-ში კი მათმა რაოდენობამ 29-ს მიაღწია.

როგორი ბავშვები ბარდებიან მომავალში?

ევოლუციის ესთეტიკა შეეწირება. მომავლის ადამიანები, თვით ყველაზე ლამაზი გოგონებიც კი, უთმო იქნებიან, არც მამაკაცებს ამოუვით წვერი. სამაგიეროდ ყველას ექნება გრძელი და წვრილი თითები, რათა კომფორტულად დააჭირონ კომპიუტერის, მობილურისა და მომავლის სხვა ტექნიკის გამოსაყენებელი ღილაკებს. სიბრძნის კბილი აღარავის ასტიკვდება იმიტომ, რომ ის აღარავის ექნება.

მომავალი ადამიანის თემა ყველას აინტერესებს და ამ საკითხზე უამრავი ჰიპოთეზა თუ ფანტასტიკური მოსაზრება არსებობს. დანამდვილებით მხოლოდ იმის თქმა შეიძლება, რაც იტალიაში ჩატარებული კვლევებმა დაასკვნა: მომავალში უფრო მალე იქნებიან იტალიაში ომის შემდეგ მოსახლეობის მხოლოდ 6% აღწევდა 180 სანტიმეტრს, ახლა ყოველი მეხუთე ამ სიმაღლისაა. ასე რომ, კა-

ცობრობა სიმალღეში იზრდება. მეცნიერები ადამიანის მომავალზე ვერანაირად ვერ შეთანხმდნენ. ზოგიერთი თვლის, რომ ეს ჩვენი საბოლოო სახეა და მილიონი წლის შემდეგაც ზუსტად ასეთები იქნებიან. ზოგი მიიჩნევს, რომ მხოლოდ ბუნებრივ კაცსტროფას შეუძლია, დაგვაბრუნოს უმკაცრესი ბუნებრივი გადარჩევის პირობებში. ფილოსოფოსი ფრანჩესკო კავალი სფორცა კი თვლის,

რომ ელექტრონული და ინფორმაციული პროგრესი ადამიანის ნერვულ სისტემას გაუთვალისწინებელ შედეგებამდე მიიყვანს. მისი თქმით, „ჩვენს ბიოლოგიას კულტურამ გაუსწრო“. სხვა მეცნიერები თვლიან, რომ მომავლის

ადამიანების მთავარი დაავადებები ჭარბნონიანობა და დეპრესიები იქნება. ასეა თუ ისე, ჩვენ ნებისმიერ შემთხვევაში შევიცვლებით და აღარასდროს ვიქნებით ისეთები, როგორებიც ახლა ვართ.

რა მოხდება, თუ ჰილარის ჰკითხავთ, რას ფიქროს ბილი?

საცოდავი ჰილარი, მან აფრიკის კონტინენტის ყველაზე გადაკარგული ქვეყნები მოიარა, რათა ადგილობრივი მოსახლეობა დაერწმუნებინათ, რომ მათი არსებობა არავის დაიწყებია. თავად ამ ქვეყნების მოსახლეობას კი ჰილარი სულ სხვა რამის გამო დაამახსოვრდებოდა. აშშ-ის სახელმწიფო მდივანს, როგორც ჩანს, ფრანგულიდან არასწორად უთარგმნეს კითხვა, რომლის მიხედვითაც მისი მეუღლის აზრს ეკითხებოდნენ.

კონგოს დედაქალაქ კინშასაში, უნივერსიტეტში გამართულ შეხვედრაზე ერთ-ერთმა სტუდენტმა ჰილარის ფრანგულად ჰკითხა, რას ფიქრობს პრეზიდენტი ჩინეთის მიერ კონგოსათვის გაწეულ მნიშვნელოვან ეკონომიკურ დახმარებაზე. „პრეზიდენტი“, რასაკვირველია, ბარაკ ობამა იგულისხმებოდა, თარგმანმა კი რატომღაც ჩათვალა, რომ საუბარი ჰილარის მეუღლეს — ბილ კლინტონს ეხებოდა.

ლარიმ, — სახელმწიფო მდივანი მე ვარ და არა — ჩემი ქმარი. თუ ჩემი აზრი გაინტერესებთ, გეტყვი, თუ არა და ჩემი ქმრის აზრების რეტრანსლირებას არ ვაპირებ“. ბრიფინგის დასრულების შემდეგ სტუდენტმა კლინტონს ბოდიში მოუხადა და განუმარტა, რომ მისი მეუღლე კი არა, პრეზიდენტი ობამა ჰყავდა მხედველობაში.

როგორც სახელმწიფო მდივანისა, ცხადია, განინმეტდებოდა. ობონენტები კი სულაც არ არიან ესოდენ შემწყნარებელი და ამ ფაქტში კიდევ ერთ დადასტურებას ხედავენ იმისას, რომ მთელი თავისი კარიერა ჰილარის ბილის პო-

ულარობის წყალობით აქვს აგებული. მეორე მხრივ, ჰილარი ცოტაოდენ თანაგრძნობასაც იმსახურებს — ამერიკულ პოლიტიკაში ქალებს ჯერ კიდევ ძალიან უჭირთ, მათ ან საერთოდ ვერ ხედავენ, ან, თუ ხედავენ, მათი არავის ესმის.

ჟურნალმა „Time“ ელექტრონიკის შემსრულებელთა შორის ყველა დროის საუკეთესოთა ათეული გამოავლინა, მაგრამ ჟურნალისტიები ათეულს არ დასჯერდნენ და რეიტინგს მეთერთმეტე სახელიც მიანერეს.

ვინაა ყველა დროის საუკეთესო გიტარისტი?

ჯიმი ჰენდრიქსი

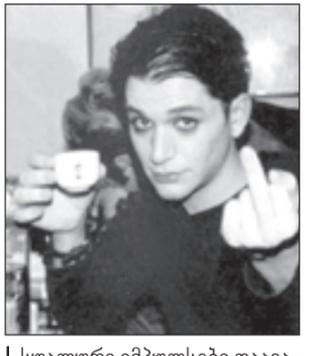
სლუში

პირველ ადგილზე სიცოცხლეშივე მუსიკალურ ფენომენად და ელექტრონიკის გენიად აღიარებული ჯიმი ჰენდრიქსი გახლავთ. მეორე ადგილზეა ჯგუფ „Guns N' Roses“ წევრი სლუში (სოლ ჰადსონი). მან ათეულის წევრებიდან ყველაზე მეტი ითმინა თავისი ჯგუფის ვოკალისტებისაგან, მეორე ადგილი კი, რასაკვირველია, თავისი შლაპის წყალობითაც დაიმსახურა. მესამე ადგილზე ბი ბი კინგია. ის თავის გიტარას ლიუსილს იმიტომ კი არ ეძახდა, რომ ეს კარგი ტონია, როდესაც ის უკრავდა, გიტარა მართლაც ჯაზის მომღერალი ქალის ხმას გამოცემდა. „The Rolling Stones“-ის გიტარისტი კიტ რიჩარდსი მეოთხე ადგილზეა, შემდეგ ერიკ კლექტონი მოდის. მეექვსე ადგილის მფლობელი განუმეორებელი „Led Zeppelin“-ელი ჯიმი პეიჯია, რომელიც გიტარას ექვსი ხმით აუღერებდა. შემდეგი ადგილები რეიტინგში ჩაე ბერისა და ლეს პოლს ერგოთ, მათ შემდეგ კი ინგვი მალმსტინი და პრინსი აღმოჩნდნენ. საპატიო მე-11 ადგილზე ჯონ რამონი გახლავთ. არავის ეჯავრებოდა გიტარის სოლო უფრო მეტად, ვიდრე მას; ამიტომაც მოიკიდა ფეხი აკორდებით გაჯერებულ პანკ-მუსიკაში, სადაც საკუთარი იმპროვიზაციისათვის საერთოდ არ დატოვავდა ადგილი.

რატომ არ იკურნება ჰომოსექსუალიზმი?

ამერიკულმა ფსიქოლოგიურმა ასოციაციამ გამოაქვეყნა ანგარიში, რომელშიც ირწმუნება, რომ ჰომოსექსუალიზმი არ იკურნება, ამიტომ ჰომოსექსუალებისა და ლესბოსელების თერაპია არა მხოლოდ უშედეგო და ფუჭი ძალისხმევა იქნება, არამედ დეპრესიასა და თვითმკვლელობებამდეც მიიყვანს ჰეტეროსექსუალებად საქცევ ობიექტებს.

ფსიქოლოგების აზრით, ჰომოსექსუალებისადმი ახალი თერაპეუტული მიდგომა შესაძლებელია. რიგ შემთხვევებში ადამიანები დახმარებას საჭიროებენ იმაში, რომ თავიანთი სექსუალური ორიენტაცია მიიღონ, როგორც გარდაუვალი ფაქტი. მეორე მხრივ, თუ ჰომოსექსუალიზმი განსაკუთრებით მტკივნეულად აღიქმება ადამიანისათვის, ვთქვათ, რელიგიური მოსაზრებების გამო, მათ რეკომენდაცია უნდა გაეწიოთ, რომ უფრო ტოლერანტული რელიგია ეძებონ.

აშშ-ის საეპისკოპოსო მიიღო დირექტივა, რომ თავის მსახურთა შორის მოშალოს ჰომოსექსუალიზმისათვის დისჯის წესი, თუმცა საეკლესიო მსახურნი უფრო ხშირად სხვა პოზიციაზე არიან. ზოგიერთი ფსიქოლოგი კი თვლის, რომ რელიგია და ჰომოსექსუალიზმი ერთდროულად დასაშვებია. ჰომოსექსუალური იმპულსები დაავადება არ არის, მაგრამ მათ ვერ მოშორებ. სამაგიეროდ, შეიძლება მათი სუბლიმაცია და კონტროლი, ანუ საკვებით შესაძლებელია, იყო ჰომოსექსუალი და არ ეწეოდეს ჰომოსექსუალურ პრაქტიკას. იმავე ფსიქოლოგთა აზრით, მორწმუნე ადამიანისათვის საკუთარი რწმენის წინააღმდეგ ცხოვრება ბევრად უფრო მთელია, ვიდრე საკუთარ სექსუალობაზე უარის თქმა.

რაზე ოხნაობან ბრატანელი?

მეცნიერებმა ცხოველის ახალი ჯიმი გამოიყვანეს. მას კურდღლის ყურები, კატის ცხვირ-პირი, ოქროსფერი რეტრივარის სხეული და ცხენის კუდი აქვს.

საქმე ისაა, რომ ბრიტანული ოჯახის საყვარელი შინაური ცხოველი, გამოკითხვების თანახმად, ზუსტად ასე უნდა გამოიყურებოდეს. ეს ქმნილება დოქტორ ფრანკენშტეინის ლაბორატორიის ღირსეული ბინადარი იქნებოდა, მეცნიერებმა მას მაქსი უწოდეს. მაქსი ცხოველების მოყვარული 2000 ბრიტანე-

ლის გამოკითხვის შედეგად მიღებული მონაცემებით კომპიუტერზე დაიხატა. ამ მონაცემების მიხედვით, ერის უსაყვარლესი შინაური ცხოველი 49%-ით ძალღი უნდა ყოფილიყო, 35%-ით — კატა, 9%-ით — ცხენი და 7%-ით — კურდღელი. აღმოჩნდა, რომ ბრიტანელებს ფრანკენშტეინი ხიბლავთ.

როგორ დაიწყება ზურაბ ნერეთლის მემუარები

მოედანს, სადაც ადრე ქარვასლაც იდგა, საავადმყოფო, ქალაქის საბჭო და თბილისის მერია იყო განთავსებული, ერთ დროს ერევნის მოედანი ერქვა; მოგვიანებით — ბერიას, შემდეგ — ლენინის, ამჟამად თავისუფლების სახელს ატარებს. ცენტრში ქართველი ერის სათაყვანებელი ნშიდა გიორგის ძეგლია აღმართული. ვინ აღმართა ეს თვალუწვდენელი მოოქროვილი ქმნილება, ვინაა მისი ავტორი და გამჭედი? — შესანიშნავი გვარი, სახელი და წარმომავლობა აქვს. ეს გახლავთ თბილისში დაბადებული, პლენარზე გაზრდილი, თბილისის ვაჟთა მე-11 სკოლის და თბილისის სამხატვრო აკადემიის კურსდამთავრებული, შემდგომში კი თბილისის სამხატვრო აკადემიის პროფესორი, ფერმწერი, მონუმენტალისტი, ნიუ-იორკის შტატის ბროკლინის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო პროფესორი, ამჟამად რუსეთის სამხატვრო აკადემიის პრეზიდენტი, საფრანგეთის სამხატვრო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი — ზურაბ ნერეთელი. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ეს ჩამონათვალი ზღვაში წვთია.

წარსულში მეგზურობას მე გაგინებთ. ჩემი თვლით და-ნახულ მისი ბიოგრაფიის სა-ინტერესო ფრაგმენტებს თქვენც გაგაცნობთ. ერთ სკოლაში ვსწავლობდით, რამდენიმე კლასით წინ ვიყავი. თავად კი ცხოვრებას იმდროიდანვე უსწრებდა. უფროსებთან მეგობრობა უყვარდა. მისი თანატოლი, თანაკლასელი და განუყრელი მეგობარი გურამ დუდუჩავა გახლდათ, ვაჟკაცური აღნაგობის, დარბაისელი და ზურაბივით თავადური წარმოშობისა იყო.

მომავლობას რა ვუყო? ვიფიქრე და წამსვე გამახსენდა. — დედა მყავს, ბატონო, დიასამიძე! — ნამოვიძახე და სასწრაფოდ ხელი ჩამოვართვი. ყველას გაეცინა. ხუმრობაში ჩამეთვალა, თანაც თავადიც გაეხსენა. თავადიშვილობის შესახებ-

ნებლად კი ზურაბს ხშირად როსტომს ვეძახდი. ზაფხულია, ფუნიკულიორის რესტორანი გადაჭედილია. მე და ზურაბს რესტორნის ვერანდაზე საპატიო ადგილი გვიკავია. ამ დროს ჩვენს სუფრასთან ჩამოიარა ასტამურ აჩბამ. იგი ყველა-

სათვის ცნობილი, უაღრესად დახვეწილი, მოქვიფე და მხარჯველი ბიჭი იყო. ვიღაცამ ზურაბზე ხელი მომიტანა, ზურაბს მიესალმა და გაიარა. ზურაბი ჩემ პირდაპირ იჯდა და ასტამური რომ დაინახა, დამიძახა: — ჟანიჯანი! მიდი, ვიქვიფოთ, ამ სუფრას ასტამურა გადახდის.

ყველაფერი ისე აგისრულდესო, რომ იტყვიან; ოფიციალტმა გვამცნო — იქიფეთ, თქვენი გადახდილიაო. სწრაფად აღქმისა და დანახვის თავისებური ნიჭი ბიჭობაშივე ჰქონდა. ლამაზი ქალი ვის არ მოსწონს, მაგრამ ზურაბს განსაკუთრებული გატაცება ახასიათებდა მშვენიერების მიმართ. იმ დროს თბილისში უცხოელი ძალზე უცხო ხილი იყო. პოდა, ჩვენს მეზობლად, სუფრასთან ზურაბმა ულამაზესი ქალი შენიშნა. ეს ქალი პოლონელი აღმოჩნდა. ვარშავის რადიოს დიქტორი ქმართან ერთად ჩამოსულიყო თბილისში. ასტამურის ანგარიშზე შამპანური და შოკოლადი გაუგზავნა. ატყდა უაღრესად ზედმეტი პატივისცემისა და ყურადღების კორიანტელი. ზურაბი მშვენიერი ქალბატონის დასა-

ცავად ქმრის მხარეს დადგა. გაბრაზდა კიდეც, — რა არის, ლამაზი ქალი არ უნახავთო, — ამბობდა. შინაგანად კი მზად იყო, ქმრისთვის ცოლი წაერთმია. ბოლოს საუკეთესო პოზიციაზე შეჩერდა. უცხოელები უმტკივნეულოდ სასტუმრო „თბილისში“ უნდა მიეცილებინა და ქალის გულიც მოეგო. სხვებისგან განსხვავებით, გაცილებით შორს იყურებოდა. ასეც მოხდა. ცოლ-ქმარმა მფარველად და ნავსაყუდელად ზურაბი შეარჩია. ეს ამბავი შინ თუ გარეთ ბევრჯერ მომიყოლია. ჩვენი შეხვედრების დროსაც ერთ-ერთი საუკეთესო მოგონებაა. ჩემმა ახლო მეგობარმა გოგონამ კასპში დამპატიჟა. როგორც ყოველთვის, ჩემთან ერთად ზურაბი და გურამი იყვნენ. გაჩაღდა ქვიფი დოღგარმონითა და დუდუჩით. ჩვენ ძალზე საპატიო სტუმრები ვიყავით. უფრო სწორად, წვეულება ჩემთვის და ჩემი მეგობრებისთვის მოიწყო სპეციალურად. სუფრის თავში ვისხედით. ოჯახის დიასახლისი და თამადა თვალს არ გვაშორებდნენ. ქვიფის დასასრულს სუფრა გამეჩხერდა. ამ დროს სამი ახალგაზრდა შემოვიდა და სუფრის ბოლოში დაჯდა. — რაღა მანდ დასხედით, მენშევიკები ხომ არა ხართ? — დავუძახე სუფრის მეორე ბოლოდან. ცოტა ხნის მერე ზურაბი მეუბნება: — აი, ის სამნი, შენ რომ მენშევიკები უწოდებ, ერთმანეთს ერზუბება, არა მე უნდა მოვკლა, არა მეო, — შენს მოკვლაზე ლაპარაკობენო. მაინცდამაინც არ შემიძნებია, მაგრამ არც მესიამოვნა. თანაც დავინტერესდი, რა დავაშავე, ხომ უნდა ვიცოდემეთქი. მეორედაც შევეხმიანე და ვთხოვე, ჩვენთან ახლოს მოსულიყვნენ. როგორც იქნა,

ჩემი მასპინძლის ჩარევით სამივენი ჩვენთან მოვიყვანე. აღმოჩნდა, რომ „მენშევიკები“ „მეშოკებდნენ“ გაუგიათ. სიმართლე ზურაბმა დაადგინა და სიკვდილსაც გადამარჩინა. უამრავი სიკეთე გაუკეთებია, რაც საზოგადოებისთვის უცნობია და ბევრი რამ, ალბათ, თვითონაც აღარ ახსოვს. მისმა საქმიანობამ და მსოფლიოს გარშემო განუწყვეტელმა ფრენამ ერთმანეთს ფიზიკურად დაგვაშორა. რა თქმა უნდა, წარსული დაუვინწყარი დარჩა. ერთხელ მოსკოვში, ჩემი სადღეგრძელოს შესმისას, ოფიციალურად განაცხადა: „მემუარების წერა ამ ადამიანით უნდა დავიწყო“. კაცი, რომელიც მსოფლიოს ყველა სახელმწიფოს პრეზიდენტს და უამრავ გამოჩენილ ადამიანს შეხვედრია, ჩემით იწყებს მემუარების წერას. ეს ჩემი კი არა, ქართველი ხალხის, საქართველოს სიყვარულისა და პატივისცემის ნიშანია. ზურაბ ნერეთლის შემოქმედებას პატივს მიაგებს მსოფლიოს მონივრე საზოგადოება, განსაკუთრებით, ამერიკისა და რუსეთის ელიტა. იგი იმსახურებს ყველა ქვეყნის პრეზიდენტის ყურადღებას. ვინ ჩამოთვლის მის გრანდიოზულ ნამუშევრებს, თუნდაც თბილისში განხორციელებულს. ვრეკავ ზურაბ ნერეთელთან. 75 წლის მხატვარი 50-მეტრიან ხარაჩოზე აღმოვაჩინე ამერიკაში. მაშინვე კოლუმბი გამახსენდა. — თბილისი და საქართველო არასოდეს მავინწყებდნენ, — მითხრა. დიდუბის პანთეონში მეუღლის — ინესა ანდრონიკაშვილის საფლავს მის მიერ გამოქანდაკებული მფარველი ანგელოზი ამშვენებს...

„საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქცია მწუხარებით თანაუგრძნობს გაზეთის რეალიზაციის შეწყვეტის დავით ბუაძეს სიღვდრის ემბ ტრადიციანის გარდაცვალების გამო.

„საქართველო და მსოფლიოს“ მორიგი ნომერი გამოვა 9 სექტემბერს.

საერთაშორისო-მედიური გაერთიანება

საქართველო

საერთაშორისო-მედიური გაერთიანება

http://www.geworld.net

ინფორმირებული თანამგზავრი (და)ინფორმირებულ საზოგადოებას

მედიანიუსი

საინფორმაციო სააგენტო

http://www.medianews.ge

საქართველო ინტერნეტ რედაქცია

საერთაშორისო-მედიური გაერთიანება

http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
 მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
 არამ ზ. სანაგულია, გონდო მკინარაშვილი
 ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანდურაშვილი
 ვებრედაქტორი გიორგი ხაბთაძე
 რეალიზაციის მენეჯერი ლევან ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაქიძე,
 რეკლამის მენეჯერი მანია გონაშვილი (858 10 25 48)
 გაზეთის ხელმძღვანელებს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
 მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. № 166/5
 ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net